

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
HISTORY, PRINCIPLES AND FOUNDATION OF PHYSICAL EDUCATION
AND OLYMPIC MOVEMENT**

Day & Date: Monday, 22-01-2018

Max. Marks: 70

Time: 10.30 AM to 01.00 PM

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read original question in English.

Q.1 Choose correct alternative:

10

- 1) There are ____ circles on Olympic flag.
 - a) 5
 - b) 6
 - c) 7
 - d) 8
- 2) Arjun Awards is given to _____.
 - a) The player
 - b) The coach
 - c) The teacher
 - d) The team manager
- 3) The first modern Olympic Games were held in the year _____.
 - a) 1896
 - b) 1900
 - c) 1904
 - d) None of the above
- 4) The first modern Olympics games were in _____.
 - a) Olympia
 - b) Athens
 - c) St. Louis
 - d) Antwerp
- 5) The highest award give to coaches in India is _____.
 - a) Arjun Award
 - b) Khel Ratna Award
 - c) Ativashisth Jyoti
 - d) Dronacharya Award
- 6) The Olympic motto 'Fortius' means _____.
 - a) Higher
 - b) Faster
 - c) Stronger
 - d) None of these
- 7) _____ is the aim of physical education.
 - a) Physical development
 - b) A wholesome development of an individual
 - c) Growth and development
 - d) All the above
- 8) Growth is not a _____ process.
 - a) Part
 - b) Continuous
 - c) Instant
 - d) None of these
- 9) _____ is the father of modern Olympic.
 - a) Baron Pierre de Coubertin
 - b) Harry Crow Buck
 - c) Charles Coubertin
 - d) None of these
- 10) National game of India is _____.
 - a) Cricket
 - b) Football
 - c) Kabaddi
 - d) Hockey

- Q.2 Answer the following question: (Any one) 15**
a) Explain the importance of Physical Education in present era?
b) Give the list of Learning Type & explain detail about Learning Curve.
- Q.3 Answer the following question: (Any one) 15**
a) Explain Principles and Law of learning in detail.
b) Explain in detail aim and objectives of physical education.
- Q.4 Answer the following question: (Any one) 15**
a) Explain the early history of the Olympic movement.
b) Explain the stages of growth and development. Write physical and mental development in an adolescence stage.
- Q.5 Answer the following question in brief (any three): 15**
a) Arjun Award
b) Rajiv Gandhi Khel Ratna Award
c) Society and culture
d) Leadership

(मराठी रूपांतर)

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) सर्व विद्यार्थ्यांनी मुळ इंग्रजी पत्रिका पाहणे आवश्यक आहे.

प्र. 1 योग्य पर्याय निवडा :

10

1. ऑलम्पिक ध्वजावर ---- वर्तुळे असतात.
अ) पाच
ब) सहा
क) सात
ड) आठ
2. अर्जुन पुरस्कार ---- ला दिला जातो.
अ) खेळाडू
ब) मार्गदर्शक
क) शिक्षक
ड) संघ व्यवस्थापक
3. पहिली आधुनिक ऑलम्पिक स्पर्धा ---- या वर्षी घेण्यात आली.
अ) 1896
ब) 1900
क) 1904
ड) वरीलपैकी नाही
4. पहिली आधुनिक ऑलम्पिक स्पर्धा ---- या ठिकाणी भरविण्यात आल्या.
अ) ऑलम्पिया
ब) अथेन्स
क) सेंट ल्युईस
ड) अँट वय
5. भारतामध्ये क्रीडा मार्गदर्शकाला ---- हा उच्चतम पुरस्कार दिला जातो.
अ) अर्जुन पुरस्कार
ब) खेळ रतन पुरस्कार
क) अतिवैशिष्ट ज्योती
ड) धोणाचार्य पुरस्कार
6. ऑलम्पिक ध्वजावरील फोर्टस् चा अर्थ ---- आहे.
अ) उच्चतम
ब) गतिमान
क) भव्यतम
ड) वरीलपैकी नाही
7. ---- हे शारीरिक शिक्षणाचे ध्येय आहे.
अ) शारीरिक विकास
ब) व्यक्तीचा पुर्णतः विकास
क) वाढ आणि विकास
ड) वरील सर्व
8. वाढ ही ---- प्रक्रिया नाही.
अ) भाग
ब) सततची
क) तयार
ड) वरील पैकी नाही
9. आधुनिक ऑलम्पिक जनक म्हणून ---- यांना ओळखतात.
अ) बॅरन पिअरे डी क्युबरटिन
ब) हॅरी क्रोबक
क) चार्लस क्युबरटिन
ड) वरील पैकी नाही
10. ---- हा भारताचा राष्ट्रीय खेळ आहे.
अ) क्रिकेट
ब) फुटबॉल
क) कबड्डी
ड) हॉकी

प्र. 2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा? (कोणतेही एक)

15

- 1) सद्यःस्थितीत शारीरिक शिक्षणाचे महत्व स्पष्ट करा.
- 2) अध्ययन प्रकार कोणते ते यादी करा? अध्ययन वक्र याबद्दल सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र. 3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा? (कोणतेही एक)

15

- 1) अध्ययनाचे नियम सांगून अध्ययनाची तत्वे सविस्तर स्पष्ट करा.
- 2) शारीरिक शिक्षणाची ध्येय आणि उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

प्र. 4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा? (कोणतेही एक)

- 1) ऑलम्पिक चळवळीचा पुर्वीचा इतिहास बद्दल सविस्तर स्पष्ट करा.
- 2) वाढ आणि विकासाच्या अवस्था स्पष्ट करा? कौमार्यावस्थेतील शारीरिक व मानसिक विकास लिहा.

प्र. 5 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा? (कोणतेही तीन)

- 1) अर्जुन पुरस्कार
- 2) राजीव गांधी खेल रत्न पुरस्कार
- 3) समाज आणि संस्कृती
- 4) नेतृत्व

Seat
No.

--

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
ANATOMY, PHYSIOLOGY, SPORTS MEDICINE, PHYSIOTHERAPY AND
REHABILITATION**

Time: 2½ Hours

Total Marks: 70

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) Candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read the English paper.
3) Neat Diagram must be drawn where necessary.
4) Q.No.1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book Page No. 3.

MCQ/Objective Types Questions.

Duration: 15 minutes

Marks: 10

Q.1 Choose the appropriate alternative of the following: **10**

- 1) Anabolic steroids affect directly _____.
 - a) Brain
 - b) Lungs
 - c) Muscle
 - d) Heart
- 2) Hydrotherapy is given by using _____.
 - a) Ice
 - b) Water
 - c) Wax
 - d) Heat
- 3) Sports injuries occur due to _____.
 - a) Lack of sports knowledge
 - b) Improper sports training
 - c) Sports carelessness
 - d) All of these
- 4) There are generally _____ types of massage.
 - a) Five
 - b) Six
 - c) Three
 - d) Ten
- 5) Effects of short way diathermy are _____.
 - a) Reliefs pain
 - b) Increase the amount of W.B.C
 - c) Both a and b
 - d) None of these
- 6) First international congress of sports medicine was held in year _____.
 - a) 1970
 - b) 1972
 - c) 1984
 - d) 1985
- 7) Shoulder dislocation injuries are commonly associated with _____.
 - a) Judo
 - b) Tennis
 - c) Chess
 - d) None of these
- 8) The term doping is derived from _____ language dop.
 - a) America
 - b) African
 - c) Japan
 - d) India
- 9) Sprain is an injury to _____.
 - a) Connective issue
 - b) Bone
 - c) Muscle
 - d) Ligament
- 10) Sports injuries can be minimized by _____.
 - a) Steam bath
 - b) Massage
 - c) Sona bath
 - d) None of these

(मराठी रूपांतर)

10

प्र. 1 योग्य पर्याय निवडा :

1. अॅनाबोलिक स्टेरॉइड प्रत्यक्षपणे ——— वर परिणाम करतात.
 अ) मेंदू
 ब) फुफ्फुसे
 क) स्नायु
 ड) हृदय
2. जलचिकित्सा——— च्या माध्यमातून दिली जाते.
 अ) बर्फ
 ब) पाणी
 क) मेण
 ड) उर्जा
3. खेळातील इजा व दुखापती ——— मुळे होतात.
 अ) खेळाचे ज्ञानाचा अभाव
 ब) खेळांचे अयोग्य प्रशिक्षण
 क) खेळात निष्काळजी पणा
 ड) वरील सर्व
4. सर्व साधरणपणे मसाजचे ——— प्रकार पडतात.
 अ) पाच
 ब) सहा
 क) तीन
 ड) दहा
5. शॉर्टव्हेव डायर्थीचा परिणाम हा ——— साठी होतो.
 अ) वेदनारहित
 ब) पांढऱ्या पेशीचे (WBC) प्रमाण वाढवणे
 क) अ आणि ब
 ड) यापैकी नाही
6. 1 ली जागतिक क्रीडा-वैधक परिषद ——— साली भरविण्यात आली.
 अ) 1970
 ब) 1972
 क) 1984
 ड) 1985
7. खांदा निखळणे हे सर्व सामान्यपणे ——— या खेळात जास्त असते.
 अ) ज्युदा
 ब) टेनिस
 क) चेस
 ड) यापैकी नाही
8. डोपिंग हा शब्द ——— हया भाषेतील डोप या शब्दा पासून तयार झालेला आहे.
 अ) अमेरिका
 ब) आफ्रिका
 क) जपान
 ड) भारत
9. मुरगळणे ही दुखापत ——— शी संबंधीत आहे.
 अ) जोड पेशी
 ब) हाडे
 क) स्नायु
 ड) अस्थि बंधने
10. क्रीडेतील जखमा ——— द्वारे कमी केल्या जातात.
 अ) स्टिम बाथ
 ब) मसाज
 क) सोना बाथ
 ड) या पैकी नाही

Seat No.	
-----------------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
ANATOMY, PHYSIOLOGY, SPORTS MEDICINE, PHYSIOTHERAPY AND
REHABILITATION**

Time: 2½ Hours

Total Marks: 60

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) Candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read the English paper.
3) Neat Diagram must be drawn where necessary.

- Q.2 Answer the following question: (Any one) 15**
a) Explain the effect of doping.
b) Explain in detail the causes of sports injuries.
- Q.3 Answer the following question: (Any one) 15**
a) Explain effect of exercise on Digestive System.
b) Explain with suitable examples the importance of massage in sports.
- Q.4 Answer the following question: (Any one) 15**
a) Write an essay on Doping and sports.
b) How injuries can be avoided among sportsmen? Give some suggestion.
- Q.5 Answer the following questions in brief. (Any three) 15**
a) First Aid
b) Importance of Anatomy in Physical Education
c) Effect of exercise on skeletal system
d) Meaning of sports medicine

(मराठी रूपांतर)

- प्र. 2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा? (कोणतेही एक) 15**
- 1) मादक द्रव्यांचे परिणाम
 - 2) क्रीडा दुखापतीचे कारणे सविस्तर लिहा.
- प्र. 3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा? (कोणतेही एक) 15**
- 1) पचन संस्थेवर व्यायामाचा होणारा परिणाम स्पष्ट करा.
 - 2) मसाजचे क्रीडेतील महत्व उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- प्र. 4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा? (कोणतेही एक) 15**
- 1) क्रीडा आणि मादक पदार्थांचे सेवन या विषयावर निबंध लिहा.
 - 2) खेळाडूंच्या इजा (दुखापती) कशा टाळता येणे शक्य आहे. काही बाबी सुचवा.
- प्र. 5 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा? (कोणतेही तीन) 15**
- 1) प्रथोपचार
 - 2) शरीररचना शास्त्राचे शारीरिक शिक्षणात महत्व
 - 3) व्यायामाचा अस्थि संस्थेवर होणारा परिणाम
 - 4) क्रीडा वैद्यक शास्त्राचा अर्थ

Seat
No.**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
HEALTH EDUCATION AND ENVIRONMENTAL STUDIES**

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 70

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original question in English.
3) Q.No.1 should be solved in first 15 minutes in Answer Book page No.3.

MCQ/Objective Type Questions.

Duration: 15 Minutes

Marks: 10

Q.1 Choose the correct alternative.**10**

- 1) The causing natural and human aspect of pollution is called _____.
 - a) Global warming
 - b) Pollutant
 - c) Aspect of pollution
 - d) None of the above
- 2) The biting of female Anopheline mosquito causes _____ disease.
 - a) Malaria
 - b) Cholera
 - c) Tuberculosis
 - d) None of the above
- 3) The wastage of electronic apparatus such as computer, mobile phone and other create _____.
 - a) Mobile Wastage
 - b) E Wastage
 - c) Y2K Wastage
 - d) Above all
- 4) The food resource is _____.
 - a) Sea
 - b) River
 - c) Plants
 - d) None of the above
- 5) The aspect of balanced diet is _____.
 - a) Health record
 - b) Protein
 - c) First aid
 - d) Above all
- 6) WHO means _____.
 - a) Water Health Organization
 - b) World House Operation
 - c) World Health Organization
 - d) Above all
- 7) AIDS day is celebrated on _____ day.
 - a) 31 December
 - b) 01 December
 - c) 31 January
 - d) 01 January
- 8) Lemon, myrobalan, tamarind such type of sour fruits includes _____ vitamins at a large scale.
 - a) B
 - b) D
 - c) C
 - d) A
- 9) World health organization was established in _____.
 - a) 1974
 - b) 1951
 - c) 1998
 - d) 2008
- 10) The type of pollution is _____.
 - a) Water pollution
 - b) Thermal pollution
 - c) Sound pollution
 - d) Above all

(मराठी रूपांतर)

प्र. 1 योग्य पर्याय निवडा :

10

1. प्रदुषणास कारणीभूत ठरणाऱ्या नैसर्गिक आणि मानवनिर्मित घटकांना ——— असे म्हणतात.
अ) जागतिक तापमान वाढ
ब) प्रदुषके
क) प्रदुषकाचे घटक
ड) यापैकी नाही
2. अँनोफिलीन डासाची मादी चावल्याने ——— या रोगाची लागण होते.
अ) हिवताप
ब) पटकी
क) क्षयरोग
ड) यापैकी नाही
3. संगणक, मोबाईल फोन व इतर इलेक्ट्रॉनिक उपकरणांच्या निकामी होण्याने ——— होतो.
अ) मोबाईल कचरा
ब) ई कचरा
क) Y2 K कचरा
ड) वरील सर्व
4. अन्नाचा स्रोत ——— हा आहे.
अ) समुद्र
ब) नदी
क) वनस्पती
ड) यापैकी नाही
5. समतोल आहाराचा ——— हा घटक आहे.
अ) आरोग्य नोंदी
ब) प्रथिने
क) प्रथमोपचार
ड) वरील सर्व
6. WHO म्हणजे ———.
अ) वॉटर हेल्थ ऑर्गनायझेशन
ब) वर्ड हाऊस ऑपरेशन
क) वर्ड हाऊस ऑर्गनायझेशन
ड) यापैकी नाही
7. एडस् दिन ——— या दिवशी साजरा केला जातो.
अ) 31 डिसेंबर
ब) 01 डिसेंबर
क) 31 जानेवारी
ड) 01 जानेवारी
8. लिंबू, आवळा व चिंच या आंबट फळात ——— जीवनसत्व विपुल प्रमाणात असते.
अ) बी
ब) डी
क) सी
ड) ए
9. जागतिक आरोग्य संघटनेची स्थापना ——— साली झाली.
अ) 1974
ब) 1951
क) 1998
ड) 2008
10. प्रदुषणाचा ——— हा प्रकार आहे.
अ) जल प्रदुषण
ब) औष्णिक प्रदूषण
क) ध्वनि प्रदूषण
ड) वरील सर्व

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
HEALTH EDUCATION AND ENVIRONMENTAL STUDIES**

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 60

Instructions: 1) All questions are compulsory.

2) The candidates should read the original question in English.

- Q.2 Answer the following question: (Any one) 15**
a) 'Obesity is a health problem in India'. Discuss to the above statement.
b) Explain the personal Health problems in Indian schools.
- Q.3 Answer the following question: (Any one) 15**
a) Explain the food habits and indigestion.
b) Explain the role of pollution control board in India.
- Q.4 Answer the following question: (Any one) 15**
a) State the effects of noise pollution. Explain the controlling remedies of noise pollution.
b) What is water pollution? Explain the effects of water pollution.
- Q.5 Answer the following question in brief (any three): 15**
a) Components of food
b) Principles of Health Education
c) Definition of Health Supervision
d) School Health Service

(मराठी रूपांतर)

- प्र. 2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा? (कोणतेही एक) 15**
- 1) 'स्थूलपणा ही भारतातील एक आरोग्य समस्या आहे' वरील विधानाशी चर्चा करा.
 - 2) भारतीय शाळेतील वैयक्तिक आरोग्य समस्या स्पष्ट करा.
- प्र. 3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा? (कोणतेही एक) 15**
- 1) आहाराच्या सवयी व अन्नाचे अपचन स्पष्ट करा.
 - 2) भारतातील प्रदुषण नियंत्रण मंडळाची भूमिका स्पष्ट करा.
- प्र. 4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा? (कोणतेही एक) 15**
- 1) ध्वनि प्रदुषणाचे परिणाम सांगा व ध्वनि प्रदुषणाचे दुष्परिणाम स्पष्ट करा.
 - 2) जल प्रदुषण म्हणजे काय? जल प्रदुषणाचे परिणाम स्पष्ट करा.
- प्र. 5 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा? (कोणतेही तीन) 15**
- 1) अन्नाचे घटक
 - 2) आरोग्य शिक्षणाची तत्वे
 - 3) आरोग्य पर्यवेक्षण व्याख्या
 - 4) शालेय आरोग्य सेवा

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
MARATHI METHODOLOGY (Paper-IV)

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.

2) Q.No.1 should be solved in first 15 minutes in Answer Book page No.3.

MCQ/Objective Type Questions.

Duration: 15 Minutes

Marks: 10

प्र. 1 योग्य पर्याय निवडा :**10**

1. ——— म्हणजे घटकाची उपघटकात विभागणी कडून प्रत्येक तासिकेत अभ्यासकाच्या उपघटकाचे नियोजन करणे होय.
अ) पाठ नियोजन
क) वार्षिक नियोजन
ब) घटक नियोजन
ड) यापैकी नाही
2. ——— अध्यापनाचा उद्देश वाचकात भावजागृती करणे हा आहे.
अ) गद्य
क) वाद्य
ब) पद्य
ड) यापैकी नाही
3. ज्ञाताकडून अज्ञाताकडे हे ——— पध्दतीचे सुत्र मानले जाते.
अ) कथन
क) उदगामी
ब) अवगामी
ड) परीसंवाद
4. संस्कृत व लॅटिन अशा प्राचीन मूळ भाषांना ——— म्हणतात.
अ) अभिजात भाषा
क) राष्ट्रभाषा
ब) मातृभाषा
ड) परकीय भाषा
5. एखादया विभागाचे ——— म्हणजे कथन होय.
अ) विवेचन
क) लेखी विवेचन
ब) तोंडी विवेचन
ड) यापैकी नाही
6. मातृभाषा अध्ययन – अध्यापनाचा सर्वसाधारण हेतू हा विद्यार्थ्यांचा ——— करणे हा आहे.
अ) विचार शक्तीचा विकास
क) सांस्कृतिक विकास
ब) व्यक्तिमत्व विकास
ड) वरील सर्व
7. ——— याचा अर्थ आईची भाषा होतो.
अ) मातृभाषा
क) परकीय भाषा
ब) राष्ट्रभाषा
ड) यापैकी नाही
8. अध्यापनाचे ——— हे दृक्श्राव्य साधन आहे.
अ) रेडिओ
क) व्हिडीओ टेप
ब) ऑडीओ टेप
ड) गुंडाळी फळा
9. एखादया कल्पनेचे लवकर आकलन होण्यासाठी ज्या साधनाचा उपयोग केला जातो त्यास ——— म्हणतात.
अ) स्वाध्याय
क) निवेदन
ब) उदाहरण
ड) प्रश्न
10. ——— ही शिक्षण केंद्रीत पध्दती आहे.
अ) परीसंवाद पध्दती
क) व्याख्यान पध्दती
ब) चर्चा पध्दती
ड) प्रकल्प पध्दती

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
MARATHI METHODOLOGY (Paper-IV)**

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 60

Instructions: All questions are compulsory.

- प्र. 2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- 1) अध्यापनामध्ये मराठीचे स्थान व महत्व स्पष्ट करा.
 - 2) गदय अध्यापन व पदय अध्यापनाविषयी माहिती लिहा.
- प्र. 3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- 1) मराठी अध्यापकाची अर्हता व त्याच्या गुणांची चर्चा करा.
 - 2) मराठी अध्यापनाच्या विविध पध्दतीची यादी देवून व्याख्यान पध्दती व चर्चा पध्दती स्पष्ट करा.
- प्र. 4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- 1) मराठी अध्यापनाची वर्ग उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
 - 2) दृकश्राव्य साधनाची यादी देवून कोणतेही दोन साधनाचा मराठी अध्यापनात उपयोग लिहा.
- प्र. 5 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) 15
- 1) मुकवाचनाविषयी माहिती लिहा.
 - 2) परीक्षा नियोजन स्पष्ट करा.
 - 3) भाषा संघटना गरज स्पष्ट करा.
 - 4) शुध्द लेखनाचे महत्व स्पष्ट करा.

Seat No.	
----------	--

Set P

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
HINDI METHODOLOGY (Paper-IV)**

Time: 2½ Hours

Total Marks: 70

- सूचना:** 1) सभी सवालो का जवाब लिखना अनिवार्य है।
2) प्रश्न क्र.1 अनिवार्य है। उसे पहले 15 मिनट में उत्तर पत्रिका के पृष्ठ क्र.3 में लिखिए।

MCQ/Objective Type Questions.

Duration: 15 Minutes

Marks: 10

प्र. 1 निम्नलिखित सवालों के उचित पर्याय चुनिए।

10

- व्याकरण शिक्षा के लिए ---- प्रणाली उपयुक्त होती है।
अ) खंडान्वय ब) व्यास
क) आगमन ड) इनमें से नहीं
- प्रकल्प पद्धती का जनक ---- को माना जाता है।
अ) रुसो ब) किलसॅट्रीक
क) प्लेटो ड) रुसो
- समवाय के प्रमुख ---- प्रकार होते हैं।
अ) दो ब) तीन
क) चार ड) पाँच
- ज्ञात से अज्ञान की ओर यह ---- है।
अ) अध्यापन का प्रतिमान ब) अध्यापन प्रणाली
क) मुहावरा ड) अध्यापन का सूत्र
- हस्तपुस्तिका का निर्माण ---- के लिए किया जाता है।
अ) समाज ब) मुख्याध्यापक
क) शिक्षक ड) विद्यार्थी
- भाषा ---- का सर्वोत्तम साधन है।
अ) विचार ब) आचार
क) विचार विनिमय ड) विनिमय
- बालक के भावात्मक विकास में ---- का महत्व अत्यधिक होता है।
अ) मातृभाषा ब) राष्ट्रभाषा
क) अंग्रेजी भाषा ड) संस्कृत भाषा
- समाजशास्त्र के दृष्टि से भाषा ---- का आधार है।
अ) समझने ब) चर्चा
क) देखने ड) सामाजिक संगठन
- निम्नलिखित शब्दों में से ---- शब्द हिंदी में शुद्ध रूप से दर्शाया जाता है।
अ) मझबुर ब) मझबूर
क) मजबुर ड) मजबूर
- ओ.एच.पी. के लिए ---- सॉफ्टवेयर लगता है।
अ) पारदर्शी ब) कॅसेट
क) पुस्तक ड) स्लाईड

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
HINDI METHODOLOGY (Paper-IV)**

Time: 2½ Hours

Total Marks: 60

सूचना: सभि सवालु का जवाब लिखना अनिवार्य है।

प्र. 2	निचे दिए गए सवालों के जवाब लिखिए। (किन्हीं एक)	15
	1) पदय का अध्यापन स्पष्ट कीजिए।	
	2) हिंदी शिक्षक की पात्रता तथा गुणों की चर्चा कीजिए।	
प्र. 3	निचे दिए गए सवालों के जवाब लिखिए। (किन्हीं एक)	15
	1) लेखन तथा वाचन पद्धति स्पष्ट कीजिए।	
	2) हिंदी भाषा शिक्षा के उद्देश स्पष्ट कीजिए।	
प्र. 4	निचे दिए गए सवालों के जवाब लिखिए। (किन्हीं एक)	15
	1) मौन वाचन स्पष्ट कीजिए।	
	2) स्वाभाविक प्रणाली स्पष्ट कीजिए।	
प्र. 5	निचे दिए गए सवालों के जवाब लिखिए। (किन्हीं तीन)	15
	1) अध्यापन का सुत्र स्पष्ट कीजिए।	
	2) वार्षिक नियोजन स्पष्ट कीजिए।	
	3) व्याकरण का अध्यापन स्पष्ट कीजिए।	
	4) हिंदी शिक्षक संघटना स्पष्ट कीजिए।	

Seat No.	
----------	--

**B. P. Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
ENGLISH METHODOLOGY (Paper-IV)**

Time: 2½ Hours

Total Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.

2) Q. No. 1 should be solved in first 15 minutes in Answer Book only on Page No.3.

MCQ/Objective Type Questions.

Duration: 15 Minutes

Marks: 10

Q.1 Choose the correct alternative.**10**

- 1) The active skills are called so _____.
 - a) Listening
 - b) Reading
 - c) Speaking writing
 - d) Listening reading
- 2) A detail picture of strength and weakness in the areas of pupils learning is called _____.
 - a) Remedial teaching
 - b) Achievement testing
 - c) Diagnostic testing
 - d) Evaluation
- 3) A process of Sight-sound scene is called _____.
 - a) Listening
 - b) Speaking
 - c) Reading
 - d) Writing
- 4) The passive skills are called so _____.
 - a) Speaking
 - b) Writing
 - c) Speaking writing
 - d) Listening reading
- 5) Prase means _____.
 - a) The wards in their order
 - b) The best word in their order
 - c) The words in their best order
 - d) The best words in their best order
- 6) The originator of silent reading teaching method is _____.
 - a) Dr. Sweat
 - b) Dr. Best
 - c) Dr. West
 - d) Dr. Palmer
- 7) _____ has classified the Audio-visual aids.
 - a) Dr. West
 - b) Hutton
 - c) Kuchar
 - d) Burton
- 8) Language laboratory is useful for learning _____.
 - a) Pronunciation
 - b) Spelling
 - c) Poem
 - d) Writing
- 9) _____ is a visual aid.
 - a) Model
 - b) Tape Recorder
 - c) Radio
 - d) Television
- 10) The basic qualification for the English teacher at a secondary level is _____.
 - a) M. A. B.Ed.
 - b) HSC
 - c) BA. B.Ed
 - d) DTED

Seat No.	
----------	--

**B. P. Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
ENGLISH METHODOLOGY (Paper-IV)**

Time: 2½ Hours

Total Marks: 60

Instructions: All questions are compulsory.

- Q.2 Answer the following question: (Any one) 15**
a) Explain Nature of English Language.
b) Explain correlation of English subject within the subject.
- Q.3 Answer the following question: (Any one) 15**
a) Explain the importance of English in the present set up.
b) Explain in detail the programmes of English teacher association.
- Q.4 Answer the following question: (Any one) 15**
a) Explain the devices and techniques of teaching English.
b) What are the aims and objectives of teaching English as a second language?
- Q.5 Answer the following question in brief. (Any three) 15**
a) Write steps of construction test.
b) Audio teaching aid in English.
c) Correlation of English with other subject
d) Co-curricular activities.

Seat
No.

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
HISTORY METHODOLOGY (Paper-IV)**

Time: 2½ Hours

Total Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.

2) The candidates should read original question in English.

3) Q.No.1 should be solved in first 15 minutes in Answer Book only on page No.3.

MCQ/Objective Type Questions.

Duration: 15 Minutes

Marks: 10

Q.1 Choose the correct alternative.**10**

- 1) History is _____ Science.
 - a) Positive
 - b) Normative
 - c) Pragmatic
 - d) Naturalistic
- 2) History means a story of _____ development.
 - a) Animals
 - b) Event
 - c) Human
 - d) Nation
- 3) The structure of History subject is _____.
 - a) Two- Dimensional
 - b) Three dimensional
 - c) A and b
 - d) None of these
- 4) A story method is useful for _____ standard.
 - a) IIIrd
 - b) IVth
 - c) Vth
 - d) VIIth
- 5) History studies the aspects of _____.
 - a) Political
 - b) Economical
 - c) Social
 - d) Above all
- 6) History has classified in _____ types.
 - a) Two
 - b) Three
 - c) Four
 - d) Five
- 7) Student visits historical exhibition it is related to _____ objectives.
 - a) Understanding
 - b) Application
 - c) Interest
 - d) Attitude
- 8) Student recognizes persons, events etc in history it is _____ objective.
 - a) Knowledge
 - b) Understanding
 - c) Application
 - d) Skill
- 9) Lecture method is useful at _____ level.
 - a) School
 - b) Collage
 - c) A and b
 - d) None of these
- 10) Museum includes _____.
 - a) Coins
 - b) Weapons
 - c) Pictures
 - d) Above all

(मराठी रूपांतर)

10

प्र. 1 योग्य पर्याय निवडा :

1. इतिहास हे ——— शास्त्र आहे.
 अ) वास्तववादी
 क) कार्यवादी
 ब) आदर्शवादी
 ड) निसर्गवादी
2. इतिहास म्हणजे ——— विकासाची कथा होय.
 अ) प्राणी
 क) मानवी
 ब) घटना
 ड) राष्ट्र
3. इतिहास विषयाची संरचना ——— आहे.
 अ) द्विमीतीय
 क) अ आणि ब
 ब) त्रिमीतीय
 ड) यापैकी नाही
4. गोष्टीरूप पध्दत ——— इयत्ते पर्यंत उपयुक्त आहे.
 अ) तिसरी
 क) पाचवी
 ब) चौथी
 ड) सातवी
5. इतिहासातून ——— घटकाचे दर्शन घडते.
 अ) राजकीय
 क) सामाजिक
 ब) आर्थिक
 ड) वरील सर्व
6. इतिहासाचे मुख्यतः ——— प्रकारात वर्गीकरण केले जाते.
 अ) दोन
 क) चार
 ब) तीन
 ड) पाच
7. विद्यार्थी ऐतिहासिक प्रदर्शनास भेट देतो हे ——— उद्दिष्टाशी संबंधित आहे.
 अ) आकलन
 क) अभिरुची
 ब) उपयोजन
 ड) अभिवृत्ती
8. विद्यार्थी इतिहासातील व्यक्ती, घटना, प्रसंग इ. ओळखतो हे ——— उद्दिष्ट आहे.
 अ) ज्ञान
 क) उपयोजन
 ब) आकलन
 ड) कौशल्य
9. व्याख्यान पध्दतीचा वापर ——— स्तरावर योग्य ठरतो.
 अ) शालेय
 क) 'अ' आणि 'ब'
 ब) महाविद्यालयीन
 ड) यापैकी नाही
10. वस्तूसंग्रहालयात ——— चा समावेश होतो.
 अ) नाणी
 क) चित्रे
 ब) हत्यारे
 ड) वरील सर्व

Seat No.	
-------------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
HISTORY METHODOLOGY (Paper-IV)**

Time: 2½ Hours

Total Marks: 60

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read original question in English.

- Q.2 Answer the following question: (Any one) 15**
a) What is History? Explain the place and importance of History in the school curriculum and in human life.
b) Illustrate the objectives of History at Secondary school level in curriculum.
- Q.3 Answer the following question: (Any one) 15**
a) What is the learning experience? Which learning experience will you give while teaching history at school level?
b) Explain the qualities & qualification of history teacher.
- Q.4 Answer the following question: (Any one) 15**
a) What is History? Explain in detail correlation of History with other school subject.
b) How will you make effective use map & pictures in History teaching?
- Q.5 Answer the following questions in brief: (Any three) 15**
a) History room
b) Aim of teaching History
c) Value of teaching History
d) Achievement test

(मराठी रूपांतर)

- प्र. 2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15**
- 1) इतिहास म्हणजे काय? इतिहासाचे शालेय अभ्यासक्रम आणि मानवी जीवनातील स्थान आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
 - 2) शालेय अभ्यासक्रमातील माध्यमिक स्तरावरील इतिहास विषयाची उद्दिष्टे सोदाहरण स्पष्ट करा.
- प्र. 3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15**
- 1) अध्ययन अनुभव म्हणजे काय? शालेय स्तरावर इतिहास विषयाचे अध्यापन करताना कोणकोणते अध्ययन अनुभव द्याल?
 - 2) इतिहास विषय शिक्षकाची गुणवैशिष्ट्ये आणि पात्रता स्पष्ट करा.
- प्र. 4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15**
- 1) इतिहास म्हणजे काय? इतिहास विषयाचा इतर विषयाशी सहसंबंध स्पष्ट करा.
 - 2) इतिहास अध्यापनात नकाशा चित्रे यांचा प्रभावी वापर कसा करावा ते स्पष्ट करा.
- प्र. 5 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) 15**
- 1) इतिहास खोली
 - 2) इतिहास अध्यापनाचे ध्येय
 - 3) इतिहास अध्यापनाची मूल्ये
 - 4) संपादन चाचणी

Seat
No.

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
GEOGRAPHY METHODOLOGY (Paper-IV)**

Time: 2½ Hours

Total Marks: 70

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read original question in English.
3) Q.No.1 should be solved in first 15 minutes in Answer Book page No.3.

MCQ/Objective Type Questions.

Duration: 15 Minutes

Marks: 10

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) India received rain mostly from _____ winds.
 - a) South east
 - b) North east
 - c) North west
 - d) South west
- 2) The following _____ examination system is useful for evaluating student's skill.
 - a) Oral
 - b) Practical
 - c) Written
 - d) None of these
- 3) Easily providing Geographical information tool means _____.
 - a) Models
 - b) Charts
 - c) Pictures
 - d) Maps
- 4) The Centre in Geography study is _____.
 - a) Human
 - b) Nature
 - c) Environment
 - d) None of these
- 5) The Geographical place of India is _____ hemi sphere.
 - a) East
 - b) West
 - c) South
 - d) North
- 6) The syllabus of Geography subject is of _____.
 - a) For a standard
 - b) One year
 - c) Definite objectives
 - d) Above all
- 7) Geography teaching is both an art and a science but for important in teaching also, mainly requires to _____ time to time.
 - a) Attitude
 - b) Professional training
 - c) Honesty
 - d) Above all
- 8) 'Grammar of Geography' used firstly by _____.
 - a) James Walker
 - b) James
 - c) James Fairgrieve
 - d) None of these
- 9) To get clear idea about the shape of earth _____ tool is effective in geography teaching.
 - a) Picture
 - b) World map
 - c) Globe
 - d) None of the above
- 10) To acquire information through observation direct journey means _____ method.
 - a) Observation
 - b) Project
 - c) Story
 - d) None of these

(मराठी रूपांतर)

प्र. 1 योग्य पर्याय निवडा :

10

1. भारतात प्रामुख्याने पाऊस ---- वान्यापासून पडतो.
 अ) आग्नेय
 क) वायव्य
 ब) ईशान्य
 ड) नैऋत्य
2. विद्यार्थ्यांच्या कौशल्याचे मूल्यमापन करण्यासाठी खालील पैकी ---- परीक्षा पध्दती उपयुक्त आहे.
 अ) तोंडी
 क) लेखी
 ब) प्रात्यक्षिक
 ड) यापैकी नाही
3. भौगोलिक माहिती सहजरित्या देणारे साधन म्हणजे ---- होय.
 अ) प्रतिकृती
 क) चित्रे
 ब) तक्ते
 ड) नकाशे
4. भूगोलाच्या अभ्यासात केंद्रस्थानी ---- हा असतो.
 अ) मानव
 क) पर्यावरण
 ब) निसर्ग
 ड) यापैकी नाही
5. भारताचे भौगोलिक स्थान ---- गोलार्धात आहे.
 अ) पूर्व
 क) दक्षिण
 ब) पश्चिम
 ड) उत्तर
6. भूगोल विषयाचा पाठयक्रम ---- असतो.
 अ) इयत्तेसाठी
 क) निश्चित उद्दिष्ट्ये
 ब) एक वर्षाचा
 ड) वरील सर्व
7. भूगोल अध्यापन ही एक कला व शास्त्र आहे परंतु अध्यापनातील सुधारणासाठी वेळोवेळी ---- ची जुडवा आवश्यक आहे.
 अ) अभिवृत्ती
 क) प्रामाणिकपणा
 ब) व्यावसायिक प्रशिक्षण
 ड) वरील सर्व
8. 'भूगोलाचे व्याकरण' हा शब्द प्रयोग ---- यांनी प्रथम वापरला.
 अ) जेम्स वॉकर
 क) जेम्स फेअरग्रीव्ह
 ब) जेम्स
 ड) यापैकी नाही
9. पृथ्वीच्या आकाराची सुस्पष्ट कल्पना विद्यार्थ्यांना देण्यासाठी अध्यापनात ---- या साधनाचा वापर जास्त परिणामकारक ठरेल.
 अ) चित्र
 क) पृथ्वीगोल
 ब) जगाचा नकाशा
 ड) यापैकी नाही
10. प्रत्यक्ष प्रवास करून भौगोलिक माहिती निरीक्षणाद्वारे मिळविणे म्हणजे ---- पध्दती होय.
 अ) निरीक्षण
 क) गोष्ट
 ब) प्रकल्प
 ड) यापैकी नाही

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
GEOGRAPHY METHODOLOGY (Paper-IV)**

Time: 2½ Hours

Total Marks: 60

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read original question in English.

- Q.2 Answer the following question: (Any one) 15**
a) What are the different methods of teaching Geography? Explain the project method.
b) Explain the journey method of teaching Geography.
- Q.3 Answer the following question: (Any one) 15**
a) State the importance of models, graphs and charts in Geography teaching.
b) Explain the qualities and qualification of Geography teacher.
- Q.4 Answer the following question: (Any one) 15**
a) State the importance of pictures and maps in teaching of Geography.
b) What are the criteria of good Geography text-book?
- Q.5 Answer the following question in brief: (Any three) 15**
a) Scope of Geography
b) Types of learning experience.
c) Importance and utilization of Geography room.
d) Use of Globe

(मराठी रूपांतर)

- प्र. 2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- 1) भूगोल अध्यापनाच्या विविध पध्दती कोणत्या? त्यातील प्रकल्प पध्दती स्पष्ट करा.
 - 2) भूगोल अध्यापनाची प्रवास पध्दती स्पष्ट करा.
- प्र. 3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- 1) भूगोल अध्यापनात प्रतिकृती, आलेख आणि तक्ते यांचे महत्व सांगा.
 - 2) भूगोल विषयाच्या शिक्षकाची गुणवैशिष्ट्ये व अर्हता स्पष्ट करा.
- प्र. 4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- 1) भूगोल अध्यापनात चित्रे व नकाशे यांचे महत्व सांगा.
 - 2) चांगल्या भूगोल पाठ्यपुस्तकाचे निकष कोणते?
- प्र. 5 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) 15
- 1) भूगोल विषयाची व्याप्ती
 - 2) अध्ययन अनुभवाचे प्रकार
 - 3) भूगोल खोलीचे महत्व व उपयुक्तता
 - 4) पृथ्वीगोलाचे उपयोग

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
ECONOMICS METHODOLOGY (Paper-IV)**

Time: 2½ Hours

Total Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.

2) The candidates should read original question in English.

3) Q.No.1 should be solved in first 15 minutes in answer Book page No.3.

MCQ/Objective Type Questions.

Duration: 15 Minutes

Marks: 10

Q.1 Choose the correct alternative.**10**

- 1) Planning of blackboard writing is essential in _____ planning.
 - a) Year
 - b) Unit
 - c) Lesson
 - d) None of these
- 2) Economics teaching is both an art and a science, but for important in teaching also, mainly requires to _____ time to time.
 - a) Attitude
 - b) Professional training
 - c) Desire of improvement
 - d) None of these
- 3) By _____ method is no tress on student mind.
 - a) Project
 - b) Problem solving
 - c) Inductive
 - d) None of these
- 4) Gramophone, Tape records, Radio there comes under teaching aids _____.
 - a) Video
 - b) Audio-Video
 - c) Audio
 - d) Traditional
- 5) The author of the book 'About Education' is _____.
 - a) M. P. Joad
 - b) M. P. Maffatt
 - c) Pigou
 - d) None of these
- 6) Understanding of Economics problem is the _____ of economics teaching.
 - a) Important
 - b) Aim
 - c) Objective
 - d) None of these
- 7) By _____ name is questioning technique known.
 - a) Kepling
 - b) Socrates
 - c) Salmon
 - d) None of these
- 8) For developing the student hidden strength _____ technique is useful.
 - a) Lecture
 - b) Demonstration
 - c) Explanation
 - d) None of these
- 9) In Economics only _____ related work is been studied.
 - a) Credit
 - b) Money
 - c) Trade
 - d) None of these
- 10) How should the question be _____.
 - a) Very hard
 - b) Thinking type
 - c) Very easy
 - d) None of these

(मराठी रूपांतर)

10

प्र. 1 योग्य पर्याय निवडा :

1. फलक लेखनाचे नियोजन ---- नियोजनात आवश्यक असते.
 अ) वार्षिक
 ब) घटक
 क) पाठ
 ड) यापैकी नाही
2. अर्थशास्त्र अध्यापन ही एक कला व शास्त्र आहे, परंतु अध्यापनातील सुधारणासाठी वेळोवेळी ---- ची जुडवा आवश्यकता आहे.
 अ) अभिवृत्ती
 ब) व्यावसायिक प्रशिक्षण
 क) सुधारण्याची इच्छा
 ड) यापैकी नाही
3. ---- या पध्दतीत विद्यार्थ्यांच्या मनावर ताण पडत नाही.
 अ) प्रकल्प
 ब) समस्या निवारण
 क) अवगामी
 ड) यापैकी नाही
4. ग्रामोफोन, टेप रेकॉर्ड, रेडिओ हे कोणत्या साधनामध्ये मोडते?
 अ) दृकसाधने
 ब) दृक-श्राव्य साधने
 क) श्राव्य साधने
 ड) परंपरागत
5. 'About Education' या पुस्तकाचे लेखक ---- आहेत.
 अ) एम.पी.जोहड
 ब) एम.पी.मोफत
 क) पिंगू
 ड) यापैकी नाही
6. आर्थिक समस्याचे ज्ञान हे अर्थशास्त्र अध्यापनाचे ---- आहे.
 अ) महत्त्व
 ब) ध्येय
 क) उद्दिष्ट
 ड) वरील पैकी नाही
7. प्रश्न तंत्र हे ---- च्या नावे ओळखले जाते.
 अ) किपलिंग
 ब) सॉक्रेटिस
 क) सॉलमन
 ड) वरील पैकी नाही
8. मुलांच्या सुप्त शक्तिचा विकास करण्यासाठी ---- तंत्र उपयुक्त आहे.
 अ) कथन
 ब) नाटीकरण
 क) स्पष्टीकरण
 ड) यापैकी नाही
9. अर्थशास्त्रात फक्त ---- संबंधित क्रियांचा अभ्यास केला जातो.
 अ) पत
 ब) धन
 क) व्यापार
 ड) यापैकी नाही
10. प्रश्न हे ---- असे असावेत.
 अ) अति कठीण
 ब) विचार प्रवर्तक
 क) अति सोपे
 ड) यापैकी नाही

Seat No.	
-----------------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
ECONOMICS METHODOLOGY (Paper-IV)**

Time: 2½ Hours

Total Marks: 60

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read original question in English.

- Q.2 Answer the following question: (Any one) 15**
 a) What are the qualities and qualification of economics teacher? Write in detail.
 b) What are the different methods of teaching economics and explain project method.
- Q.3 Answer the following question: (Any one) 15**
 a) Explain the devices and techniques of teaching Economics.
 b) What are the good characteristics of good text book of Economics?
- Q.4 Answer the following question: (Any one) 15**
 a) Explain the aims and objectives of teaching economics at secondary school level.
 b) Explain the needs and importance of teaching aids in the economics curriculum.
- Q.5 Answer the following question in brief: (Any three) 15**
 a) Business Economics
 b) Discussion Method
 c) Wall paper
 d) Seminar Method

(मराठी रूपांतर)

- प्र. 2 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- 1) अर्थशास्त्र शिक्षकांच्या अंगी कोणते गुण व अर्हता आवश्यक आहे? सविस्तर लिहा.
 - 2) अर्थशास्त्र अध्यापनाच्या विविध पध्दती लिहा आणि अध्यापनाची प्रकल्प पध्दती स्पष्ट करा.
- प्र. 3 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- 1) अर्थशास्त्र अध्यापनातील साधने व तंत्रे स्पष्ट करा.
 - 2) अर्थशास्त्राच्या चांगल्या पाठ्यपुस्तकाची वैशिष्ट्ये कोणती?
- प्र. 4 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- 1) माध्यमिक शालेय स्तरावर अर्थशास्त्र अध्यापनाची ध्येये व उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
 - 2) अर्थशास्त्र अभ्यासक्रमामध्ये शैक्षणिक साहित्याची गरज आणि महत्व स्पष्ट करा.
- प्र. 5 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) 15
- 1) व्यावसायिक अर्थशास्त्र
 - 2) चर्चा पध्दत
 - 3) भित्ती पत्रक
 - 4) परिसंवाद पध्दत

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
SCIENCE METHODOLOGY (Paper-IV)**

Time: 2½ Hours

Total Marks: 70

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read original question in English.
3) Q.No.1 should be solved in first 15 minutes in Answer Book only on Page No. 3.

MCQ/Objective Type Questions.

Duration: 15 Minutes

Marks: 10

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) _____ maxim is used in deductive method.
 - a) Particular to general
 - b) General to particular
 - c) Concrete to abstract
 - d) Easy to difficult
- 2) Selection of teaching method depends upon _____.
 - a) Teacher experience
 - b) Available time of apparatus
 - c) Student intellectual capacity
 - d) All above
- 3) Radio and T.V. gives orientation to _____ with reference to science subject.
 - a) Students
 - b) Teacher
 - c) Teachers and Students
 - d) None of these
- 4) Without planning a science teacher correlated one subject to another is the type of _____.
 - a) Systematic
 - b) Incidental
 - c) Central
 - d) None of these
- 5) Syllabus is limited part of _____.
 - a) Primary level
 - b) Curriculum
 - c) Co-curricular activities
 - d) None of these
- 6) A planning of a period of teaching is called _____.
 - a) Year plan
 - b) Unit plan
 - c) Lesson plan
 - d) All above
- 7) _____ is the father of project method.
 - a) Russo
 - b) Kill patric
 - c) Rojers
 - d) Armstrong
- 8) _____ type of need are fulfilled by science learning.
 - a) Personal
 - b) Social
 - c) National
 - d) All above
- 9) Students utilize his learnt knowledge in daily transaction this is example of _____.
 - a) Interest
 - b) Understanding
 - c) Application
 - d) None of these
- 10) _____ commission recommended a demonstration practical room at secondary school.
 - a) Kothari Commission
 - b) Mudliar
 - c) Radhakrishna
 - d) All of these

(मराठी रूपांतर)

10

प्र. 1 योग्य पर्याय निवडा :

1. अवगामी पध्दतीत ---- सुत्राचा वापर होतो.

अ) विशिष्टाकडून सामान्याकडे	ब) सामान्याकडून विशिष्टाकडे
क) मूर्ताकडून अमूर्ताकडे	ड) सोप्यांकडून अवघडाकडे
2. अध्ययन पध्दतीची निवड ---- वर अवलंबून असते.

अ) शिक्षकाचा अनुभव	ब) उपलब्ध वेळ व साहित्य
क) विद्यार्थ्यांची बौधिक क्षमता	ड) वरील सर्व
3. शास्त्र विषयासंदर्भात आकाशवाणी व दूरदर्शन कार्यक्रमाद्वारे ---- यांचे उद्बोधन करता येते.

अ) विद्यार्थी	ब) शिक्षक
क) शिक्षक व विद्यार्थी	ड) यापैकी नाही
4. पूर्व नियोजन न करता शिक्षक शास्त्रातील एखादया भागाशी दुसऱ्या विषयाचा समावेश साधतात हा समवायाचा ---- प्रकार आहे.

अ) पध्दतशीर	ब) प्रासंगिक
क) केंद्रीय	ड) यापैकी नाही
5. पाठयक्रम हा ---- चा मर्यादित भाग आहे.

अ) वार्षिक नियोजन	ब) घटक नियोजन
क) पाणी नियोजन	ड) वरील सर्व
6. सामान्यपणे एका तासिकेत आपण जेवढे शिकविणार आहेत त्याचेच नियोजन म्हणजे ----.

अ) वार्षिक नियोजन	ब) घटक नियोजन
क) पाठ नियोजन	ड) वरील सर्व
7. प्रकल्प पध्दतीचा जनक ---- आहे.

अ) रुसो	ब) किलॅपट्रीड
क) रॉजर्स	ड) आर्मस्ट्रॉंग
8. शास्त्र अध्यापनामुळे ---- गरजा भागतात.

अ) व्यक्तिगत	ब) सामाजिक
क) राष्ट्रीय	ड) वरील सर्व
9. विद्यार्थी दैनंदिन जीवनात शिकलेल्या ज्ञानाचा वापर करतात हे ---- चे उदाहरण आहे.

अ) अमिरुची	ब) आकलन
क) उपयोजन	ड) यापैकी नाही
10. ---- आयोगाने दिग्दर्शन-प्रात्यक्षिक खोली माध्यमिक शाळेत असावी शिफरस केली.

अ) कोठारी आयोग	ब) मुदलीयार
क) राधाकृष्ण	ड) सर्व

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
SCIENCE METHODOLOGY (Paper-IV)**

Time: 2½ Hours

Total Marks: 60

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read original question in English.

- Q.2 Answer the following question: (Any one) 15**
a) Explain Experimental method in detail with example.
b) What is Co-relation? How will you correlate science within Science?
- Q.3 Answer the following question: (Any one) 15**
a) Explain the qualities of good textbook of science.
b) Describe the simplest but convenient science laboratory that you would have in ordinary school for teaching general science.
- Q.4 Answer the following question: (Any one) 15**
a) What are the qualities of science teacher explain?
b) State the importance of science fair and explain how you will organize science fair in your school.
- Q.5 Answer the following question in brief. (Any three) 15**
a) Importance of Science exhibition.
b) Place of Science in school curriculum
c) Unit Plan
d) Heuristic method

(मराठी रूपांतर)

- प्र. 2 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) **15**
- 1) प्रायोगिक पध्दती उदाहरणासह सविस्तर स्पष्ट करा.
 - 2) समवाय म्हणजे काय? तुम्ही शास्त्र विषयांचा शास्त्रांतर्गत समवाय कसा कराल?
- प्र. 3 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) **15**
- 1) विज्ञानाच्या चांगल्या क्रमिक पुस्तकाचे गुण वैशिष्ट्ये?
 - 2) सर्व सामान्य शाळेमध्ये सामान्य विज्ञान शिकविण्यासाठीच्या सध्या व सोयीस्कर विज्ञान प्रयोग शाळेचे वर्णन करा.
- प्र. 4 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) **15**
- 1) शास्त्र शिक्षकाच्या अंगी कोणकोणते गुण विशेष असावेत स्पष्ट करा.
 - 2) विज्ञान जत्रेचे महत्व सांगून विज्ञान जत्रेचे आयोजन तुमच्या शाळेत कसे कराल ते सांगा.
- प्र. 5 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) **15**
- 1) शास्त्र प्रदर्शनाचे महत्त्व
 - 2) शालेय अभ्यासक्रमात शास्त्राचे स्थान
 - 3) घटक नियोजन
 - 4) स्वयंशोधन पध्दती

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
MATHEMATICS METHODOLOGY (Paper-IV)**

Time: 2½ Hours

Total Marks: 70

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read original question in English.
3) Q.No.1 should be solved in first 15 minutes in Answer Book only on Page No. 3.

MCQ/Objective Type Questions.

Duration: 15

Marks: 10

Q.1 Choose the correct alternative.**10**

- 1) Teaching and learning is a _____ process.
 - a) Two way
 - b) One way
 - c) Only Student
 - d) Only teacher
- 2) If circle radius (R) 6, diameter is _____.
 - a) 70
 - b) 8
 - c) 12
 - d) None of above
- 3) _____ method teacher made a problem planning.
 - a) Discussion
 - b) Heuristic Method
 - c) Analytic method
 - d) Inductive method
- 4) Inductive method _____ apply teaching maximums.
 - a) Diagnostic test
 - b) Particular to general
 - c) To create interest in mathematics
 - d) Concrete to abstract
- 5) Mathematics teacher develop his professional growth _____ is necessary.
 - a) New Paper
 - b) Workshop
 - c) Seminar
 - d) All above
- 6) In unit planning _____ is one of the step.
 - a) Known to unknown
 - b) Content analysis
 - c) Listing
 - d) Fundamental character
- 7) _____ is one of the projected teaching aids.
 - a) Picture
 - b) Charts
 - c) Radio
 - d) Model
- 8) While teaching profit and loss _____ eg. Explain concept.
 - a) Day to day life
 - b) Selling
 - c) A and b both
 - d) None of above
- 9) Geometrical theorem teaches _____ applying method.
 - a) Analytic synthesis
 - b) Heuristic method
 - c) Student Activity
 - d) Easy to difficult
- 10) Mathematic subject create _____ attitude.
 - a) Logical
 - b) Calculation
 - c) Aggression
 - d) Ability

(मराठी रूपांतर)

10

प्र. 1 योग्य पर्याय निवडा :

1. अध्ययन-अध्यापन ही ---- प्रक्रिया आहे.
 अ) द्विकेंद्री
 ब) एककेंद्री
 क) फक्त विद्यार्थी
 ड) फक्त शिक्षक
2. जर वर्तुळाची त्रिज्या (r), 6 तर वर्तुळाचा व्यास ---- असतो.
 अ) 10
 ब) 8
 क) 12
 ड) यापैकी नाही
3. ---- पध्दतीमध्ये शिक्षकांच्या समस्यांची मांडणी करावी लागते.
 अ) चर्चा पध्दती
 ब) स्वयंशोधन पध्दती
 क) पृथ्यकरण पध्दती
 ड) उद्गामी पध्दती
4. उद्गामी पध्दतीमध्ये ---- अध्यायन सुत्राचा वापर होतो.
 अ) नैदानिक कसोटी
 ब) विशिष्टाकडून सामान्यांकडे
 क) गणित विषयाची गोडी
 ड) मुर्ताकडून अमुर्ताकडे
5. गणित शिक्षकाचा व्यावसायिक विकासासाठी ---- आवश्यकता असते.
 अ) वृत्तपत्र
 ब) कृतीसत्र
 क) परिसंवाद
 ड) वरील सर्व
6. घटक नियोजनातील ---- ही एक पायरी आहे.
 अ) ज्ञाताकडून अज्ञाताकडे
 ब) आशय विश्लेषण
 क) ऐकणे
 ड) मुलभूत तत्व
7. खालीलपैकी ---- हे प्रक्षेपित साधन आहे.
 अ) चित्र
 ब) तक्ते
 क) रेडिओ
 ड) नमुना
8. नफा तोटा शिकवताना ---- उदा. संकल्पना स्पष्ट होतात.
 अ) व्यवहारोपयोगी
 ब) विक्री
 क) अ व ब दोन्ही
 ड) यापैकी नाही
9. भूमितीतील प्रमेय शिकवताना ---- पध्दतीचा वापर व्हावा.
 अ) पृथ्यकरण संयोजन
 ब) स्वयंशोधन
 क) विद्यार्थीकृती
 ड) सोप्याकडून अवघडाकडे
10. गणित विषयाने ---- वृत्ती निर्माण होते.
 अ) तर्कसंगती
 ब) आकडेमोड
 क) आक्रमकता
 ड) क्षमता

Seat
No.**B.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
MATHEMATICS METHODOLOGY (Paper-IV)**

Time: 2½ Hours

Total Marks: 60

Instructions: 1) All questions are compulsory.

2) The candidates should read original question in English.

- Q.2 Answer the following question: (Any one) 15**
a) What is Co-relation? Explain mathematics and other school subject.
b) What is year plan? Explain advantage of year plan.
- Q.3 Answer the following question: (Any one) 15**
a) Explain characteristics features of mathematic text book.
b) Explain steps in project method.
- Q.4 Answer the following question: (Any one) 15**
a) Explain discussion method and advantage of method.
b) What is supervised study? Explain need and importance of supervised study.
- Q.5 Answer the following question in brief. (Any three) 15**
a) Advantage and disadvantage of analytic and synthetic method.
b) List different method in mathematics.
c) Use of teaching aids in mathematics.
d) Write Co-relation of mathematics within the subject.

(मराठी रूपांतर)

- प्र. 2 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15**
- 1) समवाय म्हणजे काय? गणिताचा इतर विजयाशीर सहसंबंध स्पष्ट करा.
 - 2) वार्षिक नियोजन म्हणजे काय? वार्षिक नियोजनाचे फायदे सांगा.
- प्र. 3 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15**
- 1) चांगल्या पाठ्यपुस्तकांची गुणवैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 - 2) प्रकल्प पध्दतीच्या पायऱ्या स्पष्ट करा.
- प्र. 4 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15**
- 1) चर्चा पध्दती म्हणजे काय? चर्चा पध्दतीचे फायदे सांगा.
 - 2) पर्यवेक्षित अभ्यास म्हणजे काय? त्याचे गरज व महत्त्व स्पष्ट करा.
- प्र. 5 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) 15**
- 1) पृथ्यकरण आणि संयोजन पध्दतीचे फायदे तोटे स्पष्ट करा.
 - 2) गणित अध्यापन विविध पध्दतीची यादी करा.
 - 3) गणित अध्यापनातील शैक्षणिक साधनांचा वापर होतो ते लिहा.
 - 4) गणिताचा विषयार्तगत समवाय लिहा.

SLR-IQ – 1

Seat No.	
----------	--

Set **P**

**B.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – I)
Principle and Psychology of Physical Education**

Day and Date : Tuesday, 28-11-2017

Max. Marks : 50

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book Page No. 3.
 - 2) **All** questions are **compulsory**.
 - 3) Candidates who intend to write answer in **Marathi** are advised to read the original question in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) Learning of subject do not helps to learn another subject is called _____ learning transfer.
a) Positive transfer
b) Negative transfer
c) Zero transfer
d) None of these
- 2) Law of exercise is also known as
a) Law of frequency
b) Law of satisfaction
c) Law of use and disuse
d) None of these
- 3) In track events does not includes _____ types.
a) 100 M.Run
b) 10000 M.Run
c) Shot put
d) Relay race
- 4) _____ theory of play was propounded by Herbert Spencer.
a) Catharsis
b) Recapitulation
c) Surplus energy
d) None of these
- 5) _____ is the causes of individual differences.
a) Sex difference and age
b) Environment
c) Heredity
d) Above all
- 6) The trial and error theory of learning was propounded by
a) Pavlov
b) Watson
c) Skinner
d) Thorndike
- 7) Personality is a product of
a) Heredity
b) Environment
c) Heredity and environment
d) Society
- 8) In childhood, individual's behaviour is most influenced by
a) Community
b) School
c) Peer group
d) Family
- 9) Physical age is depends upon
a) Classification of bones
b) Calender
c) Maturity of mind development
d) None of these
- 10) According to Watson, psychology means
a) Science of soul
b) Science of mind
c) Science of behaviour
d) Science of conciousness

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) एका विषयाच्या अध्ययनाचा दुसऱ्या विषयाच्या अध्ययनास मदत होत नाही त्या अध्ययन संक्रमणास _____ म्हणतात.
- अ) धन संक्रमण ब) ऋण संक्रमण क) शून्य संक्रमण ड) यापैकी नाही
- २) सरावाचा नियम _____ म्हणून ओळखला जातो.
- अ) वारंवारीतेचा नियम ब) समाधानाचा नियम
क) उपयोग व अनुपयोगाचा नियम ड) यापैकी नाही
- ३) ट्रॅक बाबीमध्ये _____ प्रकार येत नाही.
- अ) १०० मी. धावणे ब) १०००० मी. धावणे
क) गोळा फेक ड) रिले शर्यत
- ४) _____ ही क्रीडा सिद्धांत हर्बर्ट स्पेन्सर यांनी मांडली.
- अ) भावना शुद्धीकरण ब) पुनरावृत्ती
क) जादा उत्साह शक्ती ड) यापैकी नाही
- ५) _____ ही व्यक्तीभेद निर्माण होण्याची कारणे आहेत.
- अ) लिंगभेद व वय ब) वातावरण क) अनुवंशिकता ड) वरील सर्व
- ६) प्रयत्न-प्रमाद अध्ययन उपपत्तीचा पुरस्कार _____ यांनी केला.
- अ) पॅव्हलॉव ब) वॅटसन क) स्कीनर ड) थॉर्नडाईक
- ७) व्यक्तिमत्त्व _____ चे फलित आहे.
- अ) अनुवंशिकता ब) वातावरण
क) अनुवंशिक बाबी व वातावरण ड) समाज
- ८) बाल्यावस्थेत वैयक्तिक वर्तमान _____ चा प्रभाव पडतो.
- अ) समाज ब) शाळा क) समवयस्क गट ड) कुटूंब
- ९) शारीरिक वय _____ वर अवलंबून असते.
- अ) हाडांचे वर्गीकरण ब) कॅलेंडर
क) मनाच्या विकासाच्या परिपक्वता ड) यापैकी नाही
- १०) वॅटसनच्या मते मानसशास्त्र म्हणजे
- अ) आत्माचे शास्त्र ब) मनाचे शास्त्र क) वर्तनाचे शास्त्र ड) बोधावस्थेचे शास्त्र

Seat No.	
---------------------	--

**B.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – I)
Principle and Psychology of Physical Education**

Day and Date : Tuesday, 28-11-2017

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions:**
- 1) **All questions are compulsory.**
 - 2) *Candidates who intend to write answer in **Marathi** are advised to read the original question in **English**.*

2. Answer the following questions (**any one**) : **10**
 - 1) Explain the aims and objectives of physical education.
 - 2) What do you mean by play ? Explain the Surplus Energy theory and Catharsis theory of play.
3. Answer the following questions (**any one**) : **10**
 - 1) What do you mean by transfer training ? Give its uses in physical education.
 - 2) Explain the meaning of terms training and athletics.
4. Answer the following questions in brief : **8**
 - 1) Write the information of individual differences.
 - 2) Explain the growth and development in childhood stage.
5. Answer the following questions in brief : **12**
 - 1) Explain any two laws of learning.
 - 2) Explain conditioned learning theory.
 - 3) Explain the concept of personality.

Set P

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- १) शारीरिक शिक्षणाची ध्येय व उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- २) क्रीडा म्हणजे काय ? क्रीडेचा जादा उत्साह शक्ती सिद्धांत व भावना शुद्धीकरण सिद्धांत स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- १) अध्ययन संक्रमण म्हणजे काय ? त्याचा शारीरिक शिक्षणातील उपयोग स्पष्ट करा.
- २) शारीरिक प्रशिक्षण आणि अॅथलेटिक्स या संज्ञाचा अर्थ स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नाची थोडक्यात उत्तरे द्या : ८
- १) व्यक्तिभेदाची माहिती लिहा.
- २) बाल्यावस्थेतील वाढ व विकास स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नाची थोडक्यात उत्तरे द्या. १२
- १) अध्ययनाचे कोणतेही दोन नियम स्पष्ट करा.
- २) अभिसंधित अध्ययन उपपत्ती स्पष्ट करा.
- ३) व्यक्तिमत्व संकल्पना स्पष्ट करा.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	----------

B.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION

Paper – II : Organization and Administration of Physical Education

Day and Date : Thursday, 30-11-2017

Max. Marks : 50

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

N. B. : I) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.

II) **All questions are compulsory.**

III) The candidates should read the **original** questions in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose proper alternative :

10

- i) Preparing the school time table for physical education the teacher takes into account
a) Budget
b) School reputation
c) Allocation of period for P.E.
d) All the above
- ii) Formula of League System is
a) $N - 1$
b) $N + 1$
c) $N \frac{(N - 1)}{2}$
d) $\frac{N(N - 1)}{2}$
- iii) The length and width of standard swimming pool is
a) 25 m length \times 21 m width
b) 15 m length \times 20 m. width
c) 50 m length \times 21 m width
d) None of these
- iv) If 8 (eight) teams are participating in league tournament then number of matches will be
a) 10
b) 15
c) 20
d) None of these
- v) In which date the 'National Sports Day' is celebrating in India ?
a) 29th January
b) 29th August
c) 29th October
d) None of these
- vi) D.S.O. means
a) Division Sports Office
b) District Sports Officer
c) District School Officer
d) None of these
- vii) Organization of Inter collegiate tournament level secretary is
a) Principal
b) Physical Teacher
c) Director of Physical Education
d) None of these
- viii) Due to sports competition student can improve _____ qualities.
a) Geographical
b) Historical
c) Dormant
d) Aggressive
- ix) In _____ tournament team looses ones become out of the tournament.
a) League system
b) Knock out system
c) a) and b)
d) None of these
- x) There are _____ main types of tournament.
a) Three
b) Two
c) Six
d) None of these

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

- i) शारीरिक शिक्षणाचे वेळापत्रक तयार करताना शारीरिक शिक्षण शिक्षकाला _____
ध्यानात घ्याव्या लागतात.
अ) अंदाजपत्रक ब) शाळेची परंपरा
क) शारीरिक शिक्षणाच्या तासाचे वाटप ड) वरील सर्व
- ii) साखळी पद्धतीचे सूत्र _____ आहे.
अ) $N - 1$ ब) $N + 1$ क) $N \frac{(N-1)}{2}$ ड) $\frac{N(N-1)}{2}$
- iii) दर्जेदार पोहण्याच्या तलावाची लांबी व रुंदी _____ असते.
अ) 25 मी. लांबी \times 21 मी. रुंदी ब) 15 मी. लांबी \times 20 मी. रुंदी
क) 50 मी. लांबी \times 21 मी. रुंदी ड) यापैकी नाही
- iv) साखळी पद्धतीमध्ये 8 (आठ) संघ सहभाग घेत असतील तर एकूण सामन्यांची संख्या _____ आहेत.
अ) 10 ब) 15 क) 20 ड) यापैकी नाही
- v) भारतात 'राष्ट्रीय क्रीडा दिन' _____ तारखेस साजरा केला जातो.
अ) 29 जानेवारी ब) 29 ऑगस्ट क) 29 ऑक्टोबर ड) यापैकी नाही
- vi) डि. एस. ओ. अर्थ
अ) डिविजन स्पोर्ट्स ऑफीस ब) डिस्ट्रिक्ट स्पोर्ट्स ऑफीसर
क) डिस्ट्रिक्ट स्कूल ऑफीसर ड) यापैकी नाही
- vii) आंतर महाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धी स्तरावर सचिव _____ असतात.
अ) प्राचार्य ब) शारीरिक शिक्षक
क) शारीरिक शिक्षण संचालक ड) यापैकी नाही
- viii) क्रीडा स्पर्धा मुळे विद्यार्थ्यांतील _____ गुणांचा विकास होतो.
अ) भौगोलिक ब) ऐतिहासिक क) सुप्त ड) आक्रमक
- ix) _____ पद्धतीच्या स्पर्धेत एखादा संघ हारल्यास स्पर्धेतून बाहेर होतो.
अ) साखळी पद्धती ब) बादपद्धती क) अ) आणि ब) ड) यापैकी नाही
- x) स्पर्धेचे मुख्य _____ प्रकार आढळतात.
अ) तीन ब) दोन क) सहा ड) यापैकी नाही

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2017

PHYSICAL EDUCATION

Paper – II : Organization and Administration of Physical Education

Day and Date : Thursday, 30-11-2017

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

N. B. : I) *All questions are **compulsory**.*

II) *The candidates should read the **original** questions in **English**.*

2. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- I) What is budget and prepare a budget of school sports department.
 - II) Explain in detail the principle and factor influencing time table of physical education.
3. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- I) Explain in detail care and maintenance of sports equipment.
 - II) List the facilities required for the physical education activities. Explain how will you maintain any one of them.
4. Answer the following questions in brief : **8**
- I) Write physical education, sports department at University level.
 - II) Extramural.
5. Answer the following questions in brief : **12**
- I) Explain need and importance of intramural
 - II) Meaning and scope of Organization
 - III) Awards and incentives.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 10
- I) अंदाजपत्रक म्हणजे काय ते सांगून शाळेच्या क्रीडा विभागाचे अंदाजपत्रक तयार करा.
- II) शारीरिक शिक्षणाच्या वेळापत्रकांची तत्त्वे सांगून त्यावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 10
- I) क्रीडा साहित्याची काळजी व निगा कशी राखावी हे स्पष्ट करा.
- II) शारीरिक शिक्षणासाठी आवश्यक सुविधांची यादी करा. त्यापैकी एका सुविधाची निगा कशी राखावी ते स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : 8
- I) विद्यापीठ पातळीवरील शारीरिक शिक्षण, क्रीडा विभागा विषयी लिहा.
- II) बहिर्गत स्पर्धा.
5. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : 12
- I) अंतरगत स्पर्धेची गरज आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
- II) संगठन अर्थ व व्याप्ती.
- III) बक्षिसे व प्रलोभण.
-

SLR-IQ – 3

Set

P

Seat No.	
-----------------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Paper – III : Anatomy and Physiology

Day and Date : Monday, 4-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- N.B :** i) **All questions are compulsory.**
ii) **Question No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**
iii) **Neat diagram must be drawn where necessary.**
iv) **Candidates are advised to read the questions in English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- i) _____ control the balance of our body.
a) Lungs b) Large brain c) Small brain d) Blood
- ii) _____ is the name of first part of small intestine.
a) ileum b) Cell c) Jejunum d) Duodenum
- iii) The capacity of respiratory is counted by _____ instrument.
a) Decibel b) Spirometer
c) Berometer d) Goniometer
- iv) _____ is a part of excretory system.
a) Veins b) Kidney c) Stomach d) Diaphragm
- v) _____ is produced in liver.
a) Saliva b) Bile c) Intestinal juice d) Pancreatic juice
- vi) _____ is a part of digestive system.
a) Kidney b) Heart c) Trachea d) Stomach
- vii) Human body temperature is regulation is done by
a) Stomach b) Intestinal juice
c) Skin d) None of these
- viii) The respiration taking place in the tissue cell is called
a) External respiration b) Oxygen c) Internal respiration d) None of these
- ix) Find the odd man out
a) Mouth b) Stomach c) Small Intestine d) Lungs
- x) Human heart is divided into _____ chamber.
a) five b) three
c) four d) six

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- i) आपल्या शरीराचे तोल सांभाळण्याचे कार्य _____ करतो.
 अ) फुफ्फुसे ब) मोठा मेंदू क) लहान मेंदू ड) रक्त
- ii) लहान आतड्याच्या पहिल्या भागाचे नाव _____ आहे.
 अ) इलियम ब) पेशी
 क) ज्येज्यूनम ड) डिओडेनम
- iii) श्वसन क्षमता मोजण्याच्या साधनाला _____ म्हणतात.
 अ) डेसिबल ब) स्पायरोमीटर क) बॅरोमीटर ड) गोनीओमीटर
- iv) _____ हा भाग उत्सर्जन संस्थेशी निगडीत आहे.
 अ) शिरा ब) मूत्रपिंड
 क) जठर ड) श्वासपटल
- v) यकृतामध्ये _____ तयार होते.
 अ) लाळ ब) पित्त
 क) आंत्ररस ड) स्वादूपिंड रस
- vi) _____ हा पचन संस्थेचा भाग आहे.
 अ) मूत्रपिंड ब) हृदय
 क) श्वासनलिका ड) जठर
- vii) शरीराच्या तापमानाचे नियमन _____ करते.
 अ) जठर ब) आंत्ररस
 क) त्वचा ड) यापैकी नाही
- viii) शरीरातील पेशीमध्ये घडणाऱ्या श्वसनाला _____ म्हणतात.
 अ) बाह्य श्वसन ब) ऑक्सीजन
 क) अंतःश्वसन ड) यापैकी नाही
- ix) विसंगती ओळखा
 अ) तोंड ब) जठर क) लहान आतडे ड) फुफ्फुसे
- x) मानवी हृदयाचे _____ कप्पे पडतात.
 अ) पाच ब) तीन
 क) चार ड) सहा

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Paper – III : Anatomy and Physiology

Day and Date : Monday, 4-12-2017

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- N.B :** i) **All questions are compulsory.**
ii) *Neat diagram must be drawn **where** necessary.*
iii) *Candidates are advised to read the questions in **English**.*

2. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- i) Draw a diagram of digestive system label its parts and explain structure of digestive system.
 - ii) Write general structure of long bone and explain difference between male and female skeletons.
3. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- i) Draw a diagram of Respiratory system, label the parts and explain the structure of respiratory system.
 - ii) Explain types of muscular contraction.
4. Answer the following questions in brief : **8**
- i) Vital capacity.
 - ii) Muscle fatigue.
5. Answer the following questions in brief : **12**
- i) Second wind
 - ii) Functions of blood.
 - iii) Oxygen debt.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 10
- i) पचन संस्थेची आकृती काढा भागांना नावे द्या आणि रचना स्पष्ट करा.
 - ii) लांब हाडाची रचना लिहा आणि स्त्री व पुरुष सांगाड्यातील फरक स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 10
- i) श्वसन संस्थेची सुबक आकृती काढा भागांना नावे द्या आणि श्वसन संस्थेची रचना स्पष्ट करा.
 - ii) स्नायू आकुंचनाचे प्रकार स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : 8
- i) श्वसन क्षमता
 - ii) स्नायूचा थकवा
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : 12
- i) दुय्यम श्वसन
 - ii) रक्ताची कार्ये
 - iii) प्राणवायुचे ऋण.
-

SLR-IQ – 4

Seat No.	
----------	--

Set

P

B.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2017

PHYSICAL EDUCATION

Paper No. – IV : Rules of Games and Sports (Part – I)

Day and Date : Wednesday, 6-12-2017

Max. Marks : 50

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions :**
- Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
 - All questions are compulsory.**
 - Neat diagram must be drawn where necessary.**
 - Candidates who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read the **English** paper also.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternatives :

10

- _____ start the Kho-kho match.
a) Umpire b) Time keeper c) Referee d) Scorer
- The word 'Deuce' is related to _____ game.
a) Table Tennis b) Lawn Tennis c) Badminton d) Softball
- In basket ball after _____ fouls player become disqualified.
a) Five b) Two c) Three d) One
- In hand ball the thickness of the line between goal post is
a) 5 c.m. b) 7 c.m. c) 6 c.m. d) 8 c.m.
- _____ is responsible to keep the baton ready in realy race.
a) Starter b) Time keeper c) Marksman d) None of these
- _____ Time keepers record the winning time of 100 m. race.
a) Three b) One c) Two d) Four
- Duration of basket ball match is
a) 10 + 2 + 10 + 15 + 10 + 2 + 10 b) 20 + 10 + 20
c) 15 + 10 + 15 d) 10 + 5 + 10
- 42.195 meter distance for _____ race.
a) Cross country b) Long distance run
c) Marathon d) Walking
- Duration of hockey match is
a) 70 min b) 90 min c) 40 min d) 30 min
- The word of sudden death is related to _____ game.
a) Kabaddi b) Volleyball c) Kho-kho d) Tennis

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- i) खो-खो खेळाची सुरुवात _____ हा करतो.
 अ) पंच ब) वेळाधिकारी क) सरपंच ड) गुण लेखक
- ii) 'ड्यूस' हा शब्द _____ खेळाशी संबंधित आहे.
 अ) टेबल टेनिस ब) लॉन टेनिस क) बॅडमिण्टन ड) सॉफ्ट बॉल
- iii) बास्केट बॉल मध्ये _____ प्रमादानंतर खेळाढूला स्पर्धेतून अपात्र ठरवतात.
 अ) पाच ब) दोन क) तीन ड) एक
- iv) हॅन्डबॉल खेळामध्ये गोलपोस्ट मधील रेषेची जाडी _____ असते.
 अ) ५ सें.मी. ब) ७ सें.मी. क) ६ सें.मी. ड) ८ सें.मी.
- v) रिले शर्यतीमध्ये बॅटन तयार ठेवण्याची जबाबदारी _____ ची असवे.
 अ) प्रारंभक ब) वेळाधिकारी क) मार्कस्मन ड) यापैकी नाही
- vi) १०० मी. शर्यत मध्ये विजयी स्पर्धकाची वेळ _____ वेळाधिकारी करतात.
 अ) तीन ब) एक क) दोन ड) चार
- vii) बास्केटबॉल सामन्याचा काळावधी _____ असवो.
 अ) १० + २ + १० + १५ + १० + २ + १० ब) २० + १० + २०
 क) १५ + १० + १५ ड) १० + ५ + १०
- viii) ४२.१९५ मी. हे अंतर _____ स्पर्धेचे आहे.
 अ) क्रासकंट्री ब) लांब पल्ल्याची शर्यत
 क) मेरॉथान ड) चालणे
- ix) हॉकीच्या सामन्याचा काळावधी
 अ) ७० मीनीटे ब) ९० मीनीटे क) ४० मीनीटे ड) ३० मीनीटे
- x) 'सडन डेथ' हा शब्द _____ खेळाशी संबंधित आहे.
 अ) कबड्डी ब) व्हॉलीबॉल क) खो-खो ड) टेनिस

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Paper No. – IV : Rules of Games and Sports (Part – I)

Day and Date : Wednesday, 6-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Marks : 40

- Instructions:** i) **All questions are compulsory.**
ii) **Neat diagram must be drawn where necessary.**
iii) **Candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read the English paper also.**

2. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- i) Draw a neat diagram of 400 m track with 79m straight and find out running distance radius and marking radius.
 - ii) Explain the construction and maintenance of cinder track.
3. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- i) Draw a neat diagram of hand ball court with measurements and give the names of various area.
 - ii) Draw a neat diagram of Hockey court with measurements and give the names of various area.
4. Answer the following question in brief : **8**
- i) Write the five hand signals for the Kho-kho game.
 - ii) Explain the type of swimming.
5. Answer the following questions in brief : **12**
- i) Write type of foul and their penalty in basket ball.
 - ii) Technical equipments and their use in basket ball.
 - iii) Batton exchange zone in relay race.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- i) ४०० मी. च्या धावनमार्गाची आखणी करा, सरल बाजूची लांबी ७९ मी. आहे. धावण्याची त्रिज्या व आखण्याची त्रिज्या काढा.
 - ii) सिंडर ट्रॅकची बांधणी (रचना) व निगा स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- i) हॅन्डबॉलच्या मैदानाची मोजमापासह आकृती काढून विविध भागांना नांवे द्या.
 - ii) हॉकीच्या मैदानाची मोजमापासह आकृती काढून विविध भागांना नांवे द्या.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- i) खो-खो खेळातील पाच हात इशारे लिहा.
 - ii) पोहण्याच्या पद्धतिचे प्रकार लिहा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- i) बास्केटबॉल फाउल प्रकार व त्याला मिळणारी शिक्षा लिहा.
 - ii) बास्केटबॉल मधील तांत्रिक साहित्य व त्याचा उपयोग.
 - iii) रिले रेसमधील दांडूबदल क्षेत्र.
-

SLR-IQ – 5

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	----------

**B.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – V)
Advanced Coaching of Sports and Games**

Day and Date : Friday, 8-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- N.B. :** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) **All** questions are **compulsory**.
3) Candidates who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read the **English** paper also.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose correct answer :

10

- 1) Heading skill is related to _____
a) Hockey b) Handball c) Basketball d) Football
- 2) Staddle role is related to _____
a) Sprint b) Volleyball c) High jump d) Swimming
- 3) Positional play in Football _____
a) Leftin b) Corner c) Setup d) Cover
- 4) Fundamental skill of volleyball _____
a) Throw-in b) Finger pass c) Set shot d) Flick
- 5) Qualification of a coach is _____
a) C.P.Ed. b) B.P.Ed. c) N.S.N.I.S. d) M.P.Ed.
- 6) Throw-in skill is related to _____
a) Basketball b) Football c) Cricket d) Volleyball
- 7) Olympic training plan require _____
a) 3 month b) 6 month c) 4 year d) 1 year
- 8) Annual training plan is _____
a) off season b) middle season
c) competitive season d) above all

P.T.O.

- 9) Fundamental skill in Kho-Kho is _____
 a) Pole attack b) Push c) Wrist catch d) Cover catch
- 10) Advantage of proper kit is _____
 a) Increase the team spirit b) Increase the attraction of game
 c) In the game skill is easily d) All the above

मराठी रूपांतर

1. खालील योग्य ते पर्याय निवडा :

10

- 1) हेडिंग हे कौशल्य _____ खेळाशी संबंधित आहे.
 अ) हॉकी ब) हँडबॉल क) बास्केटबॉल ड) फूटबॉल
- 2) स्टँडल रोल हे तंत्र _____ बाबीशी निगडित आहे.
 अ) स्पीट ब) व्हॉलीबॉल क) हाय जंप ड) स्विमिंग
- 3) फूटबॉलमधील जागेवरील खेळ _____ हा आहे.
 अ) लेफ्ट इन ब) कॉर्नर क) सेट अप् ड) कव्हर
- 4) व्हॉलीबॉल या खेळातील _____ हे मूलभूत कौशल्य आहे.
 अ) आत फेकणे ब) फिंगर पास क) सेट शॉट ड) फ्लीक
- 5) मार्गदर्शकाची शैक्षणिक पात्रता _____
 अ) सी.पी.एड. ब) बी.पी.एड.
 क) एन.एस.एन.आय.एस. ड) एम.पी.एड.
- 6) थ्रो-इन हे कौशल्य _____ ह्या खेळाशी संबंधित आहे.
 अ) बास्केटबॉल ब) फूटबॉल क) क्रिकेट ड) व्हॉलीबॉल
- 7) ऑलम्पिक प्रशिक्षण कालावधी _____
 अ) ३ महिने ब) ६ महिने क) ४ वर्षे ड) १ वर्षे
- 8) वार्षिक नियोजन हे _____
 अ) ऑफ सिझन ब) मिडल सिझन
 क) स्पर्धात्मक कालावधी ड) वरील सर्व
- 9) खो-खो या खेळातील _____ हे मूलभूत कौशल्य आहे.
 अ) पोल मारणे ब) ढकलणे क) मनगट पकडणे ड) कव्हर कॅच
- 10) योग्य असा क्रिडा पोषखाचा फायदा _____ यासाठी होतो.
 अ) सांघिक भावना वाढविणे ब) खेळाकडे आकर्षण वाढविणे
 क) खेळातील कौशल्य सहज करता येते ड) वरील सर्व

Seat No.	
-------------	--

**B.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – V)
Advanced Coaching of Sports and Games**

Day and Date : Friday, 8-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Marks : 40

Instructions : 1) *All questions are compulsory.*

2) *Candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read the English paper also.*

2. Answer the following (**any one**) : **10**
- 1) Define physical fitness. And explain any two components of physical fitness.
 - 2) Define the coaching, explain need of coaching.
3. Answer the following (**any one**) : **10**
- 1) Explain the qualification and responsibilities of a coach.
 - 2) List the fundamental skill of Kho-Kho and analyse any one skill.
4. Answer the following in brief : **8**
- 1) Fundamental skill of volleyball.
 - 2) Handling of individuals.
5. Answer the following in brief : **12**
- 1) Analyse bullet start in sprint.
 - 2) Need and importance of coaching camp.
 - 3) Positional play.

मराठी रूपांतर

2. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तरे लिहा. **10**
- 1) शारीरिक तंदुरुस्ती म्हणजे काय ते लिहून दोन घटकांचे सविस्तर स्पष्टीकरण द्या.
 - 2) क्रीडा मार्गदर्शनाची व्याख्या सांगून क्रीडा मार्गदर्शनाची गरज स्पष्ट करा.
3. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तरे लिहा. **10**
- 1) क्रीडा मार्गदर्शकासाठी आवश्यक पात्रता सांगून जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा.
 - 2) खो-खो खेळाच्या मूलभूत कौशल्याची यादी लिहून, एका कौशल्याचे पृथःकरण करा.
4. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : **8**
- 1) व्हॉलीबॉल खेळाच्या मूलभूत कौशल्याची यादी करा.
 - 2) व्यक्तिगत हाताळणी.
5. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : **12**
- 1) धावण्याच्या स्पर्धेतील बुलेट स्टार्टचे पृथःकरण करा.
 - 2) सराव शिबिराची गरज व महत्त्व.
 - 3) जागेवरील खेळ.
-

SLR-IQ – 6

Seat No.	
----------	--

Set

P

B.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2017
Physical Education
METHODOLOGY IN PHYSICAL EDUCATION (Paper – VI)

Day and Date : Monday, 11-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- Instructions :** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.
2) **All questions are compulsory.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) How many types of preparation are there
a) Two b) Three c) Four d) One
- 2) _____ is used in demonstration method.
a) Lecture b) Demonstration
c) Command d) Above all
- 3) "Under arm pass" skill is related for _____ game.
a) Football b) Cricket c) Volleyball d) Khokho
- 4) _____ is used in teaching aids.
a) Lecture b) Demonstration c) Picture d) Command
- 5) Teaching is a _____ process.
a) Natural b) Artificial c) New d) Old
- 6) _____ is the last step of specific lesson plan in physical education.
a) question method b) recreation part
c) teaching part d) dismissal
- 7) _____ method is used for the publicity.
a) Exhibitions b) Demonstration c) Rally d) Above all
- 8) "Batton" is related to
a) Khokho b) Volleyball c) Kabaddi d) Relay race
- 9) Presentation is a
a) Technique b) Skill c) Art d) Above all
- 10) _____ step is related for the specific lesson plan.
a) specific exercise b) free hand exercise
c) dance d) drill

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) पूर्व तयारीचे एकूण _____ प्रकार आहेत.
अ) दोन ब) तीन क) चार ड) एक
- २) प्रात्यक्षिक पद्धतीमध्ये _____ याचा वापर करतात.
अ) व्याख्यान ब) प्रात्यक्षिक क) आदेश ड) वरील सर्व
- ३) 'अंडर आर्म पास' हे कौशल्य कोणत्या खेळाशी संबंधित आहे ?
अ) फुटबॉल ब) क्रिकेट क) व्हॉलीबॉल ड) खो-खो
- ४) शैक्षणिक साधनामध्ये _____ चा वापर करतात.
अ) व्याख्यान ब) प्रात्यक्षिक क) चित्र ड) आदेश
- ५) अध्यापन ही _____ प्रक्रिया आहे.
अ) नैसर्गिक ब) कृत्रीम क) नवीन ड) जुनी
- ६) शारीरिक शिक्षणातील विशेष पाठाची शेवटची पायरी _____ आहे.
अ) प्रश्नपद्धती ब) मनोरंजनाचा भाग
क) शिकविण्याचाभाग ड) विर्सजन
- ७) प्रसिद्धिसाठी _____ पद्धतीचा वापर करतात.
अ) प्रदर्शन ब) प्रात्यक्षिक क) मिरवणूक ड) वरील सर्व
- ८) 'बॅटन' हे _____ शी संबंधित आहे.
अ) खो-खो ब) व्हॉलीबॉल क) कब्बड्डी ड) रिले रेस
- ९) प्रस्तुतीकरण ही एक _____ आहे.
अ) तंत्र ब) कौशल्य क) कला ड) वरील सर्व
- १०) _____ पायरी हि विशेष पाठाची संबंधित आहे.
अ) पूरक व्यायाम ब) संवाग सुंदर व्यायाम
क) नृत्य ड) कवायत

Seat No.	
---------------------	--

**B.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2017
Physical Education
METHODOLOGY IN PHYSICAL EDUCATION (Paper – VI)**

Day and Date : Monday, 11-12-2017

Marks : 40

Time :10.30 a.m. to 12.30 p.m.

2. Answer the following question (**any one**) : **10**
- 1) Explain the “simple to complex method” with example.
 - 2) List the effective steps of teaching physical education and explain them.
3. Answer the following question (**any one**) : **10**
- 1) Explain in detail need of publicity in physical education.
 - 2) What do you mean by lesson plan ? Explain the steps of specific lesson of physical education.
4. Answer the following question in brief : **8**
- 1) Explain about correction by the teacher.
 - 2) Write the steps of general lesson plan in physical education.
5. Answer the following question in brief : **12**
- 1) Explain the steps of preparation.
 - 2) Explain about verbal explain and lecture method.
 - 3) Explain keyboard, monitor.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- १) 'सोप्याकडुन अवघडाकडे' या पद्धतीचे सोदाहरणासह स्पष्टीकरण ह्या.
 - २) शारीरिक शिक्षणातील प्रभावी पायऱ्या कोणत्या ते स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- १) शारीरिक शिक्षणात प्रसिद्धिची गरज स्पष्ट करा.
 - २) पाठ योजना म्हणजे काय ? शारीरिक शिक्षणात विशेष पाठाच्या पायऱ्यांचे सविस्तर वर्णन करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा : ८
- १) शिक्षकांकडुन चुकांची दुरुस्ती यांचे वर्णन करा.
 - २) शारीरिक शिक्षणातील सामान्य पाठाच्या पायऱ्यांच्या बदल लिहा.
५. खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा : १२
- १) पूर्व तयारीचे प्रकार स्पष्ट करा.
 - २) तोंडी स्पष्टीकरण आणि व्याख्यान पद्धत याचे वर्णन करा.
 - ३) संगणकाचे की बोर्ड, आणि मनिटर या दोन भागांचे वर्णन करा.

SLR-IQ – 7

Seat
No.

Set **P**

B.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – I)
Yoga Education

Day and Date : Wednesday, 29-11-2017
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions :** 1) **All questions are compulsory.**
2) **The candidates should read the original questions in English.**
3) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- I) The type of Shudhikriya is
a) Yam b) Asana c) Pratyahar d) Tratak
- II) Concentrating on particular thing for particular period is called
a) Samadhi b) Dhyan c) Dharana d) None of these
- III) Yoga means concentration of mind through the control of senses it is stated by
a) Yogvashitha b) Katopanishad c) Shwetambar d) None of these
- IV) There are _____ aspects in Ashtanga Yog.
a) Seven b) Five c) Nine d) Eight
- V) The number of Judges for inter University yoga competition is
a) Three b) Four c) Five d) None of these
- VI) Purak Kumbhak rechack
a) Purak b) Antar Kumbhak
c) Bahyakumbhak d) None of these
- VII) The Sanskrit word 'yoga' is made from
a) Yuja b) Moksha c) Karmsu d) Above all
- VIII) Human body includes _____ thousand pulses.
a) Nine b) Twenty five c) Fifty d) Seventy two
- IX) Aim of Yoga is
a) Sukha b) Pranayam c) Samadhi d) None of these
- X) Kaivalyadham was established by
a) Ayyangar b) Shankaracharya
c) Maharshi Vyasa d) Kaivaalyanand

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- I) शुद्धीक्रियाचा प्रकार _____ आहे.
 अ) यम ब) आसन क) प्रत्याहार ड) त्राटक
- II) एखाद्या गोष्टीवर काही काळाकरीता चित्त एकाग्र करणे म्हणजे _____ होय.
 अ) समाधि ब) ध्यान क) धारणा ड) यापैकी नाही
- III) इंद्रियांचा संयम करून मन एकाग्र करणे म्हणजे योग
 अ) योगवशिष्ट ब) कठोपनिषद क) श्वेतांबर ड) यापैकी नाही
- IV) अष्टांग योगामध्ये _____ अंगे आहेत.
 अ) सात ब) पाच क) नऊ ड) आठ
- V) आंतर विद्यापीठ योगा स्पर्धेसाठी जजेसची संख्या _____ असते.
 अ) तीन ब) चार क) पाच ड) यापैकी नाही
- VI) पूरक-कुंभक-रेचक
 अ) पूरक ब) आंतर कुंभक क) बाह्यकुंभक ड) यापैकी नाही
- VII) योग हा शब्द संस्कृत भाषेतील _____ धातु पासून बनला आहे.
 अ) युज ब) मोक्ष क) कर्मसु ड) वरील सर्व
- VIII) मानवी शरीरात _____ हजार नाड्या आहेत.
 अ) नऊ ब) पंचवीस क) पन्नास ड) बाहत्तर
- IX) योगाचे ध्येय _____ आहे.
 अ) सुख ब) प्राणायाम क) समाधि ड) यापैकी नाही
- X) कैवल्यधामची स्थापना _____ यांनी केली.
 अ) अय्यंगार ब) शंकराचार्य क) महर्षी व्यास ड) कैवल्यानंद

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – I)
Yoga Education

Day and Date : Wednesday, 29-11-2017
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Marks : 60

Instructions: 1) **All questions are compulsory.**
2) **The candidates should read the original questions in English.**

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- I) Explain in detail All India Inter University Yoga Competition.
 - II) Explain the Shudhikriyas.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- I) What is meant by Bandhas and Mudras and describe the physiological significance of Bandhas and Mudras.
 - II) What is meant by pranayam ? Explain its importance and what precaution should be taken while doing pranayam.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- I) What is meant by Asanas ? State the various types of Asanas.
 - II) State the effect of Asanas and Pranayam on various system of body.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- I) Yoga practices and physical exercises.
 - II) Yoga education centers.
 - III) Bhakti Yog.
 - IV) Yogic diet.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- I) अखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ योगा स्पर्धांचे सविस्तर वर्णन करा.
 - II) शुद्धीक्रियांचे सविस्तर वर्णन करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- I) बंध आणि मुद्राचा अर्थ सांगून बंध आणि मुद्राचे शरीर वैज्ञानिक महत्व स्पष्ट करा.
 - II) प्राणायाम म्हणजे काय ? प्राणायामाचे महत्व सांगून प्राणायाम करताना कोणती दक्षता घेतली पाहिजे ?
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- I) आसन म्हणजे काय ? आसनाचे विविध प्रकार सांगा.
 - II) आसन आणि प्राणायामाचा शरीरातील विविध संस्थावर होणारा परिणाम लिहा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- I) योगा सराव व शारीरिक हालचाली.
 - II) योग शिक्षणाची केंद्रे.
 - III) भक्तियोग.
 - IV) यौगिक आहार.

SLR-IQ – 8

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	----------

**B.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – II)
Educational Technology and Methods of Teaching in
Physical Education**

Day and Date : Saturday, 2-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N. B. :** 1) **All questions are compulsory.**
2) **The candidate should read the original questions in English.**
3) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternatives. **10**
- 1) The use of particular method of teaching depends upon _____
 - a) Skill of the teacher
 - b) Sex of the teacher
 - c) Age of the teacher
 - d) None of the above
 - 2) Free hand activity generally done in the group is called _____
 - a) Polymetric
 - b) Calisthenics
 - c) Drill and marching
 - d) Weight training
 - 3) _____ of the following is not a principle of lesson planning.
 - a) Age and sex
 - b) Progression
 - c) Warming up
 - d) Teacher experience
 - 4) _____ time required for the teaching part in physical education practice lesson.
 - a) 5 minutes
 - b) 10 minutes
 - c) 15 minutes
 - d) 30 minutes
 - 5) _____ is used in demonstration method.
 - a) Lecture
 - b) Demonstration
 - c) Command
 - d) Above all
 - 6) _____ is used in teaching aid.
 - a) Lecture
 - b) Demonstration
 - c) Picture
 - d) Command
 - 7) For the teaching of calisthenics types _____ class formation is used.
 - a) Single line
 - b) Half circle
 - c) Double line
 - d) Above all
 - 8) There are _____ types of physical education lesson.
 - a) Three
 - b) One
 - c) Two
 - d) Four

P.T.O.

- 9) _____ is used for the recovery of students old knowledge.
a) Oral method
b) Lecture method
c) Orientation method
d) Discuss
- 10) _____ step is related for the specific lesson.
a) Specific exercise
b) Recreation part
c) Dance
d) Drill

मराठी रूपांतर

1. अचूक पर्याय निवडा.

10

- 1) शिकवताना विशिष्ट अध्यापन पद्धतीचा वापर _____ वर अवलंबून असतो.
अ) शिक्षकाचे कौशल्य
ब) शिक्षकाचे लिंग
क) शिक्षकांचे वय
ड) वरीलपैकी नाही
- 2) सामुदायिक कवायतीत फ्रीहँड अँक्टिव्हिटीला _____ असे म्हणतात.
अ) पोलीमेट्रिक्स
ब) कॅलिस्थेनिक्स
क) ड्रिल आणि मर्चिंग
ड) वेट ट्रेनिंग
- 3) पाठ नियोजनात _____ हे तत्त्व येत नाही.
अ) वय आणि लिंग
ब) प्रोग्रेशन (वाढ)
क) वार्मिंग अप
ड) शिक्षकाचा अनुभव
- 4) शारीरिक शिक्षणाच्या सराव पाठामध्ये शिकवण्याचा भाग _____ वेळ असतो.
अ) 5 मिनिट
ब) 10 मिनिट
क) 15 मिनिट
ड) 30 मिनिट
- 5) प्रात्यक्षिक पद्धतीमध्ये _____ चा वापर करतात.
अ) व्याख्यान
ब) प्रात्यक्षिक
क) आदेश
ड) वरील सर्व
- 6) शैक्षणिक साधन म्हणून खालीलपैकी _____ चा वापर केला जातो.
अ) व्याख्यान
ब) प्रात्यक्षिक
क) चित्र
ड) आदेश
- 7) कवायत प्रकार शिकवण्यासाठी _____ या वर्ग रचनेचा वापर करतात.
अ) एक रेषेतील
ब) अर्ध वर्तुळ
क) दुहेरी रांग
ड) वरील सर्व
- 8) शारीरिक शिक्षण पाठाचे एकूण _____ प्रकार आहेत.
अ) तीन
ब) एक
क) दोन
ड) चार
- 9) विद्यार्थ्यांच्या पुर्वज्ञानाला उजाळा देण्यासाठी _____ पद्धती वापरली जाते.
अ) तोंडी पद्धत
ब) व्याख्यान पद्धत
क) नूतनीकरण पद्धत
ड) चर्चा
- 10) _____ ही विशेष पाठाशी संबंधी पायरी आहे.
अ) पूरक व्यायाम
ब) मनोरंजनात्मक भाग
क) नृत्य
ड) कवायत

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – II)
Educational Technology and Methods of Teaching in
Physical Education

Day and Date : Saturday, 2-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Marks : 60

Instructions : 1) *All questions are compulsory.*
2) *The candidate should read the original questions in **English**.*

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain in detail personal preparation technique in physical education.
 - 2) Explain in detail general lesson plan in physical education with suitable example.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain in detail specific lesson plan in physical education.
 - 2) Explain technical preparation technique in physical education.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain in detail demonstration method.
 - 2) Explain in detail whole method.
5. Answer in brief (**any three**) : **15**
- 1) Give the steps of micro teaching.
 - 2) Lecture method.
 - 3) Need and importance of teaching aid in P.E.
 - 4) Formal education.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही **एक**) **15**
- 1) शारीरिक शिक्षणातील व्यक्तिगत तयारी चे तंत्र स्पष्ट करा.
 - 2) शारीरिक शिक्षणातील सामान्य पाठाच्या पायऱ्यांचे सविस्तर स्पष्टीकरण उदाहरण सह लिहा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही **एक**) : **15**
- 1) शारीरिक शिक्षणातील विशेष पाठाच्या पायऱ्यांचे सविस्तर स्पष्टीकरण करा.
 - 2) शारीरिक शिक्षणातील तांत्रिक तयारी तंत्र स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही **एक**) : **15**
- 1) शारीरिक शिक्षणातील प्रात्यक्षिक अध्यापन पद्धती सविस्तर स्पष्ट करा.
 - 2) शारीरिक शिक्षणातील पूर्ण अध्यापन पद्धती सविस्तर स्पष्ट करा.
5. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही **तीन**) : **15**
- 1) सूक्ष्म अध्यापनातील पायऱ्या स्पष्ट करा.
 - 2) व्याख्यान पद्धत.
 - 3) शारीरिक शिक्षणातील शैक्षणिक साहित्याची गरज व महत्त्व.
 - 4) औपचारिक शिक्षण.
-

Seat No.	
----------	--

**B.P. Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – III)
Organization, Administration and Sports Management**

Day and Date : Tuesday, 5-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N.B. :** i) **All questions are compulsory.**
ii) **The candidates should read the original questions in English.**
iii) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct answer :

10

- i) _____ is the type of Sports Tournament.
a) Knock-out b) League c) Combination d) Above all
- ii) The medical examination of school students is done through
a) Teacher b) Principal c) Peon d) Medical Officer
- iii) _____ is essential to purchase sports equipment.
a) Play fields b) Gymnasium
c) Quotation d) Physical efficiency record
- iv) If seven (7) teams are participating in league tournament then number of matches will be
a) 19 b) 20 c) 21 d) 22
- v) Period of implementation of budget is
a) 1 January to 31 December b) 1 June to 31 May
c) 1 April to 31 March d) 6 June to 5 June
- vi) Formula for Knockout tournament is
a) $\frac{N(N-1)}{2}$ b) $N-1$ c) $\frac{N(N+1)}{2}$ d) $N+1$
- vii) _____ is the substance to be used for cleaning of water of a swimming pool.
a) Magnesium b) Calcium c) Acid d) None of these
- viii) First step of purchasing sports material is
a) Peon b) Tender
c) Purchase Committee d) None of these
- ix) _____ is a Chairman of College Gymkhana.
a) Coach b) Principal
c) Director of Physical Education d) Physical Education Teacher
- x) Organization of University Intercollegiate Tournament is held under
a) District Sports Officer b) Corporator
c) Principal d) Collector

P.T.O.

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

- i) क्रीडा स्पर्धेचा _____ हा एक प्रकार आहे.
 अ) बाद पद्धती ब) साखळी पद्धती क) संमिश्र पद्धती ड) वरील सर्व
- ii) शालेय विद्यार्थ्यांची वैद्यकीय तपासणी _____ च्या मार्फत केली जाते.
 अ) शिक्षक ब) प्राचार्य क) सेवक ड) वैद्यकीय अधिकारी
- iii) क्रीडा साहित्य खरेदी करताना _____ ची आवश्यकता आहे.
 अ) क्रीडांगण ब) व्यायामशाळा
 क) कोटेशन ड) शारीरिक कार्यक्षमता नोंदी
- iv) साखळी पद्धतीच्या स्पर्धेमध्ये सात (7) संघाने सहभाग घेतला तर एकूण सामन्यांची संख्या _____ होते.
 अ) 19 ब) 20 क) 21 ड) 22
- v) अंदाजपत्रक राबविण्याचा कालावधी _____ असतो.
 अ) 1 जानेवारी ते 31 डिसेंबर ब) 1 जून ते 31 मे
 क) 1 एप्रिल ते 31 मार्च ड) 6 जून ते 5 जून
- vi) बाद पद्धती स्पर्धेवेळी _____ सूत्र वापरतात.
 अ) $\frac{N(N-1)}{2}$ ब) $N-1$ क) $\frac{N(N+1)}{2}$ ड) $N+1$
- vii) जलतरण तलावातील पाण्याच्या शुद्धीकरणासाठी _____ पदार्थ वापरतात.
 अ) मॅनेशियम ब) कॅल्शियम क) अॅसिड ड) यापैकी नाही
- viii) क्रीडासाहित्य खरेदीतील पहिली पायरी म्हणजे _____ होय.
 अ) सेवक ब) निविदा क) खरेदी समिती ड) यापैकी नाही
- ix) कॉलेजच्या जिमखान्याचा चेअरमन _____ असतो.
 अ) मार्गदर्शक ब) प्राचार्य
 क) शारीरिक शिक्षण संचालक ड) शारीरिक शिक्षण शिक्षक
- x) विद्यापीठ आंतर महाविद्यालय क्रीडा स्पर्धा आयोजन _____ यांचे अधिकार खाली पार पाडल्या जातात.
 अ) जिल्हा क्रीडाधिकारी ब) नगरसेवक
 क) प्राचार्य ड) जिल्हाधिकारी

Seat No.	
-----------------	--

**B.P. Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – III)
Organization, Administration and Sports Management**

Day and Date : Tuesday, 5-12-2017

Marks : 60

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

***N.B. :** The candidates should read the original questions in **English**.*

2. Answer the following questions (**any one**). **15**
- I) Prepare a fixture for Knockout tournaments when 13 (Thirteen) teams participate in University intercollegiate Volleyball tournament.
 - II) Prepare a fixture for league tournament when 7 (seven) teams participate in University intercollegiate softball tournament.
3. Answer the following questions (**any one**). **15**
- I) What measures are to be taken for the care about the swimming pool ?
 - II) State the types of tournament and explain the importance of tournament.
4. Answer the following questions (**any one**). **15**
- I) Write in detail the process of purchasing and care maintenance of sports equipment.
 - II) Explain the meaning and importance of Organization and Administration in Physical Education.
5. Answer the following questions in brief (**any three**). **15**
- I) Qualification and Responsibilities of Physical Education Teacher.
 - II) Records and Registers.
 - III) Care of play grounds.
 - IV) Sports Management System in School level.

Set P

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : 15
- I) विद्यापीठ आंतर महाविद्यालय व्हालीबॉल स्पर्धेत 13 (तेरा) संघानी सहभाग नोंदविला त्याची बाद पद्धती स्पर्धेची कार्यक्रम पत्रिका/भाग्यपत्रिका तयार करा.
 - II) विद्यापीठ आंतर महाविद्यालय सॉफ्टबॉल स्पर्धेत 7 (सात) संघानी सहभाग नोंदविला साखळी पद्धती स्पर्धेची भाग्य पत्रिका/कार्यक्रम पत्रिका तयार करा.
3. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : 15
- I) जलतरण तलावाच्या उत्कृष्ट निगा राखण्याच्या दृष्टीने तुम्ही कशा प्रकारचे उपाय योजला ?
 - II) स्पर्धा नियोजनाचे प्रकार सांगून स्पर्धेचे महत्व स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : 15
- I) क्रीडा साहित्य खरेदी प्रक्रिया आणि काळजी व निगा कशी ते सविस्तर लिहा ?
 - II) शारीरिक शिक्षणातील संघटन आणि प्रशासनाचा अर्थ आणि महत्व स्पष्ट करा.
5. खालील प्रश्नांचे थोडक्यात उत्तर लिहा (कोणतेही तीन) : 15
- I) शारीरिक शिक्षण शिक्षकांची शैक्षणिक पात्रता आणि जबाबदाऱ्या.
 - II) नोंदी व नोंदवही.
 - III) क्रीडांगणाची निगा.
 - IV) शालेय स्तरावरील क्रीडा व्यवस्थापन पद्धती.

SLR-IQ – 10

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Contemporary Issues in Physical Education Fitness and Wellness,
Sports Nutrition and Weight Management

Day and Date : Thursday, 7-12-2017

Max. Marks : 70

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book Page No. 3.
 - 2) **All questions are compulsory.**
 - 3) Candidate **who** intend to write their answer in **Marathi** are **advised** read the **English** paper also.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) _____ is the first indication of a fit person.
a) Strength b) Agility c) Reaction time d) Flexibility
- 2) The relationship between the _____ mass is body composition.
a) Water, minerals b) Fat, weight lean body
c) Muscles, bones d) None of these
- 3) Walking, running, mountaineering are the example of
a) Strength b) Agility c) C. V. Endurance d) Flexibility
- 4) _____ is a going process.
a) Running b) Walking c) Swimming d) Wellness
- 5) _____ is much beneficial to develop dynamic strength.
a) Endurance b) Flexibility c) Weight training d) None of these
- 6) _____ is the ability to change directions rapidly and accurately.
a) Speed b) Flexibility c) Agility d) Power
- 7) Physical inactivity is one of the causes of
a) Strength b) Endurance c) Obesity d) Flexibility
- 8) Optimum eating and active lifestyle is one of the solutions to overcome
a) Diet b) Rest c) Obesity d) None of these
- 9) During exercise oxygen is used for energy production is called _____ exercise.
a) Flexibility b) Fitness c) Aerobic d) Balance
- 10) Power lifting is _____ event.
a) Aerobic b) Flexibility c) Anaerobic d) Endurance

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

१) कोणत्याही सदृढ व्यक्तिके _____ हे पहिले लक्षण आहे.

अ) ताकद

ब) चपलता

क) प्रतिक्रिया काल

ड) लवचिकता

२) शरीरात असलेला _____ वजन यांचे गुणोत्तर म्हणजे शरीर घटक रचना होय.

अ) पाणी, क्षार

ब) मेद, मेदविरहित

क) स्नायू, हडि

ड) यापैकी नाही

३) चालणे, धावणे, डोंगर चढणे हे उपक्रम _____ ची उदाहरणे आहेत.

अ) ताकद

ब) चपलता

क) हधिरा भिसरण दमदारपणा

ड) लवचिकता

४) _____ ही एक गतिशील संकल्पना आहे.

अ) धावणे

ब) चालणे

क) पोहणे

ड) निरामयता

५) गतिमान ताकदीच्या विकासासाठी _____ हा उत्तम व्यायाम आहे.

अ) दमदारपणा

ब) लवचिकता

क) वेट ट्रेनिंग

ड) यापैकी नाही

६) _____ म्हणजे सर्वाधिक वेगात शरीर स्थिती व दिशा नेमकेपणा बदलण्याची क्षमता.

अ) वेग

ब) लवचिकता

क) चपलता

ड) शक्ति

७) कमी शारीरिक हालचाल हे _____ चे एक कारण आहे.

अ) ताकद

ब) दमदारपणा

क) स्थूलता

ड) लवचिकता

८) योग्य व प्रमाणात आहार व क्रियाशील जीवनशैली _____ व्यवस्थापनाचे एक उपयोजन आहे.

अ) आहार

ब) विश्रांती

क) स्थूलता

ड) यापैकी नाही

९) जे व्यायाम करताना उर्जा निर्मितीसाठी ऑक्सिजनचा वापर होतो त्यांना _____ व्यायाम म्हणतात.

अ) लवचिकता

ब) तंदूरुस्ती

क) एरोबीक

ड) समतोल

१०) पॉवर लिफ्टिंग हा _____ क्रीडा प्रकार आहे.

अ) वातपेशी

ब) लवचिकता

क) वातनिपेक्षी

ड) दमदारपणा

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Contemporary Issues in Physical Education Fitness and Wellness,
Sports Nutrition and Weight Management

Day and Date : Thursday, 7-12-2017

Marks : 60

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**
2) Candidate **who** intend to write their answer in **Marathi** are **advised** read the **English** paper also.

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Define the terms aerobic and anaerobic with examples.
 - 2) Explain common methods of weight loss.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) What is physical activity ? Give physical and psychological benefits.
 - 2) Explain causes of obesity and explain preventive measure.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain importance of fitness programme.
 - 2) Explain diet and exercise in detail.
5. Answer the following question (**any three**) : **15**
- 1) Nutrition.
 - 2) Explain BMI.
 - 3) Scope of wellness.
 - 4) Factors of health related fitness.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नाची उत्तरे द्या (कोणतेही एक) : १५
- १) वातपेशी व वातनिपेक्षी व्यायाम संकल्पना स्पष्ट करा.
- २) वजन घटवण्याच्या सर्वसामान्य पद्धती स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नाची उत्तरे द्या (कोणतेही एक) : १५
- १) शारीरिक सक्रियता म्हणजे काय ? त्याचे शारीरिक व मानसिक फायदे सांगा.
- २) स्थूलतेची कारणे सांगा व त्यावरील उपाययोजना लिहा.
४. खालील प्रश्नाची उत्तरे द्या (कोणतेही एक) : १५
- १) तंदुरुस्ती व्यायाम प्रकाराचे प्रशिक्षणाचे महत्व सविस्तर लिहा.
- २) आहार आणि व्यायाम सविस्तर लिहा.
५. थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- १) आहार
- २) बी.एम.आय. स्पष्ट करा.
- ३) तंदुरुस्तीची व्याप्ती.
- ४) आरोग्यधिष्ठीत सदृढतेचे घटक.
-

SLR-IQ – 11

Seat No.	
-------------	--

Set	P
-----	----------

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Paper – VII : History of Physical Education

Day and Date : Wednesday, 29-11-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- N. B. :** 1) **All questions are compulsory.**
2) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**
3) **The candidates should read the original question in English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose correct alternatives :

10

- 1) National School games organization is according to players _____
a) Age group b) Weight group c) Height d) Strength
- 2) In 'pentathlon' Event. 'penta and athlon' stand for _____
a) Five and prize b) Six and flower
c) Five and leaves d) Six and individual
- 3) Arjun awards is given for _____
a) The player b) The coach
c) The assistant coach d) The team manager
- 4) Y. M. C. A. means _____
a) Young Man Christian Association b) Young Man Christian America
c) Young Man Christian Alliance d) None of these
- 5) There are _____ circles, on Olympic flag.
a) 7 b) 8 c) 5 d) 4
- 6) Rajiv Gandhi Khel Ratna Awards was given by _____
a) Prime Minister b) President of India
c) Vice President of India d) Central Sports Minister
- 7) The main office of Indian Olympic Association is in _____
a) Madras b) Punjab c) Delhi d) Calcutta
- 8) 'Gymnastic for all' is the statement of _____ country.
a) Rome b) Sweeden c) Germany d) China

P.T.O.

- 9) The Olympic motto 'Fortious' means _____
 a) Higher b) Faster c) Stronger d) None
- 10) The highest awards given to sports coaches in India is _____
 a) Arjuna Awards b) Khel Ratna Award
 c) Ati Vashisth Jyothi d) Dronacharya Award

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा.

- 1) शालेय राष्ट्रीय क्रीडा स्पर्धांचीचे आयोजन खेळाडूंच्या _____ नुसार केले जाते.
 अ) वयोगट ब) वजनगट क) उंची ड) ताकद
- 2) 'पेंटाथलॉन' या क्रीडा प्रकारातील 'पेंटा आणि अॅथलॉन' याचा अर्थ _____ आहे.
 अ) पाच आणि बक्षिस ब) सहा आणि फूल
 क) पाच आणि पाने ड) सहा आणि वैयक्तिक
- 3) अर्जुन पुरस्कार _____ ला दिला जातो.
 अ) खेळाडू ब) मार्गदर्शक
 क) सहाय्यक मार्गदर्शक ड) संघ व्यवस्थापक
- 4) वाय.एम.सी.ए. म्हणजे _____
 अ) यंग मॅन खिश्चन असोसिएशन ब) यंग मॅन खिश्चन अमेरिका
 क) यंग मॅन खिश्चन अॅलयन्स ड) यापैकी नाही
- 5) ऑलम्पिक ध्वजावर _____ इतकी वर्तुळे आहेत.
 अ) ७ ब) ८ क) ५ ड) ४
- 6) राजीव गांधी खेळरत्न पुरस्कार _____ हस्ते दिला जातो.
 अ) पंतप्रधान ब) राष्ट्रपती क) उपराष्ट्रपती ड) केंद्रीय क्रीडा मंत्री
- 7) भारतीय ऑलम्पिक संघटनेचे मुख्य कार्यालय _____ येथे आहे.
 अ) मद्रास ब) पंजाब क) दिल्ली ड) कलकत्ता
- 8) 'जिम्नॅस्टिक फॉर ऑल' हे _____ देशाचे वाक्य आहे.
 अ) रोम ब) स्विडन क) जर्मनी ड) चीन
- 9) ऑलम्पिक बोधवाक्यातील 'फोर्टियस' याचा अर्थ _____
 अ) उच्चतम ब) गतिमान क) बलशाली ड) यापैकी नाही
- 10) भारतीय मार्गदर्शकांसाठीचा अति उच्च पुरस्कार _____ हा आहे.
 अ) अर्जुन पुरस्कार ब) खेलरत्न पुरस्कार
 क) अति वशिष्ट ज्योती ड) द्रोणाचार्य पुरस्कार

Seat No.	
-------------	--

B.P. Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Paper – VII : History of Physical Education

Day and Date : Wednesday, 29-11-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 40

N. B. : 1) **All questions are compulsory.**
2) **The candidates should read the original question in English.**

2. Answer the following question (**any one**) : **10**
1) Describe the historical development of modern olympic games.
2) Explain contribution of Y.M.C.A. in India.
3. Answer the following question (**any one**) : **10**
1) Explain the British influence on Gymkhana sports club and military sports.
2) Describe the physical education in ancient Rome and Greece.
4. Answer the following in brief : **8**
1) Rajkumari Amrit Kaur sports coaching scheme.
2) National School game.
5. Answer the following in brief : **12**
1) Asian Games
2) N.S. NIS
3) Vedic Period.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही **एक**) : **10**
1) आधुनिक ऑलम्पिक स्पर्धांच्या ऐतिहासिक विकासाचे वर्णन करा.
2) भारतातील वाय.एम.सी.ए. चे योगदान स्पष्ट करा.

Set P

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 10
- 1) जिमखाना क्रीडा मंडळे व लष्करी खेळावर झालेल्या ब्रिटिशाचा प्रभाव स्पष्ट करा.
 - 2) पुरातन रोम व ग्रीसमधील शारीरिक शिक्षणाचे वर्णन करा.
4. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : 8
- 1) राजकुमारी अमृत कौर क्रीडा मार्गदर्शक योजना
 - 2) राष्ट्रीय शालेय स्पर्धा.
5. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : 12
- 1) अशियाई स्पर्धा
 - 2) नेताजी सुभाष राष्ट्रीय क्रीडा संस्था
 - 3) वैदिक काळ.
-

SLR-IQ – 12

Seat No.	
----------	--

Set

P

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017

PHYSICAL EDUCATION

Paper No. – VIII : Health Education

Day and Date : Saturday, 2-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- N.B. :** i) **All questions are compulsory.**
ii) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**
iii) **The candidates should read the original questions in English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- i) _____ disease is caused by biting mosquitoes.
a) AIDS b) TB c) Malaria d) Typhoid
- ii) Heredity depends upon _____
a) Habit b) Environment c) Gens d) Above all
- iii) _____ is a skin disease.
a) Malaria b) Cholera c) AIDS d) None of these
- iv) Sunlight is a source of _____
a) Vitamin B b) Vitamin C c) Vitamin D d) None of these
- v) Body gets _____ by foods.
a) Inspiration b) Energy c) Fatigue d) None of these
- vi) AIDS means _____
a) Attitude Immune Deficiency System
b) Acquired Immune Deficiency Symptom
c) Acquired Immune Deficiency Syndrome
d) None of these
- vii) _____ factors influencing on health.
a) Socio-economics conditions b) Heredity
c) Life style d) All of these
- viii) World Health Day is celebrated on _____ day.
a) 29th September b) 7th April c) 7th May d) 7th January
- ix) The study of heredity is called as _____
a) Sociology b) Biology c) Chemistry d) Genetics
- x) First aid is related to the aspect of _____
a) Malnutrition b) Health Service
c) Nutrition d) Pollution

P.T.O.

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

- i) डासांच्या चावण्याने _____ रोग होतो.
 अ) एडस् ब) क्षयरोग क) हिवताप ड) टायफॉईड
- ii) अनुवंशिकता _____ वर अवलंबून असते.
 अ) सवयी ब) वातावरण क) गुणसूत्रे ड) वरील सर्व
- iii) _____ हा त्वचेचा रोग आहे.
 अ) हिवताप ब) पटकी क) एडस् ड) यापैकी नाही
- iv) सूर्यप्रकाश हा _____ चा स्रोत आहे.
 अ) व्हिटॅमिन - ब ब) व्हिटॅमिन - क क) व्हिटॅमिन - ड ड) यापैकी नाही
- v) अन्नामुळे मानवी शरीरास _____ मिळते.
 अ) प्रेरणा ब) उर्जा क) थकवा ड) यापैकी नाही
- vi) AIDS म्हणजे _____
 अ) एटीटयुड इम्युनी डिफीसीएन्सी सिस्टिम ब) एक्वायर्ड इम्युनी डिफीसिएन्सी सिस्टिम
 क) एक्वायर्ड इम्युनी डिफीसीएन्सी सिंड्रोम ड) यापैकी नाही
- vii) _____ घटक आरोग्यावर परिणाम करणारा आहे.
 अ) सामाजिक-आर्थिक स्थिती ब) अनुवंशिकता
 क) जीवनशैली ड) वरील सर्व
- viii) जागतिक आरोग्य दिन _____ रोजी साजरा केला जातो.
 अ) 29 सप्टेंबर ब) 7 एप्रिल क) 7 मे ड) 7 जानेवारी
- ix) अनुवंशिकतेच्या अभ्यासास _____ असे म्हणतात.
 अ) समाजशास्त्र ब) जीवशास्त्र क) रसायनशास्त्र ड) अनुवंशशास्त्र
- x) प्रथमोपचार हा _____ घटकाशी संबंधित आहे.
 अ) कुपोषण ब) आरोग्य सेवा क) पोषकद्रव्य ड) प्रदुषण

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017

PHYSICAL EDUCATION

Paper No. – VIII : Health Education

Day and Date : Saturday, 2-12-2017

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

N.B. : All questions are compulsory.

2. Answer the following question (**any one**) : **10**
- i) What do you mean by balanced diet ? Explain its need for human being.
 - ii) Which factors help the health of the family ? Explain it.
3. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- i) Define the term health education and write the factors influencing on health.
 - ii) Explain the personal health problems in Indian schools.
4. Answer the following questions in brief : **8**
- i) Family planning.
 - ii) Physical and mental health.
5. Answer the following questions in brief : **12**
- i) Health Service.
 - ii) AIDS.
 - iii) State the symptoms and prevention of Cholera.

Set P

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **10**
- समतोल आहार म्हणजे काय ? मानवी जीवनात त्याची आवश्यकता असते स्पष्ट करा.
 - कौटुंबिक आरोग्यास कोणते घटक मदत करतात ते स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **10**
- आरोग्य शिक्षणाची व्याख्या लिहा. व आरोग्यावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
 - भारतीय शाळेतील विद्यार्थ्यांच्या वैयक्तिक आरोग्य समस्या कोणत्या स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांचे थोडक्यात उत्तर लिहा : **8**
- कुटुंब नियोजन.
 - शारीरिक आणि मानसिक आरोग्य.
5. खालील प्रश्नांचे थोडक्यात उत्तर लिहा : **12**
- आरोग्यसेवा
 - एडस्
 - पटकी रोगाची लक्षणे व प्रतिबंधात्मक उपाय सांगा.

SLR-IQ – 13

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IX)
Kinesiology and Biomechanics

Day and Date : Tuesday, 5-12-2017

Max. Marks : 50

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) **All questions are compulsory.**
 - 2) **Candidates who intend to write answer in Marathi and advised to read the original question in English.**
 - 3) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book Page No. 3.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

10

1. Choose appropriate alternative of the following :
 - 1) When the body parts moves in all direction it is known as
a) Circumduction b) Abduction c) Adduction d) All of these
 - 2) Sheldon has classified the posture into _____ types.
a) 2 b) 5 c) 1 d) 3
 - 3) During the take off of long jump which law of motion on Newtons is effectively used
a) 2nd law b) 3rd law c) 1st law d) All of these
 - 4) Motion is straight line from one point directly to another is called
a) Liner motion b) Angular motion
c) General motion d) Complex motion
 - 5) Hip joint is
a) Hing joint b) Gliding joint
c) Bull and socket joint d) All of these
 - 6) Example of gliding joint is
a) Wrist joint b) Elbo joint c) Shoulder joint d) Knee joint
 - 7) Acceleration is the
a) Rate of change of velocity b) Rate of change of movement
c) a) and b) d) All of these
 - 8) There are _____ kinds of levers according to the position of the applied force, the fulcrum and the load.
a) Two b) One c) Three d) Four
 - 9) A rigid rod that turns around a fixed support is called
a) Lever b) Projection c) Both a) and b) d) None of these
 - 10) Newton's third law of motion is known as
a) Law of inertia b) Law of action reaction
c) Law of movement d) Law of gravitation

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. खालील योग्य पर्याय निवडा.

१०

- १) जेंव्हा शरीराचा भाग सर्व दिशेला फिरतो तेंव्हा त्यास _____ म्हणतात.
 अ) सरकमडक्शन ब) अबडक्शन क) अडक्शन ड) वरील सर्व
- २) शल्डन या शास्त्रज्ञाने मानवी शरीरधारणेचे _____ प्रकारात वर्गीकरण केले आहे.
 अ) २ ब) ५ क) १ ड) ३
- ३) लांब उडीमधील टेक ऑफ घेताना न्युटनच्या गतिविषयक नियमापैकी कोणता नियम अधिक प्रभाविरित्या उपयोगात आणला जातो.
 अ) २ रा नियम ब) ३ रा नियम क) १ ला नियम ड) सर्व
- ४) एका बिंदूपासून दुसऱ्या बिंदूपर्यंत सरळ रेषेत होणाऱ्या गतीस _____ असे म्हंटले जाते.
 अ) रेखीय गती ब) कोनीय गती क) सामान्य गती ड) गुंतागुंतीची गती
- ५) केबेरतील सांधा _____ प्रकाराचा आहे.
 अ) बिजागरीचा सांधा ब) सरकता सांधा क) उथळीचा सांधा ड) वरील सर्व
- ६) _____ हे सरकत्या सांध्याचे उदाहरण आहे.
 अ) मनगराचा सांधा ब) कोपचाचा सांधा क) खांद्याचा सांधा ड) गुडध्याचा सांधा
- ७) गतिमान म्हणजे
 अ) प्रवेगातील बदल ब) गतिमधील बदल क) अ) आणि ब) ड) वरील सर्व
- ८) बल, टेकू आणि भार यांच्या स्थानांवरून तरफेचे _____ प्रकार होतात.
 अ) दोन ब) एक क) तीन ड) चार
- ९) आधाराभोवती हालणाऱ्या आणि न वाकणाऱ्या दांड्याला _____ म्हणतात.
 अ) तरफ ब) प्रक्षेपण क) अ) आणि ब) ड) यापैकी नाही
- १०) न्यूटनाचा गतिविषयक तिसऱ्या नियमाला _____ म्हणतात.
 अ) जडत्वाचा नियम ब) क्रिया प्रतिक्रिया नियम
 क) हालचालीचा नियम ड) गुरुत्वाकर्षणाचा नियम

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IX)
Kinesiology and Biomechanics

Day and Date : Tuesday, 5-12-2017

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions :** 1) **All questions are compulsory.**
2) **Candidates who intend to write answer in Marathi and advised to read the original question in English.**

2. Answer the following (**any one**) : **10**
- 1) Define motion and explain the types of motion with suitable examples.
 - 2) Explain the posture and types of posture in detail.
3. Answer the following question (**any one**) : **10**
- 1) Explain use of centripetal and centrifugal force in sports and games with examples.
 - 2) Write aims and objectives behinds studying the kinesiology by the physical education.
4. Answer the following question in brief : **8**
- 1) Write meaning of kinesiology.
 - 2) Movements occurring in shoulder joint.
5. Answer the following question in brief : **12**
- 1) Movements occurring in Ankle joint.
 - 2) Movements occurring in elbo joint and radi ulnar joint.
 - 3) Types of joint.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- १) गति म्हणजे काय ते सांगुन गतीचे प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.
 - २) शरीरधारणा व शरीरधारणेचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- १) खेळ व क्रीडा क्षेत्रात केंद्रोत्सारी व केंद्राभिगामी बलाचा वापर स्पष्ट करा.
 - २) शारीरिक शिक्षण शिक्षकाद्वारे गतीशास्त्राच्या अभ्यासाचे ध्येय आणि उद्दिष्टे लिहा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- १) जिवयांत्रिक शास्त्राचा अर्थ.
 - २) खांद्याच्या सांध्यातून होणाऱ्या हालचाली.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. १२
- १) कोपऱ्याच्या सांध्यातून होणाऱ्या हालचाली.
 - २) कोपऱ्याच्या सांध्यातून व आग्रबाहूतील रेडिओ अलनार सांध्यातून हालचाल.
 - ३) सांध्याचे प्रकार.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – X)
Rules of Sports and Games (Part – II)

Day and Date : Thursday, 7-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- N.B. :** i) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
ii) **All questions are compulsory**.
iii) Draw **neat diagram where necessary**.
iv) Candidate should read original question in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- i) In wrestling one wrestler brought his opponent in the dangerous position from the standing position _____ he will get.
a) 2 b) 4 c) 6 d) 10
- ii) Libero player is used in _____
a) Badminton b) Table Tennis c) Softball d) Volleyball
- iii) Bonus point is related to _____ game.
a) Basketball b) Football c) Cricket d) Kabaddi
- iv) Duck Worth Louise rule is concern with _____ game.
a) Football b) Hockey c) Lawn Tennis d) Cricket
- v) The length of men Kabaddi court is _____
a) 10 m. b) 11 m. c) 7 m. d) None of these
- vi) In long jump wind is measured in _____ second.
a) One b) Two c) Three d) None of these
- vii) In softball the distance of pitching plate is _____ meter for women.
a) 50 m. b) 30 m. c) 46 m. d) None of these
- viii) _____ is the height of the net for men (Volleyball).
a) 2.30 m. b) 2.84 m. c) 2.50 m. d) None of these
- ix) The sector angle of shot put is _____
a) 30.0° b) 29° c) 45° d) None of these
- x) The duration of Football (m) match is _____
a) 190 m. b) 50 m. c) 40 m. d) None of these

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- i) एका कुस्तीगिराने दुसऱ्या कुस्तीगिरास उभ्यास्थितीतून धोकादायक स्थितीत नेल्यास _____ गुण दिले जातात.
 अ) दोन ब) चार क) सहा ड) दहा
- ii) लिबेरो खेळाडू _____ खेळामध्ये वापरला जातो.
 अ) बॅडमिन्टन ब) टेबल टेनिस क) सॉफ्टबॉल ड) व्हॉलीबॉल
- iii) बोणस गुण _____ खेळाशी संबंधित आहे.
 अ) बास्केट बॉल ब) फूटबॉल क) क्रिकेट ड) कबड्डी
- iv) डकवर्थ लूईस हा नियम _____ खेळाशी संबंधित आहे.
 अ) फूटबॉल ब) हॉकी क) लॉन टेनिस ड) क्रिकेट
- v) कबड्डी पुरुष मैदानाची लांबी _____
 अ) १० मी. ब) ११ मी. क) ७ मी. ड) यापैकी नाही
- vi) लांब उडीमध्ये वारा _____ सेकंद मोजला जातो.
 अ) एक ब) दोन क) तीन ड) यापैकी नाही
- vii) महिला सॉफ्टबॉलमध्ये पिचिंग प्लेटचे अंतर _____ असते.
 अ) ५० मी. ब) ३० मी. क) ४६ मी. ड) यापैकी नाही
- viii) व्हॉलीबॉलमध्ये पुरुषसाठी नेटची उंची _____
 अ) २.३० मी. ब) २.८४ मी. क) २.५० मी. ड) यापैकी नाही
- ix) गोळाफेकीचा कोन _____ असतो.
 अ) ३०° ब) २९° क) ४५° ड) यापैकी नाही
- x) फूटबॉल सामन्याचा कालावधी _____
 अ) ११० मी. ब) ५० मी. क) ४० मी. ड) यापैकी नाही

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – X)
Rules of Sports and Games (Part – II)

Day and Date : Thursday, 7-12-2017

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- N.B. :** i) **All questions are compulsory.**
ii) Draw **neat** diagram **where** necessary.
iii) Candidate should read original question in **English**.

2. Answer the following question (**any one**) : **10**
- i) Draw a neat diagram of softball court with measurement.
 - ii) Draw a neat diagram of volleyball court with measurement.
3. Answer the following question (**any one**) : **10**
- i) List the official required for conducting Kabaddi match and explain their duties in brief.
 - ii) List the official for wrestling. Explain the brief duties of each official.
4. Answer the following question in brief : **8**
- i) Power play in cricket.
 - ii) Pitching rule in softball.
5. Answer the following question in brief : **12**
- i) Off side in football.
 - ii) Prepare a score sheet for high jump.
 - iii) Write five hand signals of Volleyball referee.

मराठी रूपांतर

२. खालीलपैकी **एका** प्रश्नाचे उत्तर द्या : १०
- i) सॉफ्टबॉल खेळाच्या मैदानाची सुबक आकृती काढून मापे लिहा.
- ii) व्हॉलीबॉल मैदानाची मोजमापासह सुबक आकृती काढा.
३. खालीलपैकी **एका** प्रश्नाचे उत्तर द्या : १०
- i) कबडी सामन्यासाठी आवश्यक असणाऱ्या पंचाची यादी करा व त्यांची कर्तव्य स्पष्ट करा.
- ii) कुस्तीसाठी लागणाऱ्या पंचाची यादी सांगून त्यांची कर्तव्ये स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- i) क्रिकेटमधील पॉवर प्ले.
- ii) सॉफ्टबॉलमधील पीचींगचे नियम.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- i) फूटबॉलमधील ऑफ साईड.
- ii) उंचउडीसाठीचे गुणपत्रक तयार करा.
- iii) व्हॉलीबॉलमधील पंचाचे पाच हात इशारे लिहा.

SLR-IQ – 15

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Elementary Statistics (Paper – XI)

Day and Date : Saturday, 9-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m

Max. Marks : 50

- N.B :** 1) Question No. 1 is **compulsory**. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.
2) Candidates who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read **English** question also.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose correct alternative :

10

- 1) Best measures of variability is
 - a) Range
 - b) Standard deviation
 - c) Mean deviation
 - d) Quartile deviation
- 2) The difference between upper limit and lower limit is known as
 - a) Class interval
 - b) Frequency
 - c) Mean
 - d) None of these
- 3) Mode = _____ median – 2 mean.
 - a) 3
 - b) 1
 - c) 2
 - d) 4
- 4) Measures of central tendency is
 - a) Mean
 - b) Median
 - c) Mode
 - d) All of the above
- 5) The concept of standard deviation was introduced by
 - a) Karl Pearson
 - b) Fisher
 - c) Gauss
 - d) Spearman
- 6) Quartile Deviation (Q.D.) is calculating using _____ formula.
 - a) $Q_3 - Q_2$
 - b) $Q_3 - Q_1$
 - c) $\frac{Q_3 - Q_1}{2}$
 - d) $\frac{Q_3 - Q_1}{Q}$
- 7) The class interval of 80 – 84 is
 - a) 4
 - b) 5
 - c) 3
 - d) 6
- 8) Σ (sigma/summation) is word from _____ language .
 - a) Latin
 - b) English
 - c) Arabian
 - d) Greek

P.T.O.

- 9) The midpoint of the class 50 – 60 is
 a) 55 b) 54.5 c) 54 d) 55.5
- 10) Statistics is a _____ word.
 a) English b) Latin c) Arabian d) Greek

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा.

10

- 1) विचलनशिलतेचे चांगले माप _____ आहे.
 अ) विस्तार ब) प्रमाण विचलन क) सरासरी विचलन ड) चतुर्थक विचलन
- 2) एखाद्या वर्गाच्या जेष्ठ/वरची मर्यादा व कनिष्ठ/ खालची मर्यादा या मधील फरकास _____ म्हणतात.
 अ) वर्गांतर ब) वारंवारिता क) मध्यमान ड) यापैकी नाही
- 3) मोड(बहुलक)= _____ मध्यगा-2 मध्यमान
 अ) ३ ब) १ क) २ ड) ४
- 4) खालीलपैकी केंद्रीय प्रवृत्तीचे परिमाणे _____ आहेत.
 अ) मध्यमान ब) मध्यगा क) मोड (बहुलक) ड) वरीलसर्व
- 5) प्रमाण विचलन या संकल्पनेचा परिचय _____ याने करून दिला.
 अ) कार्ल पिअरसन ब) फीशर क) गॉस ड) स्पिरमन
- 6) चतुर्थक विचलन QD चे सूत्र _____ आहे.
 अ) $Q_3 - Q_2$ ब) $Q_3 - Q_1$ क) $\frac{Q_3 - Q_1}{2}$ ड) $\frac{Q_3 - Q_1}{Q}$
- 7) ८०-८४ या वर्गान्तराचे वर्गान्तर _____ आहे.
 अ) ४ ब) ५ क) ३ ड) ६
- 8) Σ (सिग्मा/समेशन) हा शब्द _____ भाषेचा आहे.
 अ) लॅटिन ब) इंग्रजी क) अरेबियन ड) ग्रीक
- 9) ५०-६० या वर्गान्तराचे वर्गान्तर मध्य _____ आहे.
 अ) ५५ ब) ५४.५ क) ५४ ड) ५५.५
- 10) संख्याशास्त्र हा शब्द _____ भाषेचा आहे.
 अ) इंग्रजी ब) लॅटिन क) अरेबियन ड) ग्रीक

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION**

Elementary Statistics (Paper – XI)

Day and Date : Saturday, 9-12-2017

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m

N.B : 1) *All questions are compulsory.*

2) *Candidates who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read **English** question also.*

2. Answer the following question (**any one**): 10

- 1) Calculate the mean for the following table.
- 2) Calculate the Q_3 (Third Quartile) for the following table.

CI	F
100 – 104	1
95 – 99	3
90 – 94	5
85 – 89	4
80 – 84	8
75 – 79	5
70 – 74	6
65 – 69	6
60 – 64	4
55 – 59	8
50 – 54	6
45 – 49	2
40 – 44	2

N = 60

3. Answer the following question (**any one**). 10

- 1) Calculate the median for the above table (Q. No.2)
- 2) Calculate 20 % and 40% value for the above table (Q. No. 2)

4. Answer the following question in brief. 8

- 1) Importance of statistics in Physical education.
- 2) Histogram

Set P

5. Answer the following question in brief. 12
- 1) Correlation
 - 2) Frequency polygon
 - 3) Standard deviation.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 10
- 1) खालील सारणीवरून मध्यमान काढा
 - 2) खालील सारणीवरून तिसरे चतुर्थक काढा.

वर्गान्तर	वारंवारिता
१०० - १०४	१
९५ - ९९	३
९० - ९४	५
८५ - ८९	४
८० - ८४	८
७५ - ७९	५
७० - ७४	६
६५ - ६९	६
६० - ६४	४
५५ - ५९	८
५० - ५४	६
४५ - ४९	२
४० - ४४	२
N = ६०	

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक). 10
- 1) प्रश्न क्रमांक 2 च्या सारणीवरून मध्यांक काढा.
 - 2) प्रश्न क्रमांक 2 च्या सारणीवरून 20% आणि 40% मूल्य काढा.
4. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा . 8
- 1) संख्याशास्त्राचे शारीरिक शिक्षणात महत्व
 - 2) आयतलेख.
5. खालीलप्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा . 12
- 1) सहसंबंध
 - 2) वारंवारिता बहुभुजलेख
 - 3) प्रमाण विचलन

SLR-IQ – 16

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Marathi Method (Paper No. – XII)

Day and Date : Tuesday, 12-12-2017

Max. Marks : 50

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- सूचना :** १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
२) प्रश्न क्र. १ पहिल्या १५ मिनिटांनी काढून घेतली जाईल.
३) प्रश्न क्र. १ उत्तरपत्रिकेत पृष्ठ क्रमांक ३ मध्ये सोडवीणे.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

१. योग्य पर्याय निवडा.

१०

- १) शूद्ध लेखनाच्या नियमानुसार _____ हा शब्द बरोबर आहे.
अ) क्रिडा
ब) किरडा
क) क्रीडा
ड) वरील सर्व
- २) पाठ्यक्रम म्हणजे _____ कालावधीत पूर्ण करावयाचा आराखडा होय.
अ) एक शैक्षणिक वर्ष
ब) एक आठवडा
क) दोन दिवस
ड) यापैकी नाही
- ३) टेलिव्हिजन (टी.व्ही.) हे एक _____ साधन आहे.
अ) श्राव्य
ब) दृक श्राव्य
क) दृक
ड) यापैकी नाही
- ४) व्याख्यान हि _____ पद्धती आहे.
अ) शिक्षक केंद्रि
ब) संघटना केंद्रि
क) अवगामी
ड) विद्यार्थी केंद्रि
- ५) शिक्षकाचे _____ प्रभावी असणे अत्यंत आवश्यक आहे.
अ) गुण
ब) चालणे
क) व्यक्तिमत्व
ड) यापैकी नाही

P.T.O.

- ६) एका विषयाचा दुसऱ्या विषयाशी तसेच प्रत्येक विषयाचा जीवनाशी संबंध साधने म्हणजे _____ होय.
- अ) अभिरुची
ब) परीवर्तन
क) समवाय
ड) समाधान
- ७) भाषा ही केवळ विषय नसून ते _____ प्रमुख माध्यम व साधन आहे.
- अ) कवीचे
ब) अध्ययन अध्यापनाचे
क) शिक्षकाचे
ड) यापैकी नाही
- ८) निबंध, नाटक, कथा, काव्य, लघुकथा इत्यादी कलाकृतीच्या वाचनाने _____ संपन्न होते.
- अ) व्यक्ति जीवन
ब) विचार शक्ती
क) मन
ड) यापैकी नाही
- ९) परिसंवाद पद्धतीत विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष बोलण्याची संधी मिळाव्या मुळे त्याच्या अंगी _____ येतो.
- अ) भिन्नेपणा
ब) उत्तम गुण
क) धीटपणा
ड) यापैकी नाही
- १०) रेडियो हे एक _____ साधन आहे.
- अ) दृकश्राव्य
ब) दृक
क) श्राव्य
ड) यापैकी नाही

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Marathi Method (Paper No. – XII)

Day and Date : Tuesday, 12-12-2017

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

सूचना : सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- १) मराठी अध्यापनाच्या विविध पद्धती सांगा. व्याख्यान पद्धती व चर्चा पद्धतीचे महत्व स्पष्ट करा.
- २) भाषा शिक्षकांच्या अंगी असणाऱ्या गुणांची चर्चा करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- १) मराठी आणि इंग्रजी यांचा सहसंबंध स्पष्ट करा.
- २) दृकश्राव्य साधनांची यादी तयार करा व त्यापैकी कोणत्याही तीन दृकश्राव्य साधनांची मराठी अध्यापनात काय उपयोग होतो स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- १) शुद्ध लेखनाचे महत्व स्पष्ट करा.
- २) मराठी अध्यापनाची वर्ग उद्दिष्टे.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- १) कथाकथन पद्धती विशद करा.
- २) मराठी भाषा संघटना गरज.
- ३) भाषा विषयक मूल्यमापनाचे स्वरूप.

SLR-IQ – 17

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Hindi Method (Paper – XII)

Day and Date : Tuesday, 12-12-2017

Max. Marks : 50

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- सूचना :** i) प्रश्न क्र. १ अनिवार्य है। इसका उत्तर उत्तरपत्रिका में पृष्ठ क्र. ३ पर लिखिए।
ii) सभी सवालों का जवाब लिखना अनिवार्य है।

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

१. उचित पर्याय चुनकर रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए।

१०

- i) त्रिभाषा सूत्र की संकल्पना _____ वर्ष में प्रस्तुत हो गई।
अ) १९४८ ब) १९५१
क) १९५२ ड) १९६२
- ii) उपचारात्मक शिक्षा में _____ को अधिक महत्त्व दिया जाता है।
अ) व्याख्या ब) अभिनय
क) सहानुभूती ड) अनुशासन
- iii) वार्षिक नियोजन करते समय _____ तत्व अधिक महत्वपूर्ण नहीं होता।
अ) ऋतू ब) आशय
क) उद्देश ड) विद्यार्थी
- iv) भाषा _____ का सशक्त साधन है।
अ) अभिलाशा ब) व्यक्ती
क) अभिव्यक्ती ड) इनमें से नहीं
- v) _____ में छात्रों को संबंधित विषय का ज्ञान दिया जाता है।
अ) प्रस्तावना ब) हेतूकथन
क) विषय विवेचन ड) उपयोग

P.T.O.

- vi) बालक अपनी माता का अनुकरण करके _____ सिखता है ।
 अ) मातृभाषा
 ब) राष्ट्रभाषा
 क) प्रादेशिक भाषा
 ड) इनमें से नहीं
- vii) _____ प्रणाली को प्राचीन विधी और परोक्ष विधी भी कहा जाता है ।
 अ) स्वाभाविक
 ब) वेस्ट
 क) व्याकरण-अनुवाद
 ड) संभाषणात्मक
- viii) _____ के अनुसार बालक को जो बाते करने को भाती है, वो वह जल्दी सिखता है ।
 अ) थॉर्नडाइक
 ब) पॅवलॉव्ह
 क) जॉन ड्युई
 ड) महात्मा गांधी
- ix) हिंदी के अध्यापन द्वारा चारित्रिक, नैतिक एवं अध्यात्मिक विकास संभव होता है इससे व्यक्ती का _____ विकास कहा जाता है ।
 अ) विचारों
 ब) व्यक्तित्व
 क) रचनात्मक कार्यों
 ड) बौधिक शक्ती
- x) हिंदी शिक्षण का कार्य _____ है ।
 अ) विचारों का ग्रहण करना
 ब) विचारों को सुरक्षित रखना
 क) विचारों को अपनी अभिव्यक्ती का साधन बनाना
 ड) ऊपर के सभी
-

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Hindi Method (Paper – XII)

Day and Date : Tuesday, 12-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Marks : 40

सूचना : सभी सवालों का जवाब लिखना अनिवार्य है।

२. निम्नलिखित सवालों के जवाब लिखिए (कोई एक) १०
- i) हिंदी शिक्षा के राष्ट्रीय उद्देश के बारे में विस्तार में लिखिए।
- ii) हिंदी का सफल अध्यापक बनने के लिए किन गुणों की आवश्यकता होती है ?
३. निम्नलिखित सवालों के जवाब लिखिए (कोई एक) : १०
- i) हिंदी शिक्षा की स्वाभाविक प्रणाली के गुण-दोषों की विवेचना कीजिए।
- ii) दृकश्राव्य साधनों का महत्त्व स्पष्ट करते हुए उनकी शैक्षणिक उपयुक्तता विस्तार से लिखिए।
४. निम्नलिखित सवालों के जवाब संक्षिप्त में लिखिए : ८
- i) परीक्षा नियोजन।
- ii) भाषा शिक्षा में व्याकरण का स्थान।
५. निम्नलिखित सवालों के जवाब संक्षिप्त में लिखिए : १२
- i) डॉ वेस्ट विधि।
- ii) भाषा शिक्षा में व्याकरण प्रणाली का उपयोग।
- iii) हिंदी शिक्षक संघटना।

SLR-IQ – 18

Seat No.	
----------	--

Set

P

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XII)
English Method

Day and Date : Tuesday, 12-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

N.B. : Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose correct alternative :

10

1) L₃ refers to

a) Regional Language	b) International Language
c) Mother Tongue	d) National Language

2) _____ means the rise and fall in the pitch of our voice.

a) Pronunciation	b) Word stress
c) Phonetics	d) Intonation

3) English teacher should have the knowledge of

a) English	b) Students mother tongue
c) Students psychology	d) All the above

4) _____ is the originator of silent reading teaching method.

a) Dr. Swest	b) Dr. Best	c) Dr. West	d) Dr. Plamer

5) Phrase means

a) The words in their order	b) The best words in their order
c) The words in their best order	d) The best words in their best order.

P.T.O.

- 6) The basic qualification for the English teacher at secondary level is
a) M.A. B.Ed.	b) H.Sc.
c) B.A. B.Ed.	d) D.T.Ed.
- 7) The film strip are the example of
a) Audio aids	b) Visual aids
c) Audio-visual aids	d) The sake of it's use
- 8) There are _____ types of intonation.
a) Four	b) Three
c) Two	d) One
- 9) To present content work and phrases _____ method is used.
a) Pictures and charts	b) Virtual illustration
c) Experiences of the pupils	d) Above all
- 10) The skill of writing can be developed through
a) Manipulation stage	b) Structural stage
c) Communication stage	d) Above all
-

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XII)
English Method

Day and Date : Tuesday, 12-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Marks : 40

Instruction : All questions are compulsory.

2. Answer the following question (**any one**). **10**
 - 1) Explain Qualification and qualities of a English teacher.
 - 2) List down the step in the lesson plan and explain how to teach prose lesson.
 3. Answer the following question (**any one**). **10**
 - 1) Explain the need of English teacher association.
 - 2) List different method of teaching English and explain any one method in detail.
 4. Answer the following question in brief. **8**
 - 1) Importance of silent reading.
 - 2) Unit test.
 5. Answer the following question in brief. **12**
 - 1) Problem of spelling.
 - 2) Importance of Audio-visual aids in teaching learning process.
 - 3) Teaching prose.
-

SLR-IQ – 19

Seat No.	
-------------	--

Set **P**

**B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
History Method (Paper No. XII)**

Day and Date : Tuesday, 12-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- Instructions :** 1) **All questions are compulsory.**
2) **The candidates should read the original questions in Marathi.**
3) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- I) History is
a) Art b) Science c) Both a) and b) d) None of these
- II) The following _____ is a type of questions.
a) Essay questions b) Short questions
c) Objective questions d) Above all
- III) Museum includes
a) Coin b) Pictures c) Weapons d) Above all
- IV) Fifth Vedas is called to _____ subject.
a) History b) Geography c) Language d) Economics
- V) History subject is related to _____ objective.
a) Democracy b) Socialism
c) National Integration d) Above all
- VI) History records _____ event.
a) Present b) Past c) Future d) Above all
- VII) Student visit historical places is the specification of _____ objective.
a) Understanding b) Skill c) Interest d) Attitude
- VIII) The following _____ is visual aid.
a) Pictures b) Movies c) Radio d) Television
- IX) Examination has _____ type.
a) Written exam b) Oral exam
c) Practical exam d) Above all
- X) The father of project method is
a) John Dewey b) Kilpatric c) Stevenson d) Plato

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- I) इतिहास _____ आहे.
 अ) कला ब) शास्त्र क) कला व शास्त्र ड) यापैकी नाही
- II) खालीलपैकी _____ हा प्रश्नप्रकार आहे.
 अ) दिर्घोत्तरी प्रश्न ब) लघुत्तरी प्रश्न क) वस्तुनिष्ठ प्रश्न ड) वरील सर्व
- III) वस्तुसंग्रहालयात _____ चा समावेश होतो.
 अ) नाणी ब) चित्रे क) हत्यारे ड) वरील सर्व
- IV) पाचवा वेद _____ विषयाला म्हटले जाते.
 अ) इतिहास ब) भूगोल क) भाषा ड) अर्थशास्त्र
- V) इतिहास विषयाशी _____ हे उद्दिष्ट संबंधित आहे.
 अ) लोकशाही ब) समाजवाद क) राष्ट्रीय एकात्मता ड) वरील सर्व
- VI) इतिहासात _____ घटनांची नोंद असते.
 अ) वर्तमान काळीन ब) भूतकाळीन
 क) भविष्यकाळीन ड) वरील सर्व
- VII) “विद्यार्थी ऐतिहासिक स्थलांना भेटी देतो” हे _____ उद्दिष्टाचे स्पष्टीकरण आहे.
 अ) आकलन ब) कौशल्य क) अभिरुची ड) अभिवृत्ती
- VIII) पुढीलपैकी _____ हे दृक साधन आहे.
 अ) चित्रे ब) चित्रपट क) रेडिओ ड) दूरदर्शन
- IX) परीक्षेचा _____ हा प्रकार आहे.
 अ) लेखीपरीक्षा ब) तोंडी परीक्षा
 क) प्रात्यक्षिक परीक्षा ड) वरील सर्व
- X) प्रकल्प पद्धतिचा जनक _____ यास म्हटले जाते.
 अ) जॉन ड्युई ब) किलपॅट्रीक क) स्टीव्हन्सन ड) प्लेटो

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
History Method (Paper No. XII)

Day and Date : Tuesday, 12-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Marks : 40

Instructions: 1) **All questions are compulsory.**
2) *The candidates should read the original questions in **Marathi**.*

2. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- I) What is learning experience ? Which learning experience will you give while teaching history at secondary school level ?
 - II) Explain the qualification and qualities of good history teacher.
3. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- I) Illustrate the objectives of history at secondary school level in curriculum.
 - II) What is history ? Explain the place and importance of history in the school curriculum and in human life.
4. Answer the following question in brief : **8**
- I) Diagnostic test and remedial teaching.
 - II) Merits and demerits of narration method.
5. Answer the following question in brief : **12**
- I) Kinds of history.
 - II) Explain source method.
 - III) Type of examination.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- I) अध्ययन अनुभव म्हणजे काय ? माध्यमिक स्तरावर इतिहास विषयाचे अध्यापन करताना कोणकोणते अध्ययन अनुभव द्याल ?
- II) इतिहास विषय शिक्षकाची पात्रता व गुण वैशिष्टे स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- I) शालेय अभ्यास क्रमात माध्यमिक स्तरावरील इतिहास विषयाची उद्दिष्टे सोदाहरण स्पष्ट करा.
- II) इतिहास म्हणजे काय ? इतिहासाचे शालेय अभ्यासक्रमात आणि मानवी जीवनात स्थान आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- I) निदानात्मक चाचणी आणि उपचारात्मक अध्यापन.
- II) कथन पद्धतीचे गुण-दोष.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- I) इतिहासाचे प्रकार.
- II) आधार पद्धति स्पष्ट करा.
- III) परीक्षांचे प्रकार.

SLR-IQ – 20

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	----------

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XII)
Geography Method

Day and Date : Tuesday, 12-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- N.B.** : i) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
ii) **All questions are compulsory**.
iii) The candidates should **read** the original questions in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- i) The _____ is at the centre in geography study.
a) Environment b) Nature c) Human being d) Animal
- ii) The _____ teaching method is based on 'learning by doing' principle.
a) Project b) Journey c) Story d) Lecture
- iii) 'Geography is the science of place' is the opinion of _____.
a) Makindar b) Fairgrive c) Walker d) Blach
- iv) The birth of evaluation technique was in _____.
a) Japan b) India c) England d) America
- v) Main types of geography grammar is _____.
a) 4 b) 5 c) 2 d) 7
- vi) The geographical place of India is _____ hemisphere.
a) North b) East c) West d) South
- vii) Local geography is a base of _____ geography teaching.
a) Observational b) Practical c) Theoretical d) Above all
- viii) Socrates method is called as _____ method.
a) Question and answer b) Narrating
c) Project d) Lecture
- ix) Pupil read a perfect map this explanation is a objectives of _____ geography teaching.
a) Skill b) Knowledge c) Understanding d) Application
- x) The following _____ is not the purpose of geography teaching.
a) Practical utility b) Religious purpose
c) Development of mental abilities d) Cultural purpose

P.T.O.

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

- i) भूगोलाच्या अभ्यासात _____ हा केंद्रस्थानी असतो.
 अ) पर्यावरण ब) निसर्ग क) मानव ड) प्राणी
- ii) 'कृतिद्वारा शिक्षण' या तत्त्वावर _____ ही अध्यापन पद्धती आधारित आहे.
 अ) प्रकल्प ब) प्रवास क) गोष्ट ड) व्याख्यान
- iii) 'भूगोल स्थानाचे शास्त्र आहे' असे _____ यांचे मत आहे.
 अ) मॅकिंडर ब) फेअरग्रीव्ह क) वॉकर ड) ब्लाच
- iv) मूल्यमापन तंत्राचा उदय _____ या देशात झाला.
 अ) जपान ब) भारत क) इंग्लंड ड) अमेरिका
- v) भूगोल व्याकरणाचे मुख्य _____ प्रकार पडतात.
 अ) 4 ब) 5 क) 2 ड) 7
- vi) भारताचे भौगोलिक स्थान _____ गोलार्धात आहे.
 अ) उत्तर ब) पूर्व क) पश्चिम ड) दक्षिण
- vii) स्थानिक भूगोल हा _____ भूगोलाच्या अध्यापनाचा पाया आहे.
 अ) निरीक्षणात्मक ब) प्रात्यक्षिक क) तात्त्विक ड) वरील सर्व
- viii) सॉक्रेटिस पद्धती म्हणजे _____ पद्धती होय.
 अ) प्रश्नोत्तर ब) कथन क) प्रकल्प ड) व्याख्यान
- ix) विद्यार्थी नकाशाचे अचूक वाचन करतो, हे स्पष्टीकरण भूगोल अध्यापनाच्या _____ उद्दिष्टाचे आहे.
 अ) कौशल्य ब) ज्ञान क) आकलन ड) उपयोजन
- x) खालीलपैकी _____ हा भूगोल अध्यापनाचा हेतु नाही.
 अ) व्यावहारिक उपयुक्तता ब) धार्मिक हेतु
 क) मानसिक क्षमतांचा विकास ड) सांस्कृतिक हेतु

Seat No.	
---------------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XII)
Geography Method

Day and Date : Tuesday, 12-12-2017

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- N. B. :** i) **All questions are compulsory.**
ii) **The candidates should read the original questions in English.**

2. Answer the following question (**any one**) : **10**
- I) Explain the importance of geography in school curriculum.
 - II) Explain the methods of geography teaching and also describe the project method.
3. Answer the following question (**any one**) : **10**
- I) Explain the correlation of geography subject with history subject.
 - II) What is the need of geography room ? Explain the importance of geography room.
4. Answer the following questions in brief : **8**
- I) Geography club.
 - II) Maxims of teaching geography.
5. Answer the following questions in brief : **12**
- I) Various types of maps
 - II) Need of geography laboratory
 - III) Types of examination.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : **10**
- I) शालेय अभ्यासक्रमात भूगोलाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- II) भूगोल अध्यापनाच्या पद्धती सांगून प्रकल्प पद्धतीचे वर्णन करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : **10**
- I) भूगोल विषयाचा इतिहास विषयाशी असणारा समवाय स्पष्ट करा.
- II) भूगोल खोलीची गरज काय आहे ? भूगोल खोलीचे महत्त्व स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : **8**
- I) भूगोल मंडळ
- II) भूगोल अध्यापनातील सूत्रे.
5. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : **12**
- I) नकाशाचे विविध प्रकार
- II) भूगोल प्रयोगशाळेची गरज
- III) परीक्षेचे प्रकार.
-

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

- I) _____ पद्धतीत विद्यार्थ्यांना फक्त सुत्रे लक्षात ठेवावी लागतात.
 अ) उद्गामी ब) अवगामी क) समस्या निवारण ड) प्रकल्प
- II) प्रश्न _____ असावेत.
 अ) अतिसोपे ब) अतिकठीण क) विचार प्रवर्तक ड) यापैकी नाही
- III) मुलंच्या सुप्त शक्तींचा विकास करण्यासाठी _____ तंत्र उपयुक्त आहे.
 अ) स्पष्टीकरण ब) नाट्यीकरण क) कथन ड) यापैकी नाही
- IV) रेडीओ, टेपरेकार्ड, ग्रामोफोन _____ साधनामध्ये मोडते.
 अ) परंपरागत ब) श्राव्यसाधने क) दृक साधने ड) दृक श्राव्य साधने
- V) _____ हे अर्थशास्त्राचे जनक आहेत.
 अ) अँडम स्मिथ ब) मार्शल क) रॉबीन्स ड) यापैकी नाही
- VI) अर्थशास्त्राच्या दृष्टीने _____ तंत्र अत्यंत उपयुक्त आहे.
 अ) निरीक्षण ब) स्पष्टीकरण क) कथन ड) प्रात्यक्षिक
- VII) _____ यांच्या मते अर्थशास्त्राचा संबंध हा राष्ट्राच्या संपत्तीचे स्वरूप आणि कारणे यांच्या माहितीशी येतो .
 अ) अँडम स्मिथ ब) मार्शल क) रॉबीन्स ड) यापैकी नाही
- VIII) सामान्याकडून विशिष्टाकडे जाणे म्हणजे _____
 अ) उद्गामी ब) अवगामी क) समस्या निवारण ड) प्रकल्प
- IX) प्रश्न विचारणे हा अध्यापनाचा _____ आहे.
 अ) आत्मा ब) गाभा क) हेतू ड) उद्देश
- X) _____ अध्यापनाचे तंत्र फार पुरातन आहे.
 अ) प्रश्नउत्तर ब) परिसंवाद क) निरीक्षण ड) यापैकी नाही

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XII)
Economics Methodology

Day and Date : Tuesday, 12-12-2017

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

N.B. : i) All questions are compulsory.

ii) Candidates should read the original questions in English.

2. Answer the following **any one** of them : **10**
- I) What is learning experience ? Which learning experience will you give while teaching economics at school level ?
 - II) Explain the qualities and qualification of economics teacher.
3. Answer the following **any one** of them : **10**
- I) What are the various type teaching aids ? Explain it.
 - II) What are the concept and scope of economics ?
4. Answer the following in brief : **8**
- I) Evaluation in economics.
 - II) Diagnostic approach.
5. Answer the following in brief : **12**
- I) Techniques in economics.
 - II) Business economics.
 - III) Lecture method.

Set P

मराठी रूपांतर

2. खालीलपैकी **एका** प्रश्नांचे उत्तर लिहा : १०
- I) अध्ययन अनुभव म्हणजे काय ? माध्यमिक शालेय स्तरावर अर्थशास्त्र विषयाचे अध्यापन करताना कोणकोणते अध्ययन अनुभव द्याल.
- II) अर्थशास्त्र विषय शिक्षकाची पात्रता आणि गुणवैशिष्टे स्पष्ट करा.
3. खालीलपैकी **एका** प्रश्नांचे उत्तर लिहा : १०
- I) शैक्षणिक साहित्याचे प्रकाराचे स्पष्टीकरण द्या.
- II) अर्थशास्त्राची संकल्पना आणि व्याप्तीचे वर्णन करा.
4. खालीलपैकी प्रश्नांचे थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- I) अर्थशास्त्रातील मूल्यमापन.
- II) निदानात्मक मार्ग.
5. खालील प्रश्नांचे थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- I) अर्थशास्त्रातील तंत्रे.
- II) व्यावसायिक अर्थशास्त्र.
- III) व्याख्यान पद्धति.
-

SLR-IQ – 24

Seat
No.

Set **P**

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XII)
Science Methodology

Day and Date : Tuesday, 12-12-2017

Max. Marks : 50

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) **All questions are compulsory.**
 - 2) **Candidates who intend to write answer in Marathi are advised to read the original question in English.**
 - 3) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book Page No. 3.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the appropriate alternative of the following : **10**
- 1) _____ planning is the first step of planning.
a) Year b) Unit c) Lesson d) All of these
 - 2) Syllabus is limited part of
a) Primary level b) Curriculum
c) Co-curricular activities d) All of these
 - 3) Charts, graph are _____ aids.
a) Non-projected b) Projected c) a) and b) d) None of these
 - 4) _____ means to check the achievement of students through decided objectives.
a) Explanation b) Evaluation
c) Learning experience d) None of these
 - 5) Word 'Science' is derived from the word _____ in Latin language.
a) Scientia b) Sociology c) Scientific d) All of these
 - 6) In demonstration method _____ principle.
a) Simple to complex b) Known to unknown
c) Abstract to concrete d) None of these
 - 7) The origin of science organization was in _____
a) Japan b) America c) India d) None of these
 - 8) _____ is father of project method.
a) Russo b) Killpartic c) Rojers d) Armstrong
 - 9) A planning of a period of teaching is called
a) Lesson plan b) Unit plan c) Year plan d) None of these
 - 10) _____ method is contrast with principles of learning by doing.
a) Project b) Experimental
c) Lecture d) Demonstration

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. खालील योग्य पर्याय निवडा.

१०

१) नियोजनाची पहिली पायरी म्हणजे _____ नियोजन होय.

अ) वार्षिक ब) घटक क) पाठ ड) वरील सर्व

२) पाठ्यक्रम हा _____ च्या मर्यादित भाग आहे.

अ) प्राथमिक स्तर ब) अभ्यासक्रम
क) सहशाळेय उपक्रम ड) वरील सर्व

३) तक्ते, आलेख हे _____ दृक साधने आहे.

अ) अप्रक्षेपित ब) प्रक्षेपित क) अ) आणि ब) ड) यापैकी नाही

४) अगोदरच निश्चित केलेले अध्यापनाची उद्दिष्टे विद्यार्थ्यांनि कितपत आत्मसात केली आहेत हे पाहणे म्हणजे _____ होय.

अ) स्पष्टीकरण ब) मूल्यमापन क) शैक्षणिक अनुभूती ड) यापैकी नाही

५) शास्त्र हा शब्द लॅटिन भाषेतील _____ या शब्दापासून तयार झालेला आहे.

अ) सॅन्टीया ब) समाजशास्त्र क) शास्त्रीय ड) वरील सर्व

६) दिग्दर्शन पद्धती मध्ये _____ या तत्वाचा वापर केला जातो.

अ) सोप्याकडून अवघडाकडे ब) ज्ञाताकडून अज्ञाताकडे
क) मूर्ताकडून अमूर्ताकडे ड) कोणतेही नाही

७) शास्त्रमेळावे या अभ्यासानुवर्ती कार्यक्रमाचा उगम _____ येथे झाला.

अ) जपान ब) अमेरिका क) भारत ड) यापैकी नाही

८) प्रकल्प पद्धतीचा जनक _____ आहे.

अ) रूसो ब) किलपर्टीक क) रॉजर्स ड) आर्मस्ट्रॉंग

९) सामान्यपणे एका तासिकेत आपण जेवढे शिकविणार आहेत त्याचेच नियोजन म्हणजे

अ) पाठ नियोजन ब) घटक नियोजन क) वार्षिक नियोजन ड) यापैकी नाही

१०) _____ पद्धती कृतिद्वारे अध्यापनाला छेद देणारी आहे.

अ) प्रकल्प ब) प्रायोगिक क) व्याख्यान ड) दिग्दर्शन

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XII)
Science Methodology

Day and Date : Tuesday, 12-12-2017

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**
2) **Candidates who intend to write answer in Marathi are advised to read the original question in English.**

2. Answer the following question (**any one**) : **10**
- 1) What is correlation ? How will you correlate science with other subject ?
 - 2) Explain qualities and qualification of science teacher.
3. Answer the following question (**any one**) : **10**
- 1) Explain how will you organise science fair in your school, discuss.
 - 2) Describe briefly the various audio-visual aids that are employed in the teaching of science.
4. Answer the following question in brief : **8**
- 1) Lecture method.
 - 2) Supervised study in science.
5. Answer the following question in brief : **12**
- 1) Unit plan.
 - 2) Diagnostic test.
 - 3) Observation of the sky.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- १) समवाय म्हणजे काय ? तुम्ही शास्त्र विषयाचा दूसऱ्या विषयाशी समवाय कसा साधाल ?
 - २) शास्त्र शिक्षकाची शैक्षणिक पात्रता व गुण विशेष स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- १) विज्ञान जत्रेचे आयोजन तुमच्या शाळेत कसे कराल ते चर्चा करा.
 - २) विज्ञान अध्यापनात वापरण्यात येणाऱ्या दृक्श्राव्य साधनांचे विस्तृत वर्णन करा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- १) व्याख्यान पद्धती.
 - २) शास्त्रातील पर्यवेक्षणात्मक अभ्यास.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. १२
- १) घटक नियोजन.
 - २) नैदानिक चाचणी.
 - ३) आकाश निरीक्षण.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**B.P. Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION**

Paper XII : Methodology in a School Subject – Mathematics Method

Day and Date : Tuesday, 12-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- N.B. :** 1) *All questions are compulsory.*
2) *The candidate should read the original questions in English.*
3) *Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.*

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose correct alternatives :

10

- 1) Inductive method _____ apply teaching maximum.
a) Diagnostic test b) Particular to general
c) To create interest in Mathematics d) Concrete to abstract
- 2) Mathematic teacher develop his professional growth _____ is necessary.
a) Newspaper b) Workshop c) Seminar d) All above
- 3) While teaching profit and loss _____ e.g. concept explained.
a) Day to day life b) Selling c) a) and b) both d) None of above
- 4) 'Students participates in programmes of Mathematics Club' is the specification of _____ objective.
a) Understanding b) Interest
c) Knowledge d) Mathematical outlook
- 5) The inductive method of teaching Mathematics is based on _____ maxim.
a) From particular to general b) From whole to part
c) From indefinite to definite d) From concrete to abstract
- 6) _____ is the pioneer of heuristic method.
a) Armstrong b) Bacon c) Kilpatric d) Aristotle
- 7) A visit to bank is an example of _____ type of learning experience.
a) Indirect b) Direct c) Verbal d) Non verbal
- 8) _____ is one of the projected teaching aids.
a) Picture b) Charts c) Radio d) Model
- 9) Teaching and learning is a _____ process.
a) Two way b) One way c) Only student d) Only teacher
- 10) If circle radius (r) 6, diameter is _____
a) 10 b) 8 c) 12 d) None of above

P.T.O.

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

- 1) उद्गामी पद्धतीमध्ये _____ अध्यापन सूत्राचा वापर होतो.
 अ) नैदानिक कसोटी
 ब) विशिष्टाकडून सामान्यकडे
 क) गणित विषयाची गोडी
 ड) मूर्ताकडून अमूर्ताकडे
- 2) गणित शिक्षकाचा व्यावसायिक विकासासाठी _____ आवश्यकता आहे.
 अ) वृत्तपत्र
 ब) कृतीसत्र
 क) परिसंवाद
 ड) वरील सर्व
- 3) नफा तोटा शिकवताना _____ उदा. संकल्पना स्पष्ट होतात.
 अ) व्यवहारपयोगी
 ब) विकणे
 क) अ) आणि ब) दोन्ही
 ड) वरीलपैकी नाही
- 4) विद्यार्थी गणित मंडळाच्या कार्यक्रमात भाग घेते हे _____ उद्दिष्टे स्पष्टीकरण आहे.
 अ) आकलन
 ब) अभिरुची
 क) ज्ञान
 ड) गणितीय दृष्टिकोन
- 5) गणित अध्यापनाची उद्गामी पद्धती _____ सूत्रावर आधारित आहे.
 अ) विशिष्टाकडून सामान्यकडे
 ब) पूर्णकडून अंशाकडे
 क) अनिश्चिताकडून निश्चिताकडे
 ड) मूर्ताकडून अमूर्ताकडे
- 6) स्वयंशोधन पद्धतीचे जनक _____ हे आहेत.
 अ) आर्मस्ट्रॉंग
 ब) बेकन
 क) कीलपॅट्रीक
 ड) ऑरिस्टॉटल
- 7) बॅकेत भेट देणे हा _____ प्रकारचा अध्ययन अनुभव आहे.
 अ) अप्रत्यक्ष
 ब) प्रत्यक्ष
 क) मौखिक
 ड) अमौखिक
- 8) खालीलपैकी _____ हे प्रक्षेपित साधन आहे.
 अ) चित्र
 ब) तक्ते
 क) रेडिओ
 ड) नमूना
- 9) अध्ययन-अध्यापन ही _____ प्रक्रिया आहे.
 अ) द्विकेंद्री
 ब) एककेंद्री
 क) फक्त विद्यार्थी
 ड) फक्त शिक्षक
- 10) जर वर्तुळाची त्रिज्या (r) 6, तर वर्तुळाचा व्यास _____ असतो.
 अ) १०
 ब) ८
 क) १२
 ड) वरीलपैकी नाही

Seat No.	
-------------	--

B.P. Ed. (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Paper XII : Methodology in a School Subject – Mathematics Method

Day and Date : Tuesday, 12-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Marks : 40

N.B. : 1) **All questions are compulsory.**
2) *The candidate should read the original questions in **English**.*

2. Answer the following question (**any one**) : **10**
- 1) State importance of lesson plan and explain steps.
 - 2) Explain characteristics features of Mathematic text book.
3. Answer the following question (**any one**) : **10**
- 1) Explain co-relation of Mathematics with other subject with example.
 - 2) What is supervised study ? Explain need and importance of supervised study.
4. Answer the following question in brief : **8**
- 1) Explain advantage and disadvantage of experimental method.
 - 2) Explain meaning of Mathematics.
5. Answer the following question in brief : **12**
- 1) Heuristic method.
 - 2) Explain audio-visual aids in teaching Mathematics.
 - 3) Write objectives of teaching Mathematics.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 10
- 1) पाठ नियोजनाचे महत्त्व सांगून पायऱ्या स्पष्ट करा.
 - 2) चांगल्या गणित पाठ्यपुस्तकाचे गुणवैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 10
- 1) गणिताचा इतर विषयाशी असलेला समवाय उदाहरणा सहित स्पष्ट करा.
 - 2) पर्यवेक्षित अभ्यास म्हणजे काय ? त्याची गरज आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : 8
- 1) प्रायोगिक पद्धतीचे फायदे-तोटे स्पष्ट करा.
 - 2) गणिताचा अर्थ स्पष्ट करा.
5. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : 12
- 1) स्वयंशोधन पद्धती
 - 2) गणित अध्यापनातील दृक्-श्रव्य साधने
 - 3) गणित अध्यापनाची उद्दिष्टे लिहा.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**B.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – I)
Sports Training**

Day and Date : Tuesday, 28-11-2017
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N.B. :**
- I) **All questions are compulsory.**
 - II) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**
 - III) **The candidate should read original question in English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- I) Sprinting speed is developed through
 - a) Interval training
 - b) Weight training
 - c) Circuit training
 - d) None of these
- II) _____ training method involves exercise using resistance and built muscle strength and endurance.
 - a) Weight training
 - b) Speed training
 - c) a) and b)
 - d) None of these
- III) Interval training is used for the development of
 - a) flexibility
 - b) strength
 - c) endurance
 - d) reaction time
- IV) Duration of micro cycle is
 - a) 14 days
 - b) three months
 - c) six months
 - d) one week
- V) In weight training _____ is used.
 - a) Dumbbells
 - b) Barbells
 - c) Pully
 - d) Above all
- VI) Over load leads to
 - a) Fatigue
 - b) Adoption
 - c) Recovery
 - d) Rest
- VII) A Trainer should _____ of his game.
 - a) Latest knowledge
 - b) Rules knowledge
 - c) Strategy knowledge
 - d) Above all
- VIII) _____ is the important factors of flexibility.
 - a) Joint
 - b) Stretchability of the muscle
 - c) a) and b)
 - d) None of these
- IX) Fartlek is more closely related to
 - a) jumps
 - b) throws
 - c) sprint
 - d) middle distance run
- X) Endurance is developed through
 - a) Interval training
 - b) weight training
 - c) circuit training
 - d) none of these

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- I) जल्द धावण्याची गती ही _____ प्रशिक्षणाने विकसित केली जाते.
 अ) मध्याह्न प्रशिक्षण ब) वजन प्रशिक्षण
 क) चक्री या प्रशिक्षण ड) यापैकी नाही
- II) स्नायूशक्ती आणि स्नायू दमदारपणा साठी _____ व्यायाम वापरला जातो.
 अ) वजन प्रशिक्षण ब) गती प्रशिक्षण
 क) अ) आणि ब) ड) यापैकी नाही
- III) मध्याह्न प्रशिक्षणाचा उपयोग _____ च्या विकासासाठी आहे.
 अ) लवचिकता ब) ताकद क) दमदारपणा ड) प्रतिक्रिया वेळ
- IV) मायक्रो सायकलचा कालावधि
 अ) १४ दिवस ब) तीन महिने क) सहा महिने ड) एक आठवडा
- V) वजन प्रशिक्षणात _____ चा वापर केला जातो.
 अ) डंबेल्स ब) बारबेल्स क) पुली ड) वरील सर्व
- VI) जादाचा भार _____ कडे नेतो.
 अ) थकवा ब) स्वीकार क) पूर्णभरण ड) विश्रांती
- VII) प्रशिक्षकास त्याच्या खेळाचे _____ असले पाहिजे.
 अ) अद्यावत ज्ञान ब) नियम ज्ञान क) डावपेयाचे ज्ञान ड) वरील सर्व
- VIII) लवचिकतेसाठी _____ घटक महत्वाचा आहे.
 अ) सांधे ब) स्नायू ताणन क्षमता
 क) अ) आणि ब) ड) यापैकी नाही
- IX) फार्टलेक _____ शी निगडीत आहे.
 अ) उड्यांच्या बाबी ब) फेकीच्या बाबी
 क) जल्द धावणे ड) मध्यम अंतर धावणे
- X) दमदारपणा _____ द्वारे विकसित केला जातो.
 अ) मध्याह्न प्रशिक्षण ब) वजन प्रशिक्षण
 क) चक्री य प्रशिक्षण ड) यापैकी नाही

Seat No.	
-------------	--

**B.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – I)
Sports Training**

Day and Date : Tuesday, 28-11-2017
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 60

N.B. : I) **All questions are compulsory.**
II) **The candidate should read original question in English .**

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- I) Explain strength training method.
 - II) Explain need and importance of endurance related to sports and health.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- I) Define technique and tactics ? Explain the use in various games.
 - II) Periodization of annual training programme. Discuss.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- I) Define training and explain the principles of sports training.
 - II) Explain the importance of flexibility in sports and games and explain how will you develop flexibility of players.
5. Answer the following question in brief (**any three**) : **15**
- I) Circuit training.
 - II) Interval training
 - III) Weight training
 - IV) Objective of sports training.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तर लिहा (कोणताही एक) : १५
- I) ताकद प्रशिक्षण पद्धति स्पष्ट करा.
 - II) क्रीडा व आरोग्याशी दमदारपणाचे गरज आणि महत्व स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तर लिहा (कोणताही एक) : १५
- I) तंत्र आणि डावपेच यांचा अर्थ सांगून विविध खेळात त्याचा कसा उपयोग केला जातो ते स्पष्ट करा.
 - II) वार्षिक प्रशिक्षण कार्यक्रम कालावधीची चर्चा करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तर लिहा (कोणताही एक) : १५
- I) क्रीडा प्रशिक्षणाची व्याख्या लिहून क्रीडा प्रशिक्षणाची तत्वे स्पष्ट करा.
 - II) लवचिकतेचे खेळामधील महत्व स्पष्ट करा आणि खेळाडूची लवचिकता कशी वाढवाळ ते स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणताही तीन) : १५
- I) चक्रीय प्रशिक्षण
 - II) मध्याह्न प्रशिक्षण
 - III) वजन प्रशिक्षण
 - IV) क्रीडा प्रशिक्षणाची तत्वे.

SLR-IQ – 27

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	----------

B.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – II)
Computer Applications in Physical Education

Day and Date : Thursday, 30-11-2017
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions :** i) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
ii) **All questions are compulsory.**
iii) The candidates should **read the original questions in English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternatives : **10**
- i) Key is pressed for selecting complete table
a) Delete b) Alt c) Hide d) None of these
 - ii) The command of checking spelling and grammar is available on _____ tab.
a) Page lay out b) Insert c) Review d) None of these
 - iii) The group of _____ is used for changing the size of alphabets.
a) Paint b) Font c) View d) None of these
 - iv) Presentation software is called to _____ software.
a) MS Excel b) MS Power Point
c) MS Word d) Above all
 - v) UPS means
a) Unit Power Solution b) Unit power substation
c) Uninterruptible Power Supply d) Above all
 - vi) The useful unit to enter data in Excel is called
a) Box b) Cell c) Tab d) None of these
 - vii) The first bar of MS Word is
a) Status bar b) Menu bar c) Title bar d) None of these
 - viii) General purpose computers are used for
a) Performance calculation b) Accounting
c) Creating a small database d) Above all

P.T.O.

- ix) _____ is an integral part of computer.
 a) Mouse b) Monitor c) CPU d) Above all
- x) _____ software is used for presentation.
 a) MS Word b) MS Excel c) MS Power Point d) None of these

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- i) संपूर्ण टेबल सिलेक्ट करण्यासाठी _____ ही की प्रेस करून ठेवावी.
 अ) डिलिट ब) Alt क) Hide ड) यापैकी नाही
- ii) स्पेलिंग व ग्रामर चेकींगसाठी कमांड _____ टॅबवर उपलब्ध आहे.
 अ) पेज ले आवुट ब) इन्सर्ट क) रिव्ह्यू ड) यापैकी नाही
- iii) अक्षरांचा आकार बदलण्यासाठी _____ ग्रूपचा उपयोग करतात.
 अ) पेंट ब) फॉन्ट क) व्हिव ड) यापैकी नाही
- iv) _____ सॉफ्टवेअरला प्रेझेंटेशन सॉफ्टवेअर असे म्हणतात.
 अ) एम. एस. एक्सेल ब) एम. एस. पॉवर पॉइंट
 क) एम. एस. वर्ड ड) वरील सर्व
- v) यू. पी. एस. म्हणजे
 अ) युनिट पॉवर सोल्युशन ब) युनिट पॉवर सबस्टेशन
 क) अनइंटरप्रेबल पॉवर सप्लाय ड) वरील सर्व
- vi) एक्सेल मध्ये डाटा भरण्यासाठी _____ घटक वापरतात.
 अ) बॉक्स ब) सेल क) टॅब ड) यापैकी नाही
- vii) एम. एस. वर्ड मधील प्रथम बार _____ आहे.
 अ) स्टेटस बार ब) मेनूबार क) टायटल बार ड) यापैकी नाही
- viii) संगणकाचा सामान्य हेतू _____ वापरासाठी आहे.
 अ) पर्फॉर्मन्स कॅलक्युलेशन ब) अकाउंटिंग
 क) क्रियेटिंग ए स्मॉल डाटाबेस ड) वरील सर्व
- ix) _____ हा संगणकाचा अविभाज्य भाग आहे.
 अ) माउस ब) मॉनिटर क) सीपीयू ड) वरील सर्व
- x) प्रेझेंटेशन करीता _____ सॉफ्टवेअरचा उपयोग केला जातो.
 अ) एम. एस. वर्ड ब) एम. एस. एक्सेल
 क) एम. एस. पॉवर पॉइंट ड) यापैकी नाही

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – II)
Computer Applications in Physical Education

Day and Date : Thursday, 30-11-2017
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Marks : 60

Instructions: i) **All questions are compulsory.**
ii) **The candidates should read the original questions in English.**

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- i) Write the activity of including page number on word processor.
 - ii) Explain the various use of Excel 2007.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- i) Explain the components of computer.
 - ii) Explain the considering aspects in preparing matter formatting.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- i) Explain the features of microsoft word system.
 - ii) Explain the importance of Information Communication Technology in physical education.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- i) Output device.
 - ii) Use of computer in daily life.
 - iii) Presentation table in word document.
 - iv) Input device.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही **एक**) : १५
- i) वर्ड प्रोसेसर वर पेज नंबर समाविष्ट करण्याची कृती लिहा.
- ii) एक्सेल 2007 चे विविध उपयोग स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही **एक**) : १५
- i) संगणकाचे घटक स्पष्ट करा.
- ii) मॅटर फॉर्मॅटींग करताना विचारात घ्यावयाच्या बाबी स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही **एक**) : १५
- i) मायक्रोसॉफ्ट वर्ड प्रणालीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ii) शारीरिक शिक्षणात माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञानाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांचे थोडक्यात उत्तर लिहा (कोणतेही **तीन**) : १५
- i) प्रदान उपकरणे
- ii) दैनंदिन जिवनात संगणकाचा उपयोग
- iii) वर्ड डॉक्युमेंटमध्ये टेबल्स कशी घाळावीत
- iv) अदान उपकरणे.
-

SLR-IQ – 28

Set

P

Seat No.	
-----------------	--

**B.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – III)
Sports Psychology and Sociology**

Day and Date : Monday, 4-12-2017
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N.B. :** 1) Question No. 1 is **compulsory**. It should be solved in first **15** minutes in Answer Book on Page No. 3.
2) The candidates should read original question in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct answer :

10

- 1) Sports Psychologists should have a background of
 - a) psychology
 - b) sociology
 - c) a and b
 - d) None of these
- 2) _____ is the study of origin develop organisation and role of sports in human sociology.
 - a) Sociology
 - b) Sports sociology
 - c) Anatomy
 - d) None of these
- 3) Socialization results in the creation of
 - a) Self image
 - b) Motivation
 - c) Emotion
 - d) All of these
- 4) According to sociologists education means
 - a) Adjustment
 - b) Socialization
 - c) Interaction
 - d) Development
- 5) Anxiety are _____ types.
 - a) Two
 - b) Three
 - c) Five
 - d) Six
- 6) Laws of learning are _____ types.
 - a) four
 - b) three
 - c) two
 - d) six
- 7) personality is
 - a) static
 - b) dynamic
 - c) a and b
 - d) None of these
- 8) Transfer of training are _____ types.
 - a) 3
 - b) 4
 - c) 5
 - d) 6
- 9) In psychology the word psycho means
 - a) Soul
 - b) Behaviour
 - c) Mind
 - d) Consciousness
- 10) According to psychology can be defined as the science of the activities of the individual
 - a) Woodworth
 - b) Hilgard
 - c) a and b
 - d) None of these

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. खालील योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) क्रीडा मानसशास्त्राला _____ प्रकारची पार्श्वभूमी असावी लागते
 अ) मानसशास्त्र ब) समाजशास्त्र क) अ आणि ब ड) यापैकी नाही
- २) मानवी समाजात खेळाची भूमिका व नियोजनाच्या विकासाच्या मूळाचा अभ्यास _____ विषयात केला जातो.
 अ) समाजशास्त्र ब) क्रीडा समाजशास्त्र
 क) शरीरशास्त्र ड) यापैकी नाही
- ३) समाजिकरण हे _____ निर्माण करते.
 अ) स्वप्रतिमा ब) प्रेरणा क) भावना ड) वरील सर्व
- ४) माजशास्त्रज्ञांच्या मते शिक्षण म्हणजे _____ होय.
 अ) समायोजन ब) समाजिकरण
 क) आंतरक्रिया ड) विकास
- ५) चिंता ह्या _____ प्रकारच्या आहेत.
 अ) दोन ब) तीन
 क) पाच ड) सहा
- ६) अध्ययनाचे _____ नियम आहेत.
 अ) चार ब) तीन
 क) दोन ड) सहा
- ७) व्यक्तिमत्व म्हणजे
 अ) स्थिर ब) गतीशिल
 क) अ आणि ब ड) यापैकी नाही
- ८) अध्ययन संक्रमनाचे _____ प्रकार आहेत.
 अ) ३ ब) ४
 क) ५ ड) ६
- ९) मानसशास्त्रातील सायको शब्दाचा अर्थ _____ आहे.
 अ) आत्मा ब) वर्तन क) मन ड) बोध
- १०) _____ च्या मते मानसशास्त्र म्हणजे वैयक्तिक क्रांतीचे शास्त्र होय.
 अ) वुडवर्थ ब) हिलगर्ड
 क) अ आणि ब ड) यापैकी नाही

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – III)
Sports Psychology and Sociology

Day and Date : Monday, 4-12-2017

Marks : 60

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

N.B : 1) **All questions are compulsory.**

2) **The candidates should read original question in English.**

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- 1) Explain meaning and importance of sports psychology.
 - 2) Explain transfer of training in detail.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- 1) Explain socialization through physical education.
 - 2) Explain meaning and nature of stress.
4. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- 1) Festivals and physical education.
 - 2) Effects of culture on people life style. Explain.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- 1) Kinds of Anxiety
 - 2) Personality
 - 3) Individual difference
 - 4) Interview method.

Set P

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) क्रीडा मानसशास्त्राचा अर्थ व महत्त्व लिहा.
 - २) अध्ययन संक्रमण प्रशिक्षण सविस्तर लिहा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) शारीरिक शिक्षणातून समाजिकरण सोईस्तर लिहा.
 - २) ताणाचा अर्थ व स्वरूप स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) सण व शारीरिक शिक्षण सविस्तर लिहा.
 - २) संस्कृतीचा जिवण शैलीवर परिणाम स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- १) चिंतेचे प्रकार
 - २) व्यक्तिमत्व
 - ३) व्यक्तिभेद
 - ४) मुलाखत तंत्र.

SLR-IQ – 29

Seat No.	
-------------	--

Set	P
-----	---

B.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Curriculum Design

Day and Date : Wednesday, 6-12-2017
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N.B. :** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) **All questions are compulsory**.
3) Candidate who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read in **English** paper also.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the proper alternative : 10
- 1) Physical Education Curriculum Planning should be _____
a) Rigid b) Flexible c) Co-operative d) Basic
 - 2) Old concept of curriculum is also known as _____ concept.
a) Ancient b) Traditional c) a) and b) d) Modern
 - 3) According to the _____ curriculum concept, curriculum is pupil centered.
a) Old b) Modern c) Traditional d) Present
 - 4) The process of curriculum development is concerned with _____ major step.
a) Four b) Five c) Three d) Six
 - 5) The curriculum is the means to achieve educational _____
a) Objective b) Steps c) Process d) Goals
 - 6) Curriculum is nothing but the arrangement of the subject matter in a _____
a) Plan b) Sequence c) Level d) None of these
 - 7) Curriculum must encourage and promote _____ growth.
a) Professional b) Physical c) Mental d) Psychological
 - 8) _____ is a body of various experience.
a) Course b) Curriculum c) a) and b) d) None of these
 - 9) _____ is important for curriculum construction.
a) Focalization of attention b) Socialization
c) a) and b) d) None of these
 - 10) _____ policies are required for curriculum.
a) National b) State c) Professional d) All above

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) शारीरिक शिक्षण अभ्यासक्रम नियोजन _____ असावेत.
अ) ताठर ब) लवचिक क) सह कार्यात्मक ड) मूलभूत
- २) अभ्यासक्रमाची जुनी संकल्पना _____ संकल्पना म्हणूनही ओळखली जाते.
अ) प्राचीन ब) पारंपारिक क) अ) आणि ब) ड) आधुनिक
- ३) अभ्यासक्रमाच्या _____ संकल्पनेनुसार अभ्यासक्रम हा विद्यार्थीकेंद्रीत आहे.
अ) जुन्या ब) आधुनिक क) पारंपारिक ड) सद्यस्थिती
- ४) अभ्यासक्रम विकसनाची प्रक्रिया _____ मुख्य पायऱ्यांशी संबंधित आहे.
अ) चार ब) पाच क) तीन ड) सहा
- ५) अभ्यासक्रम म्हणजे शैक्षणिक _____ साध्य करण्याचे साधन होय.
अ) उद्दिष्टे ब) पायऱ्या क) प्रक्रिया ड) ध्येय
- ६) अभ्यासक्रम म्हणजे विषय वस्तुची _____ मध्ये मांडणी होय.
अ) नियोजन ब) क्रम क) स्तर ड) यापैकी नाही
- ७) अभ्यासक्रमाने _____ वाढीला प्रोत्साहन आणि प्रेरणा दिले पाहिजे.
अ) व्यवसायिक ब) शारीरिक क) बौद्धिक ड) मानसशास्त्रीय
- ८) विविध अनुभवांची संघटना म्हणजे _____ होय.
अ) कोर्स ब) अभ्यासक्रम क) अ) आणि ब) ड) यापैकी नाही
- ९) अभ्यासक्रम रचनेसाठी _____ महत्त्वाचे आहे.
अ) लक्ष केंद्रीकरण ब) समाजीकरण क) अ) आणि ब) ड) यापैकी नाही
- १०) अभ्यासक्रमासाठी _____ धोरणे आवश्यक आहेत.
अ) राष्ट्रीय ब) राज्य क) व्यवसायिक ड) वरील सर्व

Seat No.	
---------------------	--

**B.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Curriculum Design**

Day and Date : Wednesday, 6-12-2017

Marks : 60

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Define curriculum and explain its need and importance.
 - 2) Explain the role of the teacher in curriculum development.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain steps in curriculum construction.
 - 2) Define curriculum design and explain factors affecting curriculum design.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Prepare the principles of curriculum design according to the needs of the students.
 - 2) Explain the role of national and professional policies in curriculum development.
5. Answer the following question in brief (**any three**) : **15**
- 1) Socialization
 - 2) Recreation
 - 3) Areas of Physical Education
 - 4) Areas of Health Education.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) अभ्यासक्रमाची व्याख्या सांगा. अभ्यासक्रमाची गरज व महत्त्व स्पष्ट करा.
 - २) अभ्यासक्रम विकसनात शिक्षकाची भूमिका स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) अभ्यासक्रम रचनेच्या पायऱ्या स्पष्ट करा.
 - २) अभ्यासक्रम आराखड्याचा व्याख्या सांगा. अभ्यासक्रम आराखड्यावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) अभ्यासक्रम रचनेच्या आराखड्याची तत्वे विद्यार्थ्यांच्या गरजांना अनुसरून तयार करा.
 - २) अभ्यासक्रम विकसनातील राष्ट्रीय आणि व्यवसायिक धोरणांची भूमिका स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- १) समाजीकरण
 - २) मनोरंजन
 - ३) शारीरिक शिक्षणाचे क्षेत्र
 - ४) आरोग्य शिक्षणाचे क्षेत्र.

SLR-IQ – 30

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

B.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – I)
Measurement and Evaluation in Physical Education

Day and Date : Wednesday, 29-11-2017
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions :** 1) *Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book Page No. 3.*
2) **All questions are compulsory.**
3) *The candidate should read the original questions in English.*

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternatives :

10

- 1) AAHPERD youth fitness test measure
 - a) General motor ability
 - b) Motor fitness
 - c) Motor educability
 - d) All above
- 2) JCR test was constructed by
 - a) Barrow
 - b) Newton
 - c) Phillips
 - d) Roger
- 3) Johnson skill test is for
 - a) Hockey
 - b) Basketball
 - c) Volleyball
 - d) Tennis
- 4) Mc Donald has constructed a skill test in
 - a) Basketball
 - b) Soccer
 - c) Volleyball
 - d) Football
- 5) Johnson basket ball ability test measure the basic skill at
 - a) Shooting, throwing and catching
 - b) Shooting, throwing and dribbling
 - c) Defence, offence and technique
 - d) None of these
- 6) The short service test is used in
 - a) Volleyball
 - b) Basketball
 - c) Badminton
 - d) None of these
- 7) Indian motor fitness test consist of _____ items.
 - a) 6
 - b) 5
 - c) 7
 - d) 4

P.T.O.

- 8) _____ is a continuous process.
 a) Test b) Measurement c) Evaluation d) All of these
- 9) _____ is the one of criteria of test authenticity.
 a) Evaluation b) Assessment c) Objectivity d) None of these
- 10) A test that gives consistent results is said to process
 a) Reliability b) Validity c) Objectivity d) Norms

मराठी रूपांतर

१. खालील योग्य पर्याय निवडा.

१०

- १) आफर (AAHPERD) युवक तंदुरूस्ती कसोटी _____ चे मापन करते.
 अ) सामान्यकारक क्षमता ब) कारक शारीरिक क्षमता
 क) मोटार एज्युकॅबिलिटी ड) वरील सर्व
- २) जे.सी.आर. चाचणी संच _____ यांनी तयार केला.
 अ) बॅरो ब) न्युटन क) फिलीप्स ड) रॉजर
- ३) जॉन्सनची कौशल्य चाचणी _____ खेळासाठी आहे.
 अ) हॉकी ब) बास्केटबॉल क) व्हॉलीबॉल ड) टेनिस
- ४) मॅक डोनाल्ड यांनी _____ कौशल्य कसोटी तयार केली.
 अ) बास्केटबॉल ब) सॉकर क) व्हॉलीबॉल ड) फुटबॉल
- ५) जॉन्सनची बास्केटबॉल क्षमता कसोटी ह्या मूलभूत कौशल्याचे मापन करतात.
 अ) शूटिंग, थ्रोइंग व कॅचिंग ब) शूटिंग, थ्रोइंग आणि ड्रिबलिंग
 क) डिफेन्स, ऑफेन्स व टेक्निक ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही
- ६) शॉर्ट सर्विस कसोटीचा उपयोग _____ या खेळात केला जातो.
 अ) व्हॉलीबॉल ब) बास्केटबॉल क) बॅडमिंटन ड) यापैकी नाही
- ७) इंडियन शारीरिक पात्रता परीक्षणात _____ बाबी आहेत.
 अ) ६ ब) ५ क) ७ ड) ४
- ८) _____ ही सतत चालणारी प्रक्रिया आहे.
 अ) कसोटी ब) मापन क) मूल्यमापन ड) वरील सर्व
- ९) _____ हा कसोटी प्रमाणीकरणाचा एक निकष आहे.
 अ) मूल्यमापन ब) मूल्यनिर्धारण क) वस्तूनिष्ठपणा ड) यापैकी नाही
- १०) कसोटी निष्कर्षामधील सातत्यता म्हणजे _____ होय.
 अ) विश्वसनीयता ब) वैधता क) वस्तूनिष्ठता ड) मानके

Seat No.	
-------------	--

**B.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – I)
Measurement and Evaluation in Physical Education**

Day and Date : Wednesday, 29-11-2017
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Marks : 60

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**
2) **The candidate should read the original questions in *English*.**

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
 - 1) Explain the need and importance of test, measurement and evaluation in Physical Education.
 - 2) Give the principles of evaluation.

3. Answer the following question (**any one**) : **15**
 - 1) Give the criteria of good test.
 - 2) Explain in details SAI Hockey test.

4. Answer the following question (**any one**) : **15**
 - 1) Describe AAHPERD youth fitness test.
 - 2) Describe JCR test.

5. Answer the following question in brief (**any three**) : **15**
 - 1) Johnson basket ball test.
 - 2) Indian motor fitness test.
 - 3) Administration of test.
 - 4) SAI volleyball test

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) शारीरिक शिक्षणात कसोटी, मापन व मूल्यमापनाची गरज व महत्व स्पष्ट करा.
 - २) मूल्यमापनाची तत्वे स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) चांगल्या कसोटीचे निकष स्पष्ट करा.
 - २) साई हॉकी चाचणीचे सविस्तर वर्णन करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) आफर (AAHPERD) युवक तंदुरूस्ती कसोटीचे वर्णन करा.
 - २) जे.सी.आर. चाचणीचे वर्णन करा.
५. खालील प्रश्नाची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- १) जॉन्सन बास्केटबॉल चाचणी.
 - २) इंडियन मोटार फिटनेस चाचणी.
 - ३) चाचणीचे प्रशासन (नियोजन).
 - ४) साई व्हॉलीबॉल चाचणी.
-

SLR-IQ – 31

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	----------

B.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – II)
Kinesiology and Biomechanics

Day and Date : Saturday, 2-12-2017
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N. B. :** i) **All questions are compulsory.**
ii) **The candidates should read the original questions in English.**
iii) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- i) The law of motion was firstly stated by _____
 - a) Isaac Leh
 - b) Isaac Newton
 - c) Isaac Washington
 - d) None of these
- ii) The second class lever, resistance is located between _____
 - a) Fulcrum and force
 - b) Force and resistance
 - c) Fulcrum and resistance
 - d) None of these
- iii) The two bones are connected to each other due to
 - a) Tendons
 - b) Nerve
 - c) Ligament
 - d) Calcium
- iv) Action-reaction force is equal, but its direction is _____
 - a) Equal
 - b) Circle
 - c) Opposite
 - d) Triangle
- v) Rate of change of motion is called _____
 - a) Lever
 - b) Acceleration
 - c) Gravity
 - d) Equilibrium
- vi) The synovial joints are classified into _____ main types.
 - a) 3
 - b) 2
 - c) 6
 - d) None of these
- vii) Isotonic muscle contraction is also called _____
 - a) Static
 - b) AROM
 - c) PROM
 - d) None of these
- viii) Shortest bone in the human body is _____
 - a) Phalange
 - b) Tarsal
 - c) Femur
 - d) None of these
- ix) The terms rest and motion are studied under _____
 - a) Biochemistry
 - b) Biomechanics
 - c) Anatomy
 - d) None of the above
- x) Newton's first law of motion is known as _____
 - a) Law of acceleration
 - b) Law of inertia
 - c) Law of action-reaction
 - d) Law of momentum

P.T.O.

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा.

10

- i) गतीविषयक नियम _____ या भौतिकशास्त्रज्ञाने प्रथम मांडली.
 अ) आयझॅक लेह ब) आयझॅक न्यूटन
 क) आयझॅक वॉशिंग्टन ड) यापैकी नाही
- ii) द्वितीयश्रेणी तरफ मध्ये भारभूजा _____ च्या मध्ये असते.
 अ) टेकू आणि बलभूजा ब) बलभूजा आणि भारभूजा
 क) टेकू आणि भारभूजा ड) यापैकी नाही
- iii) _____ मुळे सांध्यातील हाडांची टोके एकत्र जोडली जातात.
 अ) स्नायू रज्जू ब) चेता क) अस्थिबंध ड) कॅल्शियम
- iv) क्रिया-प्रतिक्रिया बल हे समान असते, परंतु त्याची दिशा _____ असते.
 अ) समान ब) वर्तुळाकार क) विरुद्ध ड) त्रिकोणी
- v) गतीमधील बदलाच्या दराला _____ म्हणतात.
 अ) तरफ ब) त्वरण क) गुरुत्वाकर्षण ड) समतोलत्व
- vi) सायनोव्हिडिअल सांधेचे _____ मुख्य प्रकारात वर्गीकरण केले आहे.
 अ) 3 ब) 2 क) 6 ड) यापैकी नाही
- vii) आयसोटोनिक स्नायू आकुंचनास _____ देखिल संबोधतात.
 अ) स्थिर ब) रॉम क) प्रॉम ड) यापैकी नाही
- viii) मानवी शरीरातील सर्वात लहान हाड _____ आहे.
 अ) फॅलंग्ज ब) टार्सल क) फिमर ड) यापैकी नाही
- ix) विश्रांती आणि गती या संकल्पना _____ च्या खाली अभ्यासल्या जातात.
 अ) जैव रसायन ब) जैव यांत्रिक क) शरीर शास्त्र ड) वरीलपैकी नाही
- x) न्यूटनच्या गतीविषयक पहिल्या नियमास _____ असे म्हणतात.
 अ) गतीवृद्धीचा नियम ब) जडत्वाचा नियम
 क) क्रिया-प्रतिक्रियेचा नियम ड) संवेगाचा नियम

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – II)
Kinesiology and Biomechanics

Day and Date : Saturday, 2-12-2017

Marks : 60

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Instructions : i) **All questions are compulsory.**

ii) *The candidates should read the original questions in **English**.*

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) Define kinesiology and explain the importance of kinesiology to physical education teacher.
 - ii) Define biomechanics and explain importance of biomechanics.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) Write different types of levers and its use in sports activities.
 - ii) Explain the classification of muscles.
4. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) Explain the types of muscle contractions.
 - ii) Explain the classification of joints.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- i) Newtons law of inertia
 - ii) Newtons law of acceleration
 - iii) Newtons law of action-reaction
 - iv) Importance of good posture.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही **एक**) : **15**
- i) गतीशास्त्र म्हणजे काय ते सांगून शारीरिक शिक्षण शिक्षकास गतीशास्त्र महत्त्वाचे कसे ते स्पष्ट करा.
- ii) जीवयांत्रिक शास्त्र म्हणजे काय आणि जीवयांत्रिक शास्त्राचे महत्त्व स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही **एक**) : **15**
- i) तरफेचे विविध प्रकार सांगा त्याचा क्रीडा बाबीतील उपयोग लिहा.
- ii) स्नायूंचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही **एक**) : **15**
- i) स्नायू आकुंचनाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- ii) सांध्याचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.
5. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही **तीन**) : **15**
- i) न्यूटनचा जडत्वाचा नियम
- ii) न्यूटनचा गतिवृद्धीचा नियम
- iii) न्यूटनचा क्रिया-प्रतिक्रिया नियम
- iv) चांगल्या शरीरस्थितीचे महत्त्व.
-

SLR-IQ – 32

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.P.Ed. – II (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – III)
Research and Statistics in Physical Education

Day and Date : Tuesday, 5-12-2017
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions:** 1) **All questions are compulsory.**
2) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**
3) **Candidate who intend to write their answer in Marathi are advised to read English paper also.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternatives :

10

- 1) _____ of the following is the best measures of variability.
a) Range
b) Standard deviation
c) Mean deviation
d) None of the above
- 2) _____ is the middle value in a distribution.
a) Mean
b) Mode
c) Median
d) Q.D.
- 3) _____ of the following indicates consistency in performance.
a) Validity
b) Reliability
c) Both a) and b)
d) None of the above
- 4) Research proposal is also called
a) Abstract
b) Revision
c) Synopsis
d) Methodology
- 5) Formula of mode is
a) $2 \text{ Median} - 3 \text{ Mean}$
b) $3 \text{ Median} - 2 \text{ Mean}$
c) $3 \text{ Median} - 3 \text{ Mean}$
d) $\text{Median} - \text{Mean}$
- 6) Formula of Quartile Deviation (Q.D.) is
a) $\frac{Q_1 - Q_3}{2}$
b) $\frac{Q_3 - Q_1}{2}$
c) $Q_3 - Q_1$
d) $Q_1 - Q_3$
- 7) Research used for studying practical problems and finding a solution to it is
a) Basic Research
b) Applied research
c) Experimental Research
d) Evaluation Research
- 8) _____ of the following is not an average.
a) Mean
b) Median
c) Mode
d) Standard deviation
- 9) _____ of the following is secondary sources.
a) Records
b) Mechanical records
c) Personal records
d) Text books
- 10) _____ is one of the qualities of a good researcher.
a) Knowledge
b) Money
c) Book
d) Solution

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

10

- १) विचलनशिलतेचे _____ हे उत्तम परिमाण आहे.
 अ) श्रेणी ब) प्रमाण विचलन क) मध्यमान विचलन ड) वरीलपैकी नाही
- २) वितरणातील बरोबर मधल्या मूल्याला _____ असे संबोधतात.
 अ) मध्यमान ब) बहुलक क) मध्यगा ड) भूमितीय मध्यमान
- ३) कामगिरीतील सुसंगता _____ दर्शविते.
 अ) वैधता ब) विश्वासनियता
 क) अ) आणि ब) दोन्ही ड) वरीलपैकी एकही नाही
- ४) संशोधन आराखड्याला _____ असे ही संबोधले जाते.
 अ) सारांश ब) उजळणी
 क) रूपरेषा ड) पद्धती
- ५) बहुलक चे सूत्र _____ आहे.
 अ) २ मध्यगा – ३ मध्यमान ब) ३ मध्यगा – २ मध्यमान
 क) ३ मध्यगा – ३ मध्यमान ड) मध्यगा – मध्यमान
- ६) चतुर्थक विचलनाचे सूत्र _____ आहे.
 अ) $\frac{Q_1 - Q_3}{2}$ ब) $\frac{Q_3 - Q_1}{2}$
 क) $Q_3 - Q_1$ ड) $Q_1 - Q_3$
- ७) _____ या संशोधनात व्यवहारीक समस्यांचा अभ्यास आणि उपाय शोधले जातात.
 अ) मूलभूत संशोधन ब) उपयोजित संशोधन क) प्रायोगिक संशोधन ड) मुल्यमापन संशोधन
- ८) खालीलपैकी _____ ही सरासरी नाही.
 अ) मध्यमान ब) मध्यगा क) बहुलक ड) प्रमाण विचलन
- ९) खालीलपैकी _____ हे दुय्यम स्रोत आहे.
 अ) अभिलेख ब) तांत्रिक अभिलेख
 क) वैयक्तिक अभिलेख ड) क्रमिक पुस्तके
- १०) _____ हे चांगल्या संशोधकाचे गुण वैशिष्ट्ये आहे.
 अ) ज्ञान ब) पैसा क) पुस्तक ड) उपाय

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. – II (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – III)
Research and Statistics in Physical Education

Day and Date : Tuesday, 5-12-2017
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Marks : 60

Instructions: 1) **All questions are compulsory.**
2) **Candidate who intend to write their answer in Marathi are advised to read English paper also.**

2. Answer the following question (**any one**) : **15**

1) Calculate mode from following table.

CI	f
90-94	3
85-89	4
80-84	8
75-79	10
70-74	11
65-69	6
60-64	5
55-59	6
50-54	2
45-49	3
40-44	2

N = 60

2) Calculate (Q.D.) quartile deviation from above table (Q. No. 2 (1))

3. Answer the following question (**any one**) : **15**

- 1) Calculate 20%, 40%, 60% percentile value from (Q. No. 2 (1)) table.
- 2) Explain scope of research in physical education and sports.

4. Answer the following question (**any one**) : **15**

- 1) Explain need and importance of research in Physical Education and Sports.
- 2) Explain types (classification) of research in Physical Education.

5. Answer the following question in brief (**any three**) : **15**

- 1) Library Reading
- 2) Research proposal
- 3) Histogram
- 4) Measures of central tendency.

Set P

मराठी रूपांतर

२. खालीलपैकी प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) :

१५

१) खालील दिलेल्या सारणीवरून बहुलक काढा.

वर्गांतर	वारंवारिता
९०-९४	३
८५-८९	४
८०-८४	८
७५-७९	१०
७०-७४	११
६५-६९	६
६०-६४	५
५५-५९	६
५०-५४	२
४५-४९	३
४०-४४	२

N = ६०

२) वरील प्रश्न क्र. २ मधील १ आकड्याच्या सारणीवरून चतुर्थक विचलन काढा.

३. खालील दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) :

१५

- १) प्रश्न क्रमांक २ मधील १ दिलेल्या सारणीवरून २०%, ४०%, ६०% शततमक ची मूल्ये काढा.
२) शारीरिक शिक्षणातील संशोधनाची व्याप्ती स्पष्ट करा.

४. खालील दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) :

१५

- १) शारीरिक शिक्षणातील संशोधनाची गरज व महत्व स्पष्ट करा.
२) शारीरिक शिक्षणातील संशोधनाचे प्रकार (वर्गीकरण) सविस्तर स्पष्ट करा.

५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) :

१५

- १) ग्रंथालय वाचन
२) संशोधन आराखडा
३) आयतालेख
४) केंद्रीय प्रवृत्तीची परिमाणे.

Seat No.	
-------------	--

**B.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)**

Theory of Sports and Game and Their Officiating and Coaching

Day and Date : Thursday, 7-12-2017

Max. Marks : 70

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

N.B : i) **All questions are compulsory.**

ii) **Question No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**

iii) **Candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read the English paper also.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative.

10

- i) _____ players make a volleyball team.
a) 6 b) 9 c) 18 d) None of these
- ii) The length of relay batten is _____
a) 40 cm b) 28 cm c) 50 cm d) above all
- iii) Standard swimming pond size is _____
a) 25 m × 20 m b) 50 m × 19 m c) 50 m × 21 m d) 50 m × 30 m
- iv) _____ game is related to back stroke style.
a) Gymnastic b) Boxing c) Athletics d) Swimming
- v) The length and width of Handball court is
a) 18 × 9 m b) 44 × 20 feet c) 40 × 20 m d) 29 × 16 m
- vi) Racket is used in _____ game.
a) Badminton b) Table tennis c) Lawn tennis d) Above all
- vii) The word 'Golden goal' is related to _____ game.
a) Hockey b) Handball c) Basketball d) Football
- viii) In Badminton the height of net at center is
a) 5'.2" b) 5'.6" c) 5' d) None of these
- ix) The word 'Liberio' is related to _____ game.
a) Basketball b) Football c) Softball d) None of these
- x) In Long jump the width of a runway is _____ mts.
a) 1.30 mts b) 1.50 mts c) 1.22 mts d) 1.10 mts

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा.

10

- i) व्हॉलीबॉलचा संघ _____ खेळाडूंचा मिळून तयार होतो.
 अ) 6 ब) 9 क) 18 ड) यापैकी नाही
- ii) रिले बॅटनची लांबी _____ आहे.
 अ) 40 से.मी. ब) 28 से.मी. क) 50 से.मी. ड) वरील सर्व
- iii) दर्जेदार जलतरण तलावाचा आकार _____ आहे.
 अ) 25 मी. x 20 मी. ब) 50 मी. x 19 मी. क) 50 मी. x 21 मी. ड) 50 मी. x 30 मी.
- iv) बॅक स्ट्रोक पद्धत _____ खेळाशी संबंधित आहे.
 अ) जिम्नॉस्टिक ब) बॉक्सिंग क) अॅथलेटिक्स ड) स्विमिंग
- v) हॅडबॉल मैदानाची लांबी आणि रूंदी _____ आहे.
 अ) 18x9 मी. ब) 44x20 फुट क) 40x20 मी. ड) 29x16 मी.
- vi) _____ या खेळात रॅकेट वापरतात.
 अ) बॅडमिंटन ब) टेबल टेनीस क) लॉन टेनिस ड) वरील सर्व
- vii) 'गोल्डन गोल' हा शब्द _____ या खेळाशी संबंधित आहे.
 अ) हॉकी ब) हॅडबॉल क) बास्केटबॉल ड) फूटबॉल
- viii) बॅडमिंटनमध्ये नेटची उंची मैदानाच्या मध्यभागी _____ असते.
 अ) 5'.2" ब) 5'.6" क) 5' ड) यापैकी नाही
- ix) 'लिबेरो' हा शब्द _____ या खेळाशी संबंधित आहे.
 अ) बास्केटबॉल ब) फूटबॉल क) सॉफ्टबॉल ड) यापैकी नाही
- x) लांबउडी मध्ये धावनमार्गाची रूंदी _____ मी. आहे.
 अ) 1.30 मी. ब) 1.50 मी. क) 1.22 मी. ड) 1.10 मी.

Seat No.	
-------------	--

**B.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)**

Theory of Sports and Game and Their Officiating and Coaching

Day and Date : Thursday, 7-12-2017

Marks : 60

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

N.B : 1) ***All questions are compulsory.***

2) ***Candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read the English paper also.***

2. Answer the following question (**any one**). **15**
- I) Draw a neat diagram of softball diamond with measurement and give the name of various area.
- II) Define coaching and explain the principles of coaching.
3. Answer the following question (**any one**). **15**
- I) Define Officiating and explain the qualification and qualities of good official.
- II) Draw a neat diagram of 400 M. Track and find out full stagger distance for lane No. 2, 3 and 4.
4. Answer the following question (**any one**). **15**
- I) Draw a neat diagram of Kabaddi court with measurement and give the name of various lane.
- II) List the officials required for conducting Volleyball match and explain their duties.
5. Answer the following question in brief (**any three**). **15**
- I) Write the five hand signals for volleyball game.
- II) Weight training
- III) Warming up and conditioning exercise.
- IV) Sudden death in Kho-Kho.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : 15
- I) सॉफ्टबॉल मैदानाची मोजमापासह आकृती काढून विविध भागांना नावे द्या.
II) क्रीडा मार्गदर्शनाची व्याख्या लिहा आणि क्रीडामार्गदर्शनाची तत्वे स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांचे उत्तरे लिहा (कोणतेही एक). 15
- I) पंचकार्याची व्याख्या लिहून पंचाची पात्रता व गुणवैशिष्टे स्पष्ट करा.
II) 400 मी. धावनमार्गाची आकृती काढून लेन नं. 2,3 व 4 चे फुल स्टॅगर अंतर काढा.
4. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक). 15
- I) कबड्डी मैदानाची मोजमापासह आकृती काढा व रेषांना नावे द्या.
II) व्हॉलीबॉल सामन्यासाठी आवश्यक असणाऱ्या पंचाची यादी करून त्यांची कर्तव्ये स्पष्ट करा.
5. खालील प्रश्नांचे थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) . 15
- I) व्हॉलीबॉल खेळातील पंचाचे पाच हात इशारे
II) वजन प्रशिक्षण
III) उत्तेजक हालचाली व पूरक हालचाली
IV) खो-खो मधील सडन डेथ
-